Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

Latvian Newspaper for America
Published twice weekly
by the Publishing Co DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Office:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
General Representative in USA:
DV Pārstāvība ASV 31 - 43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2 - 7843.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA AMERIKĀ

Nr. 17. SESTDIEN, 1951. G. 1. DECEMBRĪ 1. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — Dr. iur. HUGO VITOLS
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija un galvenais pārstāvis:
DV Pārstāvība ASV 31 - 43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2 - 7843.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00;
par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.30; tekstā $2.60
par vienu collas telpu 1 slejā

Kaŗš Korejā stājas

KOREJAS RIETUMFRONTĒ PĀRTRAUC UGUNI

Tokio. — Visā Korejas rietumu frontē ceturtdien zemesspēki pārtrauca uguni, kaut arī formālu pavēli uguns pārtraukšanai Apvienoto Nāciju zemes spēku virspavēlnieks ģenerāleitnants Džemss Van Flīts neesot devis. Virsnieki tomēr kareivjiem pavēlējuši pārtraukt uguni un to atjaunot tikai ienaidnieka uzbrukuma gadījumā.

Korejas gaisā ciņa tomēr turpinājās. AN lidotāji notrieca 3 MIG'us un aizšāva 4. Viens no AN zobentipa lidaparātiem zaudēts. Komūnisti līdz šim zaudējuši 48 MIG'us pret 7 sabiedroto līdmašīnām, bez tam 8 citas bojātas.

Kamēr rietumos zemesspēku kaŗa darbība bijusi pārtraukta, austrumu frontē tā turpinājās, jo komūnisti nelikušies mierā. To izskaidro ar vājajiem komūnistu sakariem.

Kaujas darbība pārtraukta uz AN un komūnistu vienošanās akta pamata. Pēc akta abpusējas ratifikācijas tās parakstāms 30 dienu laikā. Ja sarkano vai sabiedroto spēki līdz tam laikam pavirzīsies uz priekšu, tiem būs jāatiet atpakaļ.

Nākošie jautājumi, kas kārtojami, ir: kontroles nodibināšana par pamiera noteikumu īstenošanu un kaŗa gūstekņu apmaiņu.

Demarkācijas līnija paliek tagadējā frontes līnija. Rietumu piekrastē tā sākas dienvidos no 38. parallēles, iet uz Kesongu un šķērso 38. parallēli ziemeļu virzienā no Seulas. Tālāk tā iet dienvidos gar Kumsonu uz frontes centrāldaļu un nobeidzas austrumu piekrastē 46 jūdzes uz ziemeļiem no 38. parallēles. Šī līnija ieprojektēta uz divām ģeografiskām kartēm, ko parakstījušas abas delegācijas. Sabiedroto delegāciju arī turpmāk vadīs admirālis Džois.

EIROPIEŠU IZVIETOŠANAS PLĀNS

Briselē. — Sešas valstis: Kanada, Vācija, Francija, Itālija, Turcija un Beļģija — pievienojušās amerikāņu izstrādātam plānam Eiropas iedzīvotāju daļas izvietošanai aizjūras zemēs: Sav. Valstīs, Kanadā, Austrālijā, Jaunzelandē un Latiņu Amerikā. Plānu veiks īpaša starptautiska pārvietošanas aģentūra.

Plāns ierosināts 23 nāciju konferencē un paredz pirmajā gadā izvietot 115.000 eiropiešu, tai skaitā arī bēgļus no zemēm aiz dzelzs priekškaŗa. Anglijas, Austrālijas, Brazilijas, Grieķijas un Austrijas delegāti pievienojušies amerikāņu plāna galvenajiem principiem.

Lielvalstu konference?

Parīze. — Savienotās Valstis, Lielbritanija un Francija paziņoja AN pilnsapulces Politiskai un Drošības komitejai, ka tās principā pieņem Irakas, Pakistanas un Sirijas rezolūciju, kas ierosina, lai minētās lielvalstis sazinātos aiz slēgtām durvīm ar PSRS kopēja atbruņošanās plāna radīšanai.

Domā, ka PSRS ierosinājumu pieņems, kaut gan A. Višinskis atteicās sniegt jebkādus komentārus.

Liberāli Ņufaudlendā paliek pie varas

St. Džonsa. — Ņufaundlendas premjēra Džozefa Smolvuda liberālā partija 26. novembra provinciālās vispārējās vēlēšanās atkal ieguva vairākumu. Šīs vēlēšanas ierosināja premjērs divi gadi pirms līdzšinējās valdības pilnvaru izbeigšanās. Pēdējās vēlēšanās liberāļi bija ieguvuši 20, progresīvie konservātori 5 un neatkarīgie 2 mandātus.

Premjērs Smolvuds, kā zināms, uzticējis Dr. A. Valdmanim Ņufaundlendas saimnieciskās izbūves direktora amatu un vēlēšanu laikā paziņojis, ka paliks savā vietā vai nu kopā ar Valdmani, vai ies. Uzvara vēlēšanās Smolvuda un Valdmaņa pretiniekiem ir smags sitiens.

No līdzšinējās balsu skaitīšanas, kas vēl nav beigusies, izriet, ka liberāļi ieguvuši 15 mandātus, kamēr progresīvie konservātori 3.

Bezdarbs ierobežo immigrāciju Kanadā

„Immigracija Kanadā pieņēmusies tādā straujumā," deklarēja Pavalstniecības un Immigrācijas ministrs Haris, „ka necik daudz jaunu pilsoņu vairs nevarēs uzņemt."

Kanada spētu uzturēt 30 milj. cilvēku. Tā kļūtu arvien stiprāka bet šo stiprumu nedrīkstot vājināt, ielaižot pārāk daudz immigrantu. Immigrācijas politikai esot divi uzdevumi: iegūt darba spēku un radīt Kanadas tautas kopību, kuŗai ir kas, ko pasaulei teikt.

Ministrs noraidīja immigrācijas kvotes noteikšanu zināmām tautībām.

Ierosinājumu nosodīt līdzšinējo valdības immigrācijas politiku parlaments noraidījis ar 37 pret 32 balsīm.

Nepalielinās amerikāņu kaŗaspēku Eiropā

Parīze — Sav. Valstu armijas sekretārs Peiss ziņoja, ka nav paredzēts tuvākā laikā sūtīt uz Eiropu jaunas amerikāņu kaŗaspēka vienības.

Peiss un citas Sav. Valstu vadītājas amatpersonas piedalījās Ziemeļatlantijas Savienības īpašās komitejas sēdē, kur diskutēja militāro un saimniecisko palīdzību, ko amerikāņi varētu piegādāt Eiropas aizsardzībai tūdaļ un vēlāk.

Armijas sekretārs paskaidroja, ka patlaban Vācijā atrodas sešas amerikāņu divizijas. Tas arī ir pilns ASV spēku stiprums, kas līdz šim tur paredzēts. Pašlaik nav nekādu projektu par jaunu ASV divīziju sūtīšanu uz Eiropu.

Lielbritanijai Vācijā atrodas 4 divīzijas un Francijai trīs ar pus.

Vijolniece Norma Auziņa (Sk. rakstu 2. lapp.).

IETEIC SEKOT IESAUKŠANAS PAVĒLĒM

ALAs Centrālās valdes lēmumi

Vašingtonā, Amerikas Latviešu Apvienības Centrālās valdes kārtējā darba sēdē, kuŗu vadīja prāvests prof. P. Lejiņš un kuŗā piedalījās sūtnis J. Feldmans, sūtniecības sekretārs A. Dinbergs, viceprieksšēži A. Bērziņš, E. Freivalds, O. Blūmītis, V. Lambergs, valdes locekļi R. Šillers, A. Lidacis, A. Rudzis un darbv. B. Albāts, apspriesta jautājumu par deportācijām un vispār genosidā cietušo latviešu aptuveni pareiza skaitļu fiksēšanu, lai latviešu iestāžu, organizāciju un sabiedrisko darbinieku memorandos un publikācijās pasnāktu vienveidīgu informāciju. Tāpat pārrunāja latviešu jauniešu kaŗaklausības attieksmes ar ASV armiju, izdarīja iecelšanas Kultūras birojā, uzņēma jaunus biedrus Apvienībā, kā arī izlēma citus svarīgus jautājumus.

Ziņojumā par valdes prezidija darbību sēžu starplaikā prof. P. Lejiņš norādīja, ka šogad visās ASV Latvijas valsts neatkarības diena svinēta ar izcilu tautas piedalīšanos un tautas vienības garu. Amerikas Balss noraidījusi uz Latviju ALAs vēstījumu latviešu tautai. Pati ALA saņēmusi no organizācijām un atsevišķām personām apsveikumus un novēlējumus, kā arī materiālus ziedojumus no 18. novembŗa sarīkojumu atlikumiem. Tāpat atsaucību radis ALAs aicinājums ziedot asinis amerikāņu karavīru dzīvību glābšanai kaŗalaukā.

Sūtnis J. Feldmans vērsa ALAs uzmanību faktam, ka līdz šim latviešu organizāciju un sabiedrisko darbinieku memorandos un publikācijās par latviešu tautas upuru lielumu zem okupācijas varām ir minēti dažādi un bieži pārspīlēti skaitļi, kas var radīt neuzticību latviešu sniegtai informācijai šajā jautājumā, kā arī nevēlamas sekas Latvijas likteņa vēlākai izšķiršanai. Ir minēti deportēto un nogalināto skaitļi pat līdz 1 miljonam. Sūtniecība savos iesniegumos ir ļoti uzmanīga skaitļu minēšanā, jo mūsu skaitļi ir stipri konvencionāli; skaidru datu nav. Tādēļ būtu jāsavāc visa iespējamā informācija un jāpanāk viena aptuveni pareiza skaitļa uzdošana. To vēlas arī mūsu sūtniecība Londonā. ALA valde kopā ar Brīvās Eiropas Komitejas Latviešu Konsultatīvo Kopu uzsāks pētījumus par tagadējo demografisko stāvokli Latvijā.

Tālāk sūtnis J. Feldmans norādīja, ka kļuvis akūts jautājums par latviešu jauniešu kaŗaklausības attieksmēm ar ASV armiju. Ir spēkā starp Latviju un ASV 1928. g. noslēgtais līgums, kuŗa 6. p. paredz abām līguma slēdzējām pusēm tiesības iesaukt aktīvā kaŗadienestā otras valsts pilsoņus, ja kāda no līguma slēdzējām atrodas kaŗa stāvoklī ar kādu trešo valsti. Formāli arī latvieši iebrauc ASV ne kā viesi, bet uz kvotas rēķina kā nākamie ASV pilsoņi. Prezidenta Trūmena parakstītais Executive Order noteicis grupas, kas padotas iesaukšanai, un tur ietilpst arī iecelojušie DP. Ir bijuši gadījumi, kur vietējā prese dažu latviešu atteikšanos paklausīt iesaukšanai amerikāņu armijā ir novērtējusi negātīvi kā latviešu nostāju vispār.

V. Lambergs un A. Lidacis aizstāvēja domu, ka mums pāri visiem apsvērumiem ir jāstāda Latvijas intereses un pēc iespējas vairāk jāsaglabā latviešu jauniešu cīņai par pašas Latvijas atbrīvošanu. V. Lambergs ierosināja diplomātisku akciju pie ASV valdības panākt kādu konkrētu garantiju par Latvijas valsts suverēnitātes atjaunošanu, jo, laikam ievelkoties, latviešu tautas dzīvība ir ārkārtīgi apdraudēta. Pēc jautājuma vispusīgas apsvēršanas ALAs valde pieņēma sekojošu deklarāciju: ALA saņēmusi daudzus pieprasījumus pēc informācijas par iecelotāju pienākumiem pret kaŗaklausību. Iesaukšanas pavēles saņem visi atteicīgos gados esošie latviešu jaunieši, arī tie, kas nav ne ASV pilsoņi, ne arī izņēmuši pirmos pavalstniecības dokumentus. ASV ir vienmēr bijušas un ir labvēlīgas latviešiem. ASV ir devušas un dod patvērumu un palīdzību latviešu bēgļiem no komūnisma. ASV nav atzinušas un neatzīst Latvijas iekļaušanu Pad. Savienībā un oficiāli sadarbojas ar neatkarīgās Lat-

(Nobeigums 8. lpp)

Eiropas aizsardzība apdraudēta

Parīze. — Galveno delegātu galvenās runas ir izskanējušas, oponentu atbalsis norimušas, nerodot pasaules miera formulai kopējo saucēju, ja tādu vispār kāds bija gaidījis dzimstam Šajo pilī. Bet tomēr uzmanība, ko miljoni pievērš Parīzei, ir pelnīta. Dzimst lēmumi un izšķiršanās, kam drīz jāatbalsojas pasaules politiskajā arēnā. Ārpus Šajo sienām satiekas Rietumu augstie valstsvīri, lai vienotos, kā tūdaļ sekmīgi uzsākt cīņu ar saimniecisko krizi, kas tik smagi uzgulstas Eiropai. Satiekas arī Maskavas un tās satelitu delegāti, lai diskutētu Kremļa jaunākos rīkojumus, kam minētā krize vēl tālāk jāpadziļina.

Nopietnā saimnieciskā un financiālā krize Atlantijas Savienības trīs pamatvalstīs — Lielbritanijā, Francijā un Itālijā — draud apstādināt Rietumeiropas aizsardzības programmu. Situācijas nopietnību un tās attīstības virzienu uzsveŗ ļoti augstu Savienoto Valstu amatpersonu pēkšņie ceļojumi uz Parīzi, viņu starpā aizsardzības sekretāra R. Loveta un apvienoto stābu priekšnieka ģen. Bredlija klātiene.

„Tieši sabiedroto aizsardzības plānos vēl nav nekādas krizes," izteicies ASV aizsardzības vadītājs, žurnālistu notverts pēc kādas gaŗas apspriedes, „bet ir parādības, kas ziņo trauksmi."

Ir pilnīgi skaidrs, ka, nesaņemot Savienoto Valstu papildu palīdzību, Atlantijas Savienības nācijas nespēj ieturēt uzsākto un minimāli nepieciešamo bruņošanos. Visai bīstams stāvoklis ir Francijā. Līdzīgi Anglijai Francijai ir milzīgs dolaru iztrūkums. Pēc 11 stundu ilgas spriešanas un veltīgas ērtāka atrisinājuma meklēšanas Plevēna valdība izšķīrusies samazināt importu dolaros uz 500 milj. dol. gadā, līdzšinējo 800 milj. dol. vietā.

Tanī pašā laikā grūtumu nastu pavairo streiki, ko jau pieteikušas komūnistiskās arodbiedrības. Pēc viņu norādījuma darbus pārtraukuši 100.000 ogļraču Pa-de-Kalē rajonā. Streika uzsākšanai jau pieteikts otrs 100.000 strādnieku. Jaužot prāvo dolaru summu, ko janvārī vēlēsies saņemt no Vašingtonas britu premjērs Čerčils, un atceroties, ka vēl nav pilnam apmierināts arī Itālijas premjēram DeGasperi pa pusei jau apsolītais dolaru daudzums, zinot arī daudzās citas tukšās naudas lādes, kas gaida Amerikas dolarus, ir jātic tam amerikāņu žurnālistam, kas šādi novērtējis Višinska gardos smieklus:

„Ne jau Ečesona pieteiktie atbruņošanās priekšlikumi ir tie, kas izraisīja Višinska smieklu lēkmi, bet gan prieks, ka Kremļa sludinātā kapitālistiskās saimniecības krize sāk parādīties, ka sabiedroto prasības sāk pāraugt Savienoto Valstu iespējas."

NUJORKAS STRĀDNIEKI ATTEICAS IZKRAUT PSRS KOKVILNU

Nujorkas ostas strādnieki kategoriski atteikušies izkraut Padomju Savienībā iepirkto kokvilnu, kas pienākusi ar kuģi Mormeksega.

Kokvilna kuģī novietota virsū citām precēm, kāpēc, lai tām piekļūtu, kokvilna jāizkrauj. Strādnieki kokvilnas saņemēju viltību izpratuši un tāpēc pēc preču izkraušanas kokvilnu novietos atpakaļ kuģī, neprasot par to samaksu.

Uz ieinteresēto firmu pieprasījumu, Strādnieku S-bas priekšsēdis atgādinājis ostas strādniekiem, ka pēc līguma tiem jāizkrauj visas preces, kas pienāk. Strādnieki tomēr paliek pie sava, aizrādot, ka jau divi gadi Padomju S-bā iepirktas zvērādas un citas komūnistu preces neizkrauj, un to nedarīšot arī šoreiz.

Uzbrūk angliem

Ēģiptes teroristu uzbrukumi angļu kaŗavīriem nemitas. Kādai kaŗavīru grupai Izmailas tuvumā, kad tā laboja telefona vadus, uzbruka bruņoti ēģiptieši. Viens anglis ievainots. Ceļā uz Suecu smagi iebainots angļu smagās mašīnas šoferis. Vainīgie paspējuši nozust.

Ēģiptes valdība iepirks Šveicē ieročus

Ieročus iepirkt Šveicē gatavojas Ēģiptes valdība, ja tā turpmāk nevarēšot saņemt bruņojumu no Anglijas, Savienotajām Valstīm un Zviedrijas.

Amerikas Latviešu Apvienības vicepriekšsēdis V. Lambergs mainījis dzīves vietu un tagad dzīvo 90 St. Botolph Str. Boston 16, Mass.

Latvijas 33 gadu dibināšanas svētki Bostonā

Latvijas skatlogs pretī guber nātora pilij. Aizvesto saraksts modina gaŗāmgājēju uzmanību. Vairāk kā 1000 tautiešu piedalās 18. novembŗa svinīgajos d ievkalpojumos.

Jau priekšlaicīgi 18. novembŗa svētku izkārtošanu Bostonā Bostonas latviešu organizāciju padomes uzdevumā veica Daugavas Vanagu nodaļa. 16. novembŗa vakarā Beacon ielā, Unitariaņu galvenā centra grāmatu veikalā logā, kas atrodas pretī Masačusetas gubernātora pilij, ar Latviešu Preses B-bas ierosinājumu iekārtoja īpašu stendu. Tur bija izstādīti latviešu etnografiskie priekšmeti ar saukļiem, lai Amerika palīdz latviešiem atgūt brīvību, kā arī 1940. g. boļševiku aizvesto latviešu saraksts.

18. novembŗa priekšpusdienā Bostonas trimdas draudzē notika pirmais tās dievkalpojums Emanuēla baznīcā, ko vadīja prāvests K. Valters, kas ir arī jaunās draudzes mācītājs. Bija vairāk kā 1000 dievlūdzēju. Ar mākslinieciskiem priekšnesumiem dievkalpojumu kuplināja dziedātāja M. Lamberga un aktieris Streipa.

Latvijas neatkarības svētku akts notika Hiberniešu zālē, Roksbērijā, Īsiem ievada vārdiem to atklāja Bostonas latviešu organizāciju padomes pr-sēdis J. Purens, pēc kam atskaņoja ASV himnu. Spēcīgi izjustu svētrunu teica prāvests K. Valters, ņemdams par pamatu bībeles vārdus: „Ja es tevi, Jeruzaleme, aizmirstu, tad lai nokalst man labā roka".

Svētku viesi ar klusuma brīdi godināja mirušos varoņus. Garīgo daļu kuplināja tenors E. Āboliņš, nodziedādams A. Meļļa — Lūgšanu un V. Sandera — Lūgums Dievam.

Par 18. novembŗa nozīmi, kā arī par mūsu pašreizējiem uzdevumiem emigrācijā svētku runu teica ALA vicepriekšsēdis V. Lambergs. — ASV mēs esam brīvi cilvēki un mums nav vairs jālūdz, kā tas vēl nesen bija Vācijā. Latviešu tautas gaidīšanas laiks iet uz beigām. Mums ir jāprasa savas nācijas tiesības atpakaļ, kas nolaupītas mūsu tautai dzimtenē. Memorandu laiks ir pagājis, un laiks no mums prasa, lai mēs vairāk sevi parādītu kā nāciju, kam ir tiesības dzīvot. V. Lambergs nodeva arī ASV parlamenta majoritātes vadītāja J. W. MacCormic'a sveicienus,

Pēc tam DV Apv. Bostonā nodaļas pr-ks V. Antiņš paziņoja, ka Ņufaundlendas saimniecības ģenerāldirektors Dr. A. Valdmanis piesūtījis apsveikumu. Apsveikumus savu nāciju vārdā nesa lietuvju pārstāvis konsuls Bostonā — Dr. Šalna un no igauņu apvienības R. Kolka,

Koncerta daļā ar dziesmām piedalījās dubultkvartets Tēvija, kas nodziedāja 4 dziesmas. Režisors K. Veics deklamēja Andr. Eglīša dzejoļus, izteikdams tajos personīgas noskaņas. Piedalījās pianiste M. Eferte un ALTS koris diriģenta J. Austruma vadībā.

FRANCIJAI TŪLIŅ VAJAG 200 MILJ. DOLARU

Parīzē — Pēc Everela Herimena, ASV savstarpējas drošības pārvaldes priekšnieka, izlidošanas uz Romu, kļuvis zināms, ka Sav. Valstis vēlas sniegt Francijai iespējami drīzu atbalstu.

Pabalsta apmēri, kā arī tūliņ dotā daļa kļūšot zināma pēc pāris nedēļām. Augsts Valsts departamenta pārstāvis, kas savu vārdu nav vēlējies izpaust, izteicies, ka tūdaļ piešķiramā summa varētu būt ne lielāka par 200 milj. dol. šādu pašu skaitli savos aplēsumos minējušas arī franču saimniecības autoritātes, piebilstot, ka 200 milj. dolaru ir nepieciešams, lai novērstu Francijas saimniecības sabrukumu un līdz ar to šīs zemes izstāšanos no Eiropas aizsardzības uzbūves.

Daži starptautiski pazīstami ekonomisti aplēsuši, ka saimniecības saglabāšanai Francijai nākamajā gadā esot nepieciešami 650 milj. dolaru, no kuŗiem tūdaļ vajadzētu saņemt ap 200 milj. dol. Šī summa visos aplēsumos ir vienāda un to atbalstot arī Herimens.

Ievērojot saucienus pēc dolariem no visām zemes lodes pusēm, Savienoto Valstu Kongresa locekļi esot kļuvuši ļoti uzmanīgi jaunu aizdevumu vai pabalstu piešķiršanā. Tālab Vašingtonai nenākoties viegli sagādāt līdzekļus šādām ārkārtējām palīdzības akcijām.

Francijas gadījumā ASV valdība laikam atvēlēšot kontingentu no tiem 5,78 bilj. dol., ko Kongress atvēlējis militārai palīdzībai sabiedrotajiem Eiropā, pie tam nosakot, ka 10 proc. no šīs summas var izlietāt arī financiālai palīdzībai.

ŠINĪ NUMURĀ:

* KAŖŠ KOREJĀ STĀJAS 1:1
* EIROPIEŠU IZVIETOŠANAS PLĀNS 1:2
* IETEIC SEKOT IESAUKŠANAS PAVĒLEI 1:3
* PER ASPERA AD ASTRA 2:1
* VIJOLNIECES LIELĀ DEBIJA 2:3
* PSRS JAUNI IEROČI 3:5
* MODINIET VARONUS 4:5
* LITERARIZĒTĀ VĒSTULE 6:1

Atvieglināsim cietēju rūpes! Ziedosim līdz 10. decembrim!

ZIEDOJUMUS LŪDZ SŪTIT: ASV: DV Pārstāvībai ASV (kasierim J. Vinteram) 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y., USA. Kanadā: DV Kanadas valdes kasierim A. Puķiņam, 230 Major St., Toronto, Ontario, Canada

LATVIJA

Ir Amerikas kontinentā plašākais latviešu laikraksts, kas mūsu tautiešiem Savienotajās Valstīs un Kanadā sniedz vispusīgu informāciju par latviešu dzīvi visās zemēs, tāpat arī ziņas par pasaules politiskajiem notikumiem.

Laikraksts pasūtināms visās ASV un Kanadas Daugavas Vanagu Apvienībās, nodaļās, kopās un pie DV pilnvarotiem, kā arī laikraksta redakcijās ASV un Kanadā un pie mūsu pārstāvjiem.

PER ASPERA AD ASTRA

LATVIJAS KARA SKOLAS GADA SVĒTKOS

Per aspera ad astra — caur grūtumiem pie zvaigznēm — tā bija zelta burtiem rakstīts Latvijas Kara Skolas baltajā karogā, un nebūs, šķiet, otras laužu kopas, kas savu devīzi būtu īstenojusi ar lielāku lojālitāti, lielāku nopietnību, spraigumu un lepnumu gan intellektuālā, gan fiziskā plāksnē, kā to darīja latviešu kadeti.

Per aspera ad astra nozīmēja, ka Kara Skolas audzēknim jāspēj vairāk nekā spēj citi. Jāspēj viss iespējamais un palaikam citiem neiespējamais. Kadetam bija apziņa, ka viņš ir savas zemes sāls, ka viņš nes atbildību par savas tautas tikumu un spēku, taisnīgumu un drosmi. Viņš zināja: viņam jābūt paraugam, viņam jāmaksā ar savu personu, viņam aizstājēja nav. Neviens neko nevar izdarīt viņa vietā.

Per aspera ad astra nozīmēja visdziļāko nopietnību un visaugstāko uzticību, nozīmēja kalpot Tēvijai ar sirdi, prātu un zobenu.

Neviena tauta nevar pretendēt uz nācijas godu, ja tai nav vīru un jaunekļu, kas gatavi to aizstāvēt un kas mācījušies to aizstāvēt. Neviena tauta vairs nevar pretendēt uz nācijas godu, ja tai nav skolu, kur jaunekļi mācās tēvijas aizsardzības amatu, kur tiem ieaudzina pašuzupurēšanos un varonības garu, kur tie gadiem vingrinās vienam brīdim, varbūt vienai lielai un pēdējai kaujai. Nav nācijas bez armijas, nav armijas bez virsniekiem.

Virsnieku institūtu pazina jau senajā Ēģiptē, kur tie septiņu pakāpju kastu hierarchijā ieņēma 2. pakāpi, Asirijā, kur tie ieņēma 1. pakāpi, to pazina Grieķijā un senajā Romā

Virsnieku sagatavošana īpašās skolās iesākās tikai Fridricha Lielā un Napoleona laikos.

Latvijas valstij nodibinoties, tai savas Kara Skolas nebija. Virsnieki, kas iestājās jaundibinātā Latvijas nacionālā armijā, savu militāro izglītību bija ieguvuši Krievijas kara skolās, vai kaujas laukā, kur skolu aizstāja varonība.

Latvijai sava armija un sava Kara Skola bija jārada kauju ugunīs.

Pirmās militārās mācību iestādes, ko brīvajā Latvijā nodibināja, bija Kājnieku Kara Skola un Artilerijas Kadetu Skola, abas ar saīsinātu kursu. Taču mācību vietā jaunajiem kadetiem bija jāiziet pozicijās pie Rīgas tiltiem un tālāk kaujās Jelgavas šosejas rajonā. Šais kaujās, kas ilga līdz Jelgavas atbrīvošanai, krita 14 kadeti, vairums pie Vareļu mājām, Jelgavas tuvumā.

Bet šie upuri nebija velti. Kadeti atgriezās ar uzvaru durkļu galos — Latvijas brīvība bija izpirkta asinīm. Arī viņu asinīm. Ne velti tāpēc Guno triumfālā karavīru dziesma kļuva par Latvijas Kara Skolas pamata dziesmu: „Varoņu slava gaida mūs, tēvijai visur prieki būs... Dzimten', dārgo, jauko, mēs nu atkal tevi skatīt steidzam..."

Mācības kadeti uzsāka 1. decembrī, kuru datumu tad arī atzīmē kā Latvijas Kara Skolas darbības uzsākšanas gada dienu.

Abas kara skolas deva pa vienam virsnieku izlaidumam 1920. gada 20. maijā.

Tā paša gada rudenī skolas apvienoja, nodibinot Latvijas Kara Skolu ar kājnieku, jātnieku, artilerijas un inženieru nodaļām ar divgadīgu mācības kursu, prasot no aspirantiem vidusskolas izglītību. 1926. gadā inženieru nodaļu slēdza un 1931. gadā to pašu likteni piedzīvoja arī artilerijas nodaļa. Tai pašā gadā pārtrauca arī kājnieku nodaļas darbību, atstājot skolas kadrus virsnieku vietnieku sagatavošanai. Vēlāk Kara Skolas pilno kursu atjaunoja.

Nav laikam otras vietas, kur ienaidnieka okupāciju Latvijā izjuta traģiskāk kā Kara Skolā, nebūs arī samērīgi lielāka upuru skaita kā tieši bijušo Kara Skolas audzēkņu vidū. Tie, kam bija lemts šo Latvijas lielāko traģēdiju piedzīvot, vēlāk cīnījās pret komūnistu armijām un kopā ar saviem instruktoriem un kareiņiem iegājuši nemirstīgo Tēvijas sargu — varoņu pulkā

Nedz kaujas laukos, nedz pamierā, ne mierā tie nav vēlējušies žēlastības, nav vēlējušies dāvānu. Viņi grib uzņemties visus grūtumus — grūtāko, visgrūtāko Latvijai. Viņi zina: vislielāko pērk ar vislielākiem upuriem, vislielākiem grūtumiem, tāpēc, arī viņi palikuši uzticīgi savas skolas un jaunības devīzei: per aspera ad astra.

Latviešu vijolnieces lielā debija

NORMAS AUZIŅAS KONCERTU GAIDOT

Ja apmeklētājs kāpjot pa kāpnēm meklēs Auziņu ģimenes dzīvokli Bruklīnā, tad vijoles skaņas to nemaldīgi novedīs pie īstā dzīvokļa durvīm. Tā ir jaunā vijolniece Norma Auziņa, kas, gatavojoties savam pirmajam patstāvīgajam koncertam, gandrīz vai neizlaiž vijoli no rokām. Kā mūzikas skolas audzēknei, viņai laiks ir stingri ierobežots, jo jāveic arī kārtējais darbs skolā. Auziņa mācās Juillard School of Music, kas ir viena no ievērojamākām skolām Amerikā. Tur sastopami audzēkņi no visām pasaules malām. Normas skolotājs ir pazīstamais vijolnieks Ivans Galamians. Pēc tautības armēnis, viņš sācis savas studijas Pēterburgas konservātorijā un labi atceras mūsu skaņradi Jāzepu Vītolu. Vēlāk Galamaians ir mācības spēks Parīzes konservātorijā, bet pēdējos gados Ņujorkā.

Norma sākusi spēlēt vijoli jau agri. Kad viņai bija 8 gadi, reiz, pārnākusi no skolas, tā sajūsmināta stāstīja par iespēju mācīties vijoles spēli un pierunāja vecākus uzrakstīt vajadzīgo anketu. No tā laika Norma vairs nav šķīrusies no vijoles. Vēl mācoties vidusskolā, viņa sacensībā ieguva koncertmeistares vietu Ņujorkas vidusskolu apvienotā orķestrī. Viņas spējas tai pavēra ceļu uz Džuljāra skolu, kur pie uzņemšanas jāiztur ļoti stingri pārbaudījumi. Normai ir piešķirta stipendija, un viņa cer pavasarī nobeigt 4 gadi ilgo kursu.

Norma Auziņa ir uzstājusies kā soliste dažādos koncertos, bet latviešu publikai tā ir pazīstama no „Dievs, Tava zeme deg." Jautāta par nākotnes nodomiem, jaunā vijolniece atbild, ka pēc skolas beigšanas vēl turpināšot mācības pie sava profesora, jo vēl esot daudz jāstrādā. Mākslinieka ceļš uz augšu prasa daudz pūļu un izturības.

Mūs bieži nodarbina jautājums par jaunatnes amerikānizēšanos. Norma Auziņa mums sniedz iepriecinošu piemēru. Viņa ir dzimusi Amerikā, bet, dzirdot viņas tīro latviešu valodu, ir grūti iedomāties, kā tā ir meitene, kas Latviju nekad nav redzējusi. Norma ir mācījusies skolās angļu un franču valodu, bet savā ģimenē no mazotnes tā runā tikai latviski. Viņai ir liela interese par visu latvisko, un viņu ļoti bieži var sastapt latviešu sarīkojumos.

„Es esmu dzimusi Amerikā, bet jūtos piederīga pie latviešu tautas, un Latvija man ir mīļa. Labprāt gribētu apmeklēt Latviju, kad tas būs iespējams," paskaidro Norma.

Auziņu ģimenē ir vecas mūzikālas tradicijas. Normas tēvs Voldemārs Auziņš ir vienmēr bijis mūzikas cienītājs un tagad ir Ņujorkas latviešu draudzes koŗa prezidents. Viņa iemīļotā nodarbošanās ir mūzikālu priekšnesumu uzņemšana skaņu aparātā. Viņš ir uzņēmis skaņu lentās vairākus latviešu koncertus un arī dažus Normas priekšnesumus, lai viņa pati varētu tos vēlāk noklausīties.

„Jā koncerts ir izskanējis, jums vairs nav iespējams to otrreiz baudīt. Es ar sava aparāta palīdzību to varu klausīties pēc patikas, kad gribu," paskaidro Auziņš.

Viņš demonstrē savu aparātu un atskaņo Daugavas Vanagu koŗa koncertu, kas jau sen izskanējis koncerta zālē. Šeit to var dzirdēt atkal no jauna.

V. Auziņš iebraucis Amerikā 1923. gadā no Liepājas ar stingru apņemšanos atgriezties atkal Latvijā, bet „aizķēries." Visu laiku viņš aktīvi piedalījies Ņujorkas latviešu sabiedriskajā dzīvē.

Normas Auziņas koncerts būs 2. decembrī, pl. 7.30 vak., Brooklyn Academy of Music, 30 Lafayette Ave, Brooklyn.

Norma Auziņa savai lielajai debijai izvēlējusies nopietnu, zināmā tradicionālismā ieturētu programmu, kuŗā pārstāvēti dažādie vijoles mūzikas žanri, kas no vijolnieka prasa lielu tehnisku gatavību: Vivaldi — Respighi Sonata Re mažorā, Bēthovena Romance Fa mažorā, Sen—Sansa Ievads un Rondo Capriccioso, Jāzepa Vītola Romance un Sarasates Ievads un Tarantella.

Normas Auziņas talants un labākā absolvētā skola, kādu Jaunais kontinents pazīst, īpaši instrumentālā plāksnē, nodrošina klausītājiem tīkamu mūzikālu veldzi, jo vairāk tāpēc, ka izvēlētie mūzikālie gabali allaž glaimojuši dzirdei. A. Zv.

TAUTIEŠU IEVĒRĪBAI!

DRAUDZES VAKARS

Komponists Tālivaldis Ķeniņš piedalīsies ar mūzikāliem priekšnesumiem Pirmās latviešu draudzes vakarā 2. decembrī pēc dievkalpojuma Sv. Andreja baznīcā.

A. PRIEDNIEKA—KAVARAS OPEREŠU VAKARS

Otto Krolla mākslas aģentūra sestdien, 1. decembrī, pl. 8 vakarā, 800 So. Halsted St., Hull Houses zālē, Čikagā. Dziedās Nacionālās Operas tenors Arturs Priednieks-Kavara. Pie klavierēm prof. V. Dobrovoļskis. Ieejas maksa $1.25. Nestrādājošiem mācību iestāžu audzēkņiem $0.50.

ČIKAGAS LATVIEŠU TEĀTRIS

atskatās sestdien, 8. dec. uz gada pastāvēšanas dienu. Šajā sakarā izrādīs M. Zīverta komēdiju „Ķīnas vāze," ar kuŗu teātris atklāja savu darbu. Izrādes sākums pl. 8 vakarā. Ieejas maksa $1.25. Kase atvērta stundu pirms sākuma. Paredzēta veco Čikagas latviešu aktieŗu sumināšana.

PROF. GULBJA REFERĀTS

Toronto Latviešu Studentu Kopa rīko 8. dec., pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās, prof. F. Gulbja priekšlasījumu par tematu Dažas kosmiskās fizikas problēmas (kosmiskie stari).

T.L.St. Kopa

EGLĪTES VAKARS

Toronto latviešu YMCA's kluba eglītes vakars notiks svētdien, 16. dec., plkst. 18, Centr. Y auditorijā, 40 College Str.

ZINAS NO EIROPAS

BERGENES LATVIEŠI 18. NOV „KURSAS JŪRMALĀ"

Nelielais latviešu pulciņš Norvēģijas rietumos 18. novembrī savā vidū sagaidīja dažus tautiešus, kas jau ilgus gadus dzīvoja tālā svešumā. Viens no viņiem savu dzimteni bija atstājis jau pirms 45 gadiem, aizgājis sveštautiešos un latviski sarunājies tik vairs ar sevi, bet tagad sastopot tautiešus, un skatot, kā mūsu karogs plīvo pār Dzintarjūŗas krasta balto smilti, pār smiltī, kas atsūtīta no Liepājas jūrmalas, un sarunājoties savā valodā, jutās dziļi priecināts par zaudētās sabiedrības atgūšanu priecināts par lielo brīdi — vienoties tautas lūgšanā. Mūs vienoja Dievs, svētī Latviju, karogs, tā mazā sauja smilšu un stiprā ticība nākotnei un latvju tautas brīvībai. Vakaru pavadījām dziesmās. —

A. O.

IZCEĻO UZ KANADU

Otrā LSKB noorganizētās Kanadas akcija tagad nobeigta un visi aizbraucēji jau ieradušies Kanadā. Medicīniskā pārbaudē bija ieradušies 44 darba ņēmēji, kopā ar ģimenes locekļiem 102 personas. No pārbaudi neizturēja viena ģimene, bet trīs gadījumos noteikta otreizēja veselības pārbaude pēc zināma laika. Divos gadījumos sievietēm, kas grib izceļot vienas ar bērniem, likts priekšā meklēt kādā nadā aizgādņus, kas tām nodrošinātu darbu un dzīvokli, pēc kam arī tās varēs saņemt iebraukšanas vīzas.

Arī šai izceļotāju grupai Visp saules Luterāņu Federāc. piešķ aizdevumus ceļa izdevumu segš nai visos tos gadījumos, kur emi grantiem pašiem pietrūka vajadzī go līdzekļu.

Šoreiz visi izceļotāji devās ceļ ar līdmašīnām, pie kam lidojumu bija noorganizējusi Pasaules Bā ņiecu Ekumēnā Padome savu dr džu locekļu pārvešanai uz Kana du par visai izdevīgām cenām ti šiem lidojumiem uz Montreāļu. P dome pieņēma pārvešanai visu mū su grupu, bez ticības izšķirības un tādā veidā negaidīti ātri mūsu lau tieši nokļuva Kanadā.

Sarunās, Kanadas konsulātā par šīs otrās grupas izceļošanu LSKB pārstāvim aizrādīja, ka Kanada ri sai labprāt ņems pretim vēl lielā ku skaitu latviešu, kas tiem lielā ties turienes apstākļiem ļoti pie mēroti un kas izrādījušies par lie bu darba spēku. Konsulāts ieteica LSKB pieņemt arī turpmāk mū su tautiešu lūgumus par iebrauk šanas atļaujām, palīdzot tiem ie tot formālitātes un apsolījās ka LSKB iesniegtos lūgumus skirt cauri ārpus rindas, virzot viņus u priekšu steidzamības kārtā. Pē otrās grupas izbraukšanas mums pienāk jauni lūgumi par emigrā cijas izkārtošanu, tā kā uzsāk Kanadas izceļošanas akcija ka pinās, pie tam ar visai labām sek mēm. Kanadas konsulāts savu e lījumu tur un mūsu lietas līdz ļoti ātri. Visos šais atsevišķos p dījumos ajzdevumu jautājumus a ļa izdevumu segšanai LSKB kā to tieši ar Dr. Ostergrena kung Londonā.

VAJADZĪGI ZĪMĒTĀJI

LSKB mteresentiem aizrāda, ka Beļģijas Kongo vajadzīgi tehniķi zīmētāji un ka labprāt ņem pretī arī ārzemniekus. Šis darbs tur k bi atalgots. Pēc tuvākas informā cijas tautieši var griezties pie La vijas Sarkanā Krusta Beļģijā.

KULTŪRAS DIENAS AUSTRĀLIJĀ

Kultūras dienas ievadīs svinīgs dievkalpojums 28. decembŗa pēcpusdienā, bet tās pašas dienas vakarā lielajā konservātorijas zālē notiks plašs koncerts ar izcilāko latviešu solistu, ALLB koŗa un dubultkvarteta Imanta piedalīšanos. Izcilu vietu sarīkojumu virknē ieņems 29. decembŗa rakstnieku diena ar Kārļa Abeles, Mintauta Eglīša un Teodora Tomsona piedalīšanos. Rakstnieku dienu ievadīs Dr. P. Jurevičs referāts, bet par rakstniekiem referēs A. Plaudis un H. Kaupmanis.

Gleznu izstādē, kas arī būs pieejama kultūras dienu laikā, piedalīsies Austrālijā dzīvojošie latviešu gleznotāji un grafiķi L. Meilerte, R. Zusters, S. Kalniņš, U.Ābolinš un citi. Būs arī redzami mūsu vecmeistaru darbi no privātām kollekcijām. Sarīkojumu virkni noslēgs teātŗa izrāde. 30. decembŗa vakarā igauņu kluba telpās.

Kultūras dienu laikā, kad Sidnejā sabrauks tautieši no tuvākas un tālākas apkārtnes, notiks arī daudzu mūsu organizāciju sanāksmes, piem., Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas dibināšanas sapulce. Kopas organizātori, saziņā ar ALLB, pagaidām izdos arī kultūras dienām veltītu īpašu izdevumu.

Aicinājums uz kārtējo LNAK Padomes sēdi

Visiem LNAK Padomes locekļiem ar šo paziņoju, ka kārtējā Padomes sēde notiks š. g. 1. un 2. decembrī Sv. Andreja (St. Andrew's Church) baznīcas zālē, Carlton un Jarvis ielu krustojumā, Toronto. Sākums 1. decembrī, pl. 10-os no rīta.

DARBA KĀRTĪBA

1. decembrī

1. LNAK Darbības Pārskats:
   a) Valdes darbības pārskats.
   b) Pārskats par latviešu garīgo aprūpi Kanadā.
   c) Baltijas Federācijas darbības pārskats.
2. Revīzijas komisijas ziņojums.
3. LNAK Pārstāvību vēlēšanas:
   a) Valdes priekšsēža vēlēšanas.
   b) Valdes locekļu vēlēšanas.
c) Revīzijas komisijas vēlēšanas.
d) Delegātu vēlēšanas Baltijas Federācijā.
e) Ev. pārstāvja vēlēšanas Antibolšev. Nāciju Blokā.

2. decembrī

4. Budžets 1952. gadam.
5. Palīdzība tautiešiem Eiropā un citās zemēs:
   a) Immigrācijas lietas.
   b) Materiālā palīdzība.
   c) Palīdzība tautiešiem Kanadā.
6. Kultūras un skolu lietas.
7. Propagandas lietas.
8. Garīgās aprūpes lietas.
8. Vispasaules latviešu organizācija.
10. Sabiedriskās tiesas dibināšana.
11. Dažādi jautājumi.

Padomes locekļi, kuŗiem nav apmešanās iespējas Toronto, lūgti laikus par to ziņot LNAK valdei: 17 Linden Street, Toronto.

Fr. Gulbis,
LNAK Padomes priekšsēdis.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Nacionālā Luterāņu padome (NLC) 20. novembrī Čikagā bija sasaukusi apspriedi, lai pārrunātu jauniebraucēju garīgās aprūpes jautājumus. No latviešu puses piedalījās prof. N. Šmits no Mineapoles, māc. R. Zariņš no Ņujorkas, māc. O. Gulbis un māc. G. Straumanis, abi no Čikagas. Vēl piedalījās 3 igauņu mācītāji un vairāki amerikāņu garīdznieki.

Vienojās par sekojošiem principiem, organizējot jauniebraucēju garīgo aprūpi: 1) Vispirms jāgādā par garīgo aprūpi kristīgā garā, neškirojot pēc tautībām: 2) citu valodu lietošana dievkalpojumos ir vēlama vietās, kur jauniebraucēji ir novietojušies pietiekami lielā skaitā: 3) jāizrāda vajadzīgā atsaucība jaunu draudžu dibināšanā vietās, kur izveidojušās lielākas jauniebraucēju kolonijas; 4) vietās, kur jauniebraucēju skaits nav tik liels, lai varētu uzturēt savu draudzi, dibināmas atsevišķu tautību kopas pie pastāvošām draudzēm.

Pārrunāja jautājumu kā iesaistīt garīgā darbā latviešu un igauņu mācītājus, kam nav savas draudzes. Latviešu mācītāju Amerikā ir ap 95 un visiem tiem nav iespējas darboties kā draudžu ganiem. Šiem garīdzniekiem ieteica griezties ar lūgumu caur vietējo draudzi, lai pēc tam mēģinātu tiem sagādāt nodarbošanos amerikāņu draudzēs vai palīdzētu atrast darbu bibliotēkās, bērnu namos vai tml.

Apspriede noritēja savstarpējas saprašanās garā. Vispārējā pārliecība bija, ka kļūdas, kas sākumā pielaistas, ir jānovērš.

*

Kaut arī čikaga nav lielākais latviešu centrs, tomēr latviešu draudžu tur ir vairāk kā jebkuŗā citā pilsētā. Vecākā latviešu draudze Čikagā, kas jau pastāv vairāk kā 50 gadu, ir Čiānas latviešu ev.-lut. draudze, kam ir sava baznīca un mācītāja māja. Draudzi vadīja māc. Sudars, kas 1947. gadā ieradās no Zviedrijas. Dažu nesaskaņu dēļ viņš atteicās no amata. Nesen tur ieveda amatā jauno mācītāju A. Rautenšildu.

Sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudze nodibinājās pēdējā laikā, un to vada māc. A. Straumanis. Tagad nodibinājusies vēl trešā draudze, kur apvienojušies lielāko tiesu vecie latviešu iecelotāji. To vada māc. Sudars.

Bez tam čikagā ir spēcīga latviešu baptistu draudze, ko vada māc. V. Landmanis.

Čikagā iznāk garīgs mēnešraksts „Mājas draugs" mācītāja O. Gulbja vadībā.

*

Pareizticīgo dievkalpojums Latvijas valsts svētku gadījumā.

Sakarā ar Latvijas neatkarības svētkiem Ņujorkā dzīvojošie latviešu pareizticīgie sapulcējās svētdien 25. nov., Sv. Patvēruma katedrālē, kur notika īpašs aizlūgums par Latviju. Dievkalpojumu vadīja Rīgas bīskaps Jānis (Garklāvs), asistējot vairākiem Latvijas pareizticīgo garīdzniekiem.

Pēc dievkalpojuma dievlūdzēji pulcējās pie glāzes tējas. Prof. P. Starcs uzrunāja sapulcējušos, pēc kam visi kopīgi nodziedāja Dievs, svētī Latviju. Bija ieradušies ap 100 cilv., to starpā prof. P. Sakšs, Dr. Austrics un citi. Aizlūgt par Latviju bija ieradušies arī daudz krievu tautības Latvijas pavalstnieku, kas uzticīgi turas pie Latvijas valsts, aizstāv tās intereses un labprāt runā latviski.

Rīgas bīskaps Jānis tagad ir visas Amerikas pareizticīgo metropolita Leontija vietnieks un kā tāds bieži atrodas vizitācijas ceļojumos ASV un Kanadā.

Latvijas valsts 33 gadu pastāvēšanas ateeres svētku diena iesākās ar svinīgu dievkalpojumu rom.-katoļu un ev.-lut. baznīcās.

Plkst. 3 pp. Internacionālā Institūta telpās notika svētku akts. Zāle bija dekorēta Amerikas un Latvijas valsts karogiem.

Aktu atklāja kluba priekšnieks B. Epermanis ar īsu uzrunu. Prka vietn. Lūkass Ozoliņš nolasīja referātu. Referents pakavējās atmiņās par laimīgo dzīvi brīvajā neatkarīgajā Latvijā un par dzīves apstākļiem komūnistu okupētā Latvijā, norādot, kā šodien Latvija pārvērtusies vienā lielā komūnistu koncentrācijas nometnē, tirannu vergu cietumā, spīdzināšanas kamerā.

Pēc referāta visi nodziedāja Latvijas valsts himnu.

Lietuviešu pārstāvis Jozaitis un igauņu pārstāvis Voldaus, savos apsveikumos novēlēja mūžam dzīvot brīvai Latvijai.

Koncertdziedātāja O. Sandmane dziļi izjusti nodziedāja vairākas dziesmas. Jaunatne deklamēja dažus piemērotus dzejoļus.

Pēc akta sekoja groziņu vakars pie kafijas galdiņiem, draudzīgās sarunās un atmiņās par nesen zaudēto brīvo Latviju.

Atceres svētki baznīcā un aktā bija ļoti kupli apmeklēti. Daži latvieši bija mērojuši lielākus attālumus, lai piedalītos Latvijas valsts dibināšanas atceres dienas svētkos

* *

18. novembŗa svinībās Erie, kur latviešu skaits nav liels, bija rīkota izstāde un notika svinīgais akts.

Izstādē bija gaumīgi novietotas latviešu mantas: segas, galdauti, dvieļi, cimdi, albūmi, grāmatas, pastmarku kollekcijas u. c. priekšmeti. Amerikāņi visu apbrīnoja un cildināja latviešu veikšmi.

Svinīgo aktu atklāja Stomers, un svētku runu teica Vādzemnieks. Ar latvju rakstiem iepazīstināja Stromera, Zvirgzdiņa un Vadzemnieka j-kzes. Pasniedza pilsētas bibliotēkāram Latvijas vēstures grāmatu.

DAUGAVAS VANAGI

KANADA

PREZIDIJA VĒLĒŠANAS

DV Toronto Nodaļas Dāmu Komitejas prezidija vēlēšanas notiks 7. decembrī, plkst. 7 vakarā, DV Namā, 123 Huron Street. Kvorumam nesanākot, sanāksme notiks stundu vēlāk tais pašās telpās un būs tiesīga pie jebkāda sanākušo skaita. Prezidijā vēlēs priekšnieci, priekšnieces vietnieci, sekretāri, kasieri un mantzini.

ASV

DV SARĪKOJUMA ATLIKUMS TRŪKUMCIETĒJIEM

Daugavas Vanagu Ņujorkas apvienības kārtējā saeimā pr-ks M. Kārkliņš ziņoja, ka sadalot DV 13. oktobŗa sarīkojuma atlikumu, valde nolēmusi nodot DV Pārstāvībai, tautiešu aprūpei 300 dol. un DV Pārstāvības biroja un pasta izdevumu segšanai — 100 dol. No tautiešiem ienākušie ziedojumi tiek izlietoti pilnos apmēros tikai pabalstiem.

Pie DV nodibinājusies sporta kopa M. Lagzdiņa vadībā. Apvienības valde sportistiem kā dāvanu pasniedza bumbu.

Sapulcējušies nosodīja vienpusīgo informāciju, kāda parādījusies Laikā par DV sarīkojumiem un izteica atzinību A. Līdacim par ievietoto atsaukumu.

Pārrunās izskanēja neapmierinātība ar televīzijā nesen norādīto latviešu pusstundu, kas nesniedza pareizu ainu par latviešiem.

Ņujorkas DV rīkos Jaungada sagaidīšanu Bēthovena zālē.

BOSTONAS DV APVIENĪBAS PIRMIE GADA SVĒTKI

Pag. gada 13. novembrī nodibinājās Bostonā Daugavas Vanagu Apvienība. Apvienība ir pieņēmusi lēmumu par skaistu tradiciju rīkot novembŗa otrā svētdienā varoņu piemiņas dievkalpojumu ar Lāčplēšu dienas aktu baznīcā, bet vakarā Daugavas Vanagu gada svētku svinības. Šogad gada svētku svinības notika 18. nov. priekšvakarā, bet Lāčplēšu svētki 11. novembrī. DV pārstāvji rīta agrumā apmeklēja Rutlandes tbc sanatorijā LKOK slimo Ernestu Ūdri, ilggadīgo teātŗa skatuves meistaru, pasniedzot tam DV velti. Ūdris ir izveseļošanās stadijā. „Visas manas domas ir Latvijai, un nekā cita es nevēlos nākotnē, kā atgriezties atbrīvotā Latvijā, lai artu un atjaunotu boļševiku sabradāto Latvijas zemi." Pēcpusdienā Trīsvienības baznīcā Bostonā notika varoņu piemiņas dievkalpojums, ko vadīja māc. Sīpols. DV pr-ks V. Antiņš kopā ar Lāčplēšu B-bas pr-ku ģen. Prīedi un valdes locekli plkv. Kreišmani latviešu dievnamā ieveda skautus, kas nesa Latvijas karogu. Dievkalpojumā piedalījās vairāk simti dievlūdzēju un to noslēdza ar Latvijas himnu.

17. nov. vakarā Bostonas Daugavas Vanagu mītnē Roksberijā notika Bostonas DVA pirmā gada svētku svinības. Mītne bija greznota ar Latvijas ģērboni, ko kokā bija griezis māksl. A. Karitons un Latvijas un ASV karogiem. Svētkos piedalījās 120 viesu gandrīz visu Bostonas latviešu nacionālo organizāciju vadītāji un pārstāvji, kā arī, latviešu sabiedriskie darbinieki. Svētkos ieradās Daugavas Vanagu galvenais pārstāvis ASV — A. Līdacis un Ņujorkas DVA delegāts Āboliņš.

Atklāšanas runā pr-ks V. Antiņš apsveica svētku saeimu un viesus, kam sekoja dziesma — Svēts mantojums. Svētku saeimas norisē DV galvenais pārstāvis ASV — A. Līdacis un pr-ks V. Antiņš pasniedza DV nozīmes un diplomus rūpniekiem Almai un Robertam Hiršam, kas izcilā kārtā atbalstījuši DV darbu Bostonā. A. Hiršs kdze atbildes runā apliecināja, ka saņēmusi nevis goda diplomu, bet darba karti tālākam darbam tautiešu palīdzībai un novēlēja Vanagiem ne „vasku spārniem," bet lodiņu galotnēm atnest brīvību latvju tautai. Sekoja DVA Bostonā pr-ka V. Antiņa svētku runa. Bostonas DV apsveica DVA galvenais pārstāvis ASV — A. Līdacis, ALA viceprieksšēži V. Lambergs un O. Blūmītis, Amerikas Latviešu Tautiskās Savienības pr-ks Dr. A. Grīnups, Lāčplēšu Biedrības vicepr-ks LKOK plkv. Kreišmanis, Latviešu Preses Biedrības pārst. O. Akmentiņš un daudzi citi latviešu organizāciju un draudžu priekšnieki un pārstāvji. Ņujorkas DVA bija sūtījusi īpašu delegātu Āboliņu ar velti.

Vēstules

Rakstā „Jaunatnes Žurnāls ve Komikburtnīcas" lasīju Latvij Amerikā š. g. 13. n-rā par to, skolotāja jautā bērniem, kam viņiem ir latviešu lasāmā grām Atbildei pacel roku tikai — vie

Kas šeit būtu vainojams? Je natne vai vecāki? Protams, tā mēs, vecāki! Un kāpēc? Pat šu atklātu vārdu. Ne skolo kas tagad tāpat kā mēs strād zisku maizes darbu, nedz arī m šti avīzes spēs jaunatni iedve vai bērnam dot latvisku garu, tā nav mājās pašos vecākos.

Vecāki vainīgi arī par to, ka nam nav latviskās grāmatas. ja tās nav bērnam, nav latv grāmatu vispār pašiem vecāki Tās atstātas, ja tādas bija, vai pamatnometņu atkritumu ka vai tranzitnometnēs. Jo lūk šī gāža bija „par smagu."! Un ta tik vērtīgu dolaru izdot par viešu grāmatu nevar atļauties. lari jākrāj kustamu un nekus mu mantu iegādei.

Gribas vēl jautāt, cik ir to viešu, kas abonē latviskus laik stus? Tie tautieši, kas jau ir cik apguvuši angļu valodu, angļu laikrakstus, tāpat bērn komiku žurnālus. Un latvie gariņš bēdīgi tup kaut kur kā galdīdams, kad pamodīsies ap un prasība pēc latviskā vārda, viešu grāmatas. Bet pa to la bērns jau būs pieaudzis par nekli vai jaunavu, un nu būs vēlu.

Tādēļ varu vecākiem sirsnī tikai vienu: Negaidīsim, lai pamudina citi, bet darīsim katru izdevīgu brīdi runāsim viem bērniem par mūsu dzim par mūsu tautas vēsturi, tās nām un varoņu laikiem. Lasī paši latviešu grāmatas un lai stus. Tā mēs pamazām mod latvisku apziņu, latvisku doma dēļ pirmajā vietā latviskais val tas būtu žurnāls, laikraks grāmata!

Illinoisā, Kārlis And

LAIKS

Vēl prieks nedaud ekspedīcijas uz Ziem gabaliem bija sensāci cilvēki atrodas tuvu po dienas, bet viņi pēc ies šas to noklusēt, jo p gabali izvērtušies par nāko militāro manev kur nemitīgi un neatl bojas — kā amerikāņi,

Patiesībā jau tagad lu no visām pusēm ies radara un meteoroloģi ju tīkls. Bumbvedēji p jas gatavībā stāv, tā t gunu pret degunu. A B-29 lidmašīnas veic pārlidojumus no Ajaska melpolu un atpakaļ ik dienām. Pret Kreivijas zisku maizes darbu, nedz arī m šti avīzes spēs jaunatni iedve vai bērnam dot latvisku garu, tā nav mājās pašos vecākos.

Vecāki vainīgi arī par to, ka nam nav latviskās grāmatas. ja tās nav bērnam, nav latv grāmatu vispār pašiem vecāki Tās atstātas, ja tādas bija, vai pamatnometņu atkritumu ka vai tranzitnometnēs. Jo lūk šī gāža bija „par smagu."! Un ta tik vērtīgu dolaru izdot par viešu grāmatu nevar atļauties. lari jākrāj kustamu un nekus mu mantu iegādei.

Gribas vēl jautāt, cik ir to viešu, kas abonē latviskus laik stus? Tie tautieši, kas jau ir cik apguvuši angļu valodu, angļu laikrakstus, tāpat bērn komiku žurnālus. Un latvie gariņš bēdīgi tup kaut kur kā galdīdams, kad pamodīsies ap un prasība pēc latviskā vārda, viešu grāmatas. Bet pa to la bērns jau būs pieaudzis par nekli vai jaunavu, un nu būs vēlu.

Tādēļ varu vecākiem sirsnī tikai vienu: Negaidīsim, lai pamudina citi, bet darīsim katru izdevīgu brīdi runāsim viem bērniem par mūsu dzim par mūsu tautas vēsturi, tās nām un varoņu laikiem. Lasī paši latviešu grāmatas un lai stus. Tā mēs pamazām mod latvisku apziņu, latvisku doma dēļ pirmajā vietā latviskais val tas būtu žurnāls, laikraks grāmata!

Illinoisā, Kārlis And

KVĒBEKA

Labrenča apgabals ir kas stiepjas 100 jūdzes uz tiem no Montreālas, un ta ģeloznaināk Kanadas pinās, pie tam ar visai labām sek mēm. Kanadas konsulāts savu e lījumu tur un mūsu lietas līdz ļoti ātri. Visos šais atsevišķos p dījumos ajzdevumu jautājumus a ļa izdevumu segšanai LSKB kā to tieši ar Dr. Ostergrena kung Londonā.

VAJADZĪGI ZĪMĒTĀJI

LSKB mteresentiem aizrāda, ka Beļģijas Kongo vajadzīgi tehniķi zīmētāji un ka labprāt ņem pretī arī ārzemniekus. Šis darbs tur k bi atalgots. Pēc tuvākas informā cijas tautieši var griezties pie La vijas Sarkanā Krusta Beļģijā.

Vēstules

Rakstā „Jaunatnes Žurnāls ve Komikburtnīcas" lasīju Latvij Amerikā š. g. 13. n-rā par to, skolotāja jautā bērniem, kam viņiem ir latviešu lasāmā grām Atbildei pacel roku tikai — vie

Kas šeit būtu vainojams? Je natne vai vecāki? Protams, tā mēs, vecāki! Un kāpēc? Pat šu atklātu vārdu. Ne skolo kas tagad tāpat kā mēs strād zisku maizes darbu, nedz arī m šti avīzes spēs jaunatni iedve vai bērnam dot latvisku garu, tā nav mājās pašos vecākos.

Vecāki vainīgi arī par to, ka nam nav latviskās grāmatas. ja tās nav bērnam, nav latv grāmatu vispār pašiem vecāki Tās atstātas, ja tādas bija, vai pamatnometņu atkritumu ka vai tranzitnometnēs. Jo lūk šī gāža bija „par smagu."! Un ta tik vērtīgu dolaru izdot par viešu grāmatu nevar atļauties. lari jākrāj kustamu un nekus mu mantu iegādei.

Gribas vēl jautāt, cik ir to viešu, kas abonē latviskus laik stus? Tie tautieši, kas jau ir cik apguvuši angļu valodu, angļu laikrakstus, tāpat bērn komiku žurnālus. Un latvie gariņš bēdīgi tup kaut kur kā galdīdams, kad pamodīsies ap un prasība pēc latviskā vārda, viešu grāmatas. Bet pa to la bērns jau būs pieaudzis par nekli vai jaunavu, un nu būs vēlu.

Tādēļ varu vecākiem sirsnī tikai vienu: Negaidīsim, lai p

EIROPAS

zā sauja smilšu un stipri ticu nākotnei un latvju tautas brīvībai. Vakaru pavadījām dziesmās. —

A. O.

IZCEĻO UZ KANADU

Otrā LSKB noorganizētās Kanadas akcija tagad nobeigta un vēl aizbraucēji jau ieradušies Kanadā. Medicīniskā pārbaudē bija ierad šies 44 darba ņēmēji, kopā ar ģ menes locekļiem 102 personas. pārbaudi neizturēja viena ģimene bet trīs gadījumos noteikta a reizēja veselības pārbaude pēc nāma laika. Divos gadījumos s vietēm, kas grib izceļot vienas bērniem, likts priekšā meklēt nadā aizgādņus, kas tām nodo nātu darbu un dzīvokli, pēc ka arī tās varēs saņemt iebraukš vīzas.

Arī šai izceļotāju grupai Vi saules Luterāņu Federāc. pieš aizdevumus ceļa izdevumu se nai visos tos gadījumos, kur ne grantiem pašiem pietrūka vajā go līdzekļu.

Šoreiz visi izceļotāji devās ar lidmašīnām, pie kam lidoše bija noorganizējusi Pasaules B nīcu Ekumēnā Padome sava dzu locekļu pārvešanai uz Ka du par visai izdevīgām cenā šiem lidojumiem uz Montreāl dome pieņēma pārvešanai vi su grupu, bez ticības izšķiro tādā veidā negaiditi ātri nāca tieši nokļuva Kanadā.

Sarunās, Kanadas konsulā šīs otrās grupas izceļošanu pārstāvim aizrādīja, ka Kanā sai labprāt ņems pretim vi ku skaitu latviešu, kas tiem ties turienes apstākļiem spē mēroti un kas izrādījuši p bu darba spēku. Konsulā ca LSKB pieņemt arī turpm su tautiešu lūgumus par iz šanas atļaujām, palīdzot tā tot formālitātes un apsto LSKB iesniegtos lūgum cauri ārpus rindas, virzot priekšu steidzamības kār otrās grupas izbraukšan pienāk jauni lūgumi par cijas izkārtošanu, tā ti Kanadas izceošanas ātr pinās, pie tam ar visai lie mēm. Kanadas konsulāte lijumu tur un mūsu lie ļoti ātri. Visos šais atse dījumos aizdevumu jau ļa izdevumu segšanai L to tieši ar Dr. Oster Londonā.

VAJADZĪGI ZIŅ

LSKB mteresentiem a Beļģijas Kongo vajadzīg zīmētāji un ka labprāt ar arī ārzemniekus. Šīs dar bi atalgots. Pēc tuvāka cijas tautiešī var griez vijas Sarkanā Krusta b

Vēstules

Rakstā „Jaunatnes Komikburtnīcas" lasā Amerikā š. g. 13. n skolotāja jautā bērn viņiem ir latviešu lasā Atbildei paceļ roku tī

Kas šeit būtu vaino natne vai vecāki? Pro mēs, vecāki! Un kāpē šu atklātu vārdu. N kas tagad tāpat kā m zisku maizes darbu, sa sti avīzes spēs jaunat vai bērnam dot latv tā nav mājās pašos ve

Vecāki vainīgi ari n nam nav latviskās gr ja tās nav bērnam, grāmatu vispār pašos Tās atstātas, ja tādas pamatnometņu atbr vai tranzitnometnēs. gāža bija „par smag tik vērtīgu dolaru b viešu grāmatu nevar viešu grāmatu, kas abonē lat stus? Tie tautieši, k cik apguvuši angļu angļu laikrakstus, k komiku žurnālus. U gariņš bēdīgi tup k gaidīdams, kad p un prasība pēc lat viešu grāmatas. B bērns jau būs pāra nekli vai jaunāra vēlu.

Tādēļ varu vēl tikai vienu: Nep pamudina citi, b katru izdevīgu brī viem bērniem par mūsu tautas r nām un varoņu d paši latviešu gr stus. Tā mēs p latvisku apziņu, dēļ pirmajā vie vai tas būtu žur grāmata!

Illinoisā,

LAIKS

priekš nedaudz gadiem dīcijas uz Ziemeļpola ap em bija sensācija. Tagad atrodas tuvu polam vai ik , bet viņi pēc iespējas cen noklusēt, jo polārie ap izvērtušies par visslepe militāro manevru lauku, emitīgi un neatlaidīgi dar kā amerikāņi, tā krievi.

esībā jau tagad Ziemeļpo vīsam pusēm ieslēdz cieš un meteoroloģisko stacij s. Bumbvedēji pilnā kau tavībā stāv, tā teikts, de pret degunu. Amerikāņu lidmašinas veic regulārus jumus no Aļaskas uz Zie un atpakaļ ik pa divi Pret Kreivijas piekrasti manskas līdz pat Béringa aurumam lediauži strādā n nakti, lai uzturētu kār unos, slepenos satiksmes arp atbalsta punktiem tā meļos.

pušu stratēģi dara iespē i būtu sagatavoti nopiet „sniegties pēc iespējas ri pasaules pakausim", ns, ka arī krieviem šim izstrādāti jauni plāni, tiem maz kas zināms. rikāņu panākumiem zi a tie balstās visvairāk m atklājumiem: 1) uz u, ka pašā pola tuvumā gi peldoši ledus lauki, r pārvērst par lidma alsta punktiem, 2) uz iespēju braukt ar zem visu garo ceļu zem po lediem no Amerikas as krastam.

KVĒBEKAS LABRENČU KALNĀJI

a apgabals ir kalnājs, as 100 jūdzes uz ziemeļ ontreālas, un tas ir vis kais Kanadas novads, spazīstamākais austru das atpūtas vietu ra

a apgabala plašais kal edz mērenu 800 pēdu ar dažām virsotnēm, kā emblant un Labrenča lni. Tur arī dziļas up stāvas kalnu virsot os vai Klinšu kalnos. ir ap 30.000 ezeru.

Labrenča apgabals ir ģeoloģiski ziņā viens no visvecākiem, cilvēkiem zināmiem. Pirmie kolonisti, kas devās Kvebekas provinces mežos, bija zvēru ķērāji un izrakteņu meklētāji. Tiem sekoja meža cirtēji un vēlāk lauksaimnieki.

Meži noteic Labrenča apgabala saimniecisko darbību, un tās iedzīvotāji, kas nav nodarbināti tūristu pakalpojumu nozarē, ir nodarbināti zāģētavās, papīra un koka masas fabrikās vai meža cirtēju nometnēs un apmetnēs.

2,6 MILJONI VĀCIEŠU GĀJUŠI BOJĀ

Bonnas valdības karā bojā gājušo un karagūstekņu pārvalde savākusi materiālus par vācu cilvēku zaudējumiem Otrā Pasaules karā. Līdz šim reģistrēts 2.640.100 karā nāvē aizgājušo. Šai skaitlī ietelp vācieši, kas bijuši armijā laikā no Otrā kara izcelšanās sākuma. Šis skaitlis gan vēl nav pilnīgs. Ik nedēļas nāk klāt jaunī paziņojumi par bojā gājušiem karavīriem. To skaits nedēļā caurmērā ir ap 1200-1400. Tās pārsvarā ziņas, kas saņemtas no Padomju Savienības.

Šis pats departaments oficiāli paziņojis, ka pēc viņu rīcībā esošām ziņām Padomju Savienībā vēl esot ap 120 tūkstošu vāciešu, ko komūnisti aizturot kā gūstekņus. Turpretim Padomju Savienības valdība apgalvo, ka tā aizturējusi tikai ap 13,500 vāciešu, kas esot kara noziedznieki.

Edvins Mednis

PULKVEDIS BRIEDIS UN VIŅA STRĒLNIEKI

(Turpinājums)

Vāci jau bija sanervozējušies un diezgan izšāvušies. Piepeši tiem blakus roku granātu atspīdumā atkal izauga strēlnieku stāvi. Tie traucās tikpat neatturami uz priekšu kā viņu asais kaujas kliedziens.

Drīz mitējās šaut arī abi ložmetēji. Daudzas pārbijušās ēnas traucās uz aizmuguri: „Tie jau tie nolādētie, kas mūs medī naktīs. Tagad tie ielauzušies šeit," elsa vācu satrauktie čuksti, kliedzieni.

Jauna uzvara

Strēlnieki pieveica tos, kas pretojās, un noķēra daļu no tiem, kas bija jāvuši kājām vaļu. Vienas „mēles" vietā bija notverts lieš „mēļu" pulciņš (to izrādījās 17).

Kauja beidzās ātri. Viss iebrukums bija vilcies apm. 20 minūšu. Drīz atskanēja Brieža balss: „Savākt gūstekņus! Pievākt trofejas. Sakārtoties. Un atpakaļ! Uzmanīties, pārejot upei!"

Šis brīdinājums bija vietā, jo strēlniekiem pārejot Misas upi, gaisos liegaudojās vācu šāviņi. Daļa strēlnieku izmantoja pāreju, citi dabūja „izpeldēties" tumšā, saltā upē.

Drīz vien krievu virspavēlnieka stābs varēja zinot par strēlnieku jauniem spīdošiem panākumiem. Bet krievu žurnāli sāka sniegt zīmējumus: strēlnieki brien līdz kaklam pa ledainu ūdeni, turot pie apkakles vācu gūstekņus, pacēluši virs galvām atņemtos ložmetējus...

Šai pašā laikā kaujās pret vāciem devās arī strēlnieku 2. Rīgas bataljons, ko komandēja plkv.-ltn. Francis, un 3. Kurzemes bataljons, ko vadīja plkv.-ltn. Kalniņš (vecais Kalniņš). Jo šīvas un varoņgas cīņas tiem nācās izcīnīt Slokas rajonā, atsviežot vācus tālu atpakaļ. Arī šeit strēlnieki bija tie, kas satrieca krievu iedomas par vācu nepārvaramību.

Latviešu pirmo daļu panākumi dzīvi atbalsojās viņu vidū un apstaroja viens otru. Stipri pieauga strēlnieku pašapziņa. Viņi bija pienācīgi iepazinušies ar vācu spēkiem, kādēļ viņi tos nevērtēja pārāk zemu, bet arī ne tik augstu, kā to darīja krievi..

Latvju pašapziņa vēl pieaug

Tie bija latvieši, kas pirmie savus pretiniekus iesauca par „frīčiem". Krievi to pārņēma tikai Otrā Pasaules kara laikā. Tomēr latvju panākumi padarīja drošākus arī krievus. Tie sāka nopietnāk nostiprināt savas pozicijas, vairs nebažījoties, ka tās būs jāatstāj pēc vācu pirmā uzbrukuma.

Tā stāvoklis Rīgas frontē noteikti nostiprinājās 1915. g. vēlā rudenī. Rīdzinieki un vidzemnieki bija pasargāti no Kurzemes uun Zemgales bēglu skumjā tieši to parakstītāji. Brieža nolūks gan bija citāds: mazāk runāt par sevi un vairāk par saviem strēlniekiem. Un tā nebija Brieža vaina, ka šis nolūks izdevās tikai pa daļai.

Bet tas nemazināja viņa uzņēmību un enerģiju. Tikpat cieši, kā Briedis bija kopā ar saviem strēlniekiem kopējās cīņās, tikpat stipri tie bija ieslēgti viņa domās, sarunās un daudzos stāstījumos.

Bija sagadījies satikties ar Briedi pāris nedēļas pēc viņa rotas lielajām kaujām. Tas notika vilcienā starp Siguldu un Cēsīm. Man vajadzēja tikai ieminēties par šīm cīņām, un Briedis jau ar ievingrinātu roku zīmēja kaujas shēmas un ļoti īpatnējā veidā sniedza savus komentējumus.

Nekad viņš neizcēla sevi un arī nepasvītroja panākumus. Viņš stāstīja tik vienkārši un dabiski, ka likās, — tieši tā un nevis citādi tas arī varējis tik vienkārši un dabiski noritēt.

Jāsaka, ka viss lielais (un ģeniālais) palaikam ir vienkāršs, bet neskaidri un sarežģīti ir visi somocītie plāni.

Brieža vienkāršība

Brieža vienkāršība un afektācijas trūkums („To jau ikkatrs būsu spējis izdarīt," it kā pauda viņa vārdi) dažreiz bija panākuši pretējo iespaidu. Tā dažiem viņa klausītājiem likās, ka Briedis tiešam nav neko sevišķu izdarījis. Protams, būtu bijis citādāk, ja viņi būtu pamēģinājuši to izdarīt paši, jo tikai liels cīnītājs ir vienreizīgi liels jebkādos apstākļos, bet visi pārējie spēj tikai šo lielumu labāk, vai sliktāk atdarināt.

(Nobeigums sekos).

Jaunie Padomju armijas ieroči

Staļina paziņojums par otro atombumbas sprādzienu ir atkal pievērsis pasaules uzmanību ieroču attīstībai Pad. Savienībā. Kaut gan rietumu izlūkošanas dienesti veic atzīstamu darbu, tad tomēr vēl līdz 1950. gada maijam viņu rīcībā bija pavisam nepilnīgas ziņas par jaunākajiem padomju ieročiem. Dzelzs priekškarā kopš šī laika taču radušies trīs caurumi, caur kuriem tagad gūta iespēja ieskatīties padomju ieroču attīstībā.

Caurumi dzelzs priekškarā

Tie ir:

1. Vēl pag. gadā, kad krievu bruņošanās kombinātos Sibīrijā sāka pietrūkt cilvēku darba spēka, viņi atrada par vajadzīgu uz turieni pārsūtīt 250.000 ķīniešu kūliju no Mandžūrijas. Starp šiem kūlijiem tad nu ķīniešu nacionālisti vienkārši „iešmugulēja" savus aģentus, kas slēpdamies zem darba vergu maskas, bet būdami spējīgi inženieri vai augstvērtīgi virsnieki, varēja izdarīt vērtīgus novērojumus. Tikai pēc vairākiem mēnešiem krievi sāka pamanīt, ka vairāki no šiem kūlijiem ir vienkārši pazuduši. Lai savus noslēpumus labāk nosargātu, krievi izvēlējās pavisam radikālu līdzekli — visus kūlijus 1950. gada decembrī aizsūtīja atpakaļ uz Mandžūriju, bet to vietā kā darba spēks ieradās jauni deportēti „kontrrevolūcionāri."

2. Vasilijs Šapošņikovs, viens no pieciem vadošajiem vīriem „bruņošanās piecgadēs" plāna komisijās un kāda starplaikā miruša padomju maršala dēls, tikai nesen pārbēdzis uz brīvo pasauli, paņemdams līdz ļoti bagātīgus jaunatradumu un pētījumu materiālus par bruņošanās uzlabojumiem.

3. Šiem diviem iešķatu guvumiem vēl pievienojās tie krievu jaunie ieroči, kuŗus izmēģina Korejas kaŗa laukos un kas krituši amerikāņu rokās kā kaŗa trofejas. Iepazīšanās rezultāti ar šiem ieročiem vēl vairāk apliecina Šapošņikova līdzpaņemto pētījumu un aprakstu derīgumu.

No šīm iegūtām ziņām tad arī redzams, ka vispārējos vilcienos krievu inženieŗi attīstījuši tālāk tās prasības zemes ieročiem, kādas jau kaŗa laikā bija vāciešiem. Galvenā doma ir konstruēt vairākām vajadzībām izmantojumus ieročus, kas būtu derīgi cīņā ar kājniekiem, ienaidnieka kaujas ratiem un aviāciju (šāda ieroča prototips bija piemēram, vācu 8,8 cm flaks).

Līdz šim krievi vislabāk attīstījuši divus šādu ieroču tipus — vienu ložmetēju un vienu lielgabalu. Krievu ar gaisu dzesināmais „Gorjunow" tipa ložmetējs (7,62 mm kalibra) ir ar šaušanas ātrumu 1200 šāviņu minūtē. Šis ložmetējs ir uzmontēts uz divriteņu ložmetēju ratiem, kuŗu velkmei parasti izmanto kāpurvilcēju, taču pārvietošanās grūtības nerada arī cilvēku velkmei. Lielā šāviņa sākuma ātruma dēļ tas sevišķi piemērots bruņu sitējas munīcijas lietāšanai cīņā pret kaujas ratiem. Ar kādas sevišķas ierīces palīdzību „Gorjunow" ložmetēju apm. pusminūtes laikā var pielāgot cīņai pret gaisa mērķiem. Apkalpei ir jāpagriež tikai kāds kloķis, kas šinī laikā ložmetējam dod 90 gradu pacēlumu. Šādā kārtā gājiena kolonna var nekavējoties atvairīt pret viņu vērstu uzbrukumu no gaisa.

Krievu artilerija ir apgādāta ar jaunu 7,6 cm lielgabalu —, kas tāpat pielāgots trim vajadzībām. Ar savu sniedzamības attālumu — 16 km — šis ierocis atstāj ēnā visus savam kalibram līdzīgos līdzšinējos lielgabalus. Kā lauku lielgabalam tā — sākumātrums, 780 m-sek. — tam dod lielas priekšrocības cīņā pret kaujas ratiem. Korejā šis lielgabals sašāva gandrīz katru amerikāņu šermaņa tanku līdz 1 km attālumam. Apgādāts ar pretaviācijas šaušanas ierīcēm, šis lielgabals tā lielā šaušanas attālumu dēļ ir arī ļoti sekmīgi lietojams cīņā pret lidmašīnām. Ir paredzēts, ka Sarkanarmijā visu divīziju artilērijas pulkus, kam līdz šim bija tikai 12 cm haubices, papildus apbruņos arī ar šo jauno lielgabalu.

Uzlabotais JS III

Tālākais ieroču techniskais jauninājums ir 17 cm granātmetējs. Neviena cita armija nav apgādāta ar tik liela kalibra granātmetēja tipu, pie kam krievu granātmetēja tālšāvība — 6 klm — padara to par sevišķi bīstamu ieroci. Šis 17 cm granātmetējs paredzēts visu kājnieku pulku apbruņojumā. Līdz ar to kājnieku pulka komandierim jau pirmās kaujas līnijās ir pašam sava „smagā atrilērija." Katrs krievu pulks, cik paredzams, saņems sešus šādus granātmetējus.

Kas attiecas uz tanku uzlabojumiem, tur jāmin uzlabotais smagā Staļina tipa tanks. Tas nosaukts „uzlabotais JS III", un no sava priekšgājēja atšķiras ar savu spēcīgāko lielgabala apbruņojumu. Šis lielgabals attiecībā pret normālā JS III tanka 12,2 cm kalibru ir palielināts uz 15 cm. Tā kā jauna lielgabala sākumātrums, kaut gan kalibrs pieaudzis, ir palicis tāds pats — 850m-sek., tad tā caursišanas spējas ir ievērojami palielinājušās. Lai gan apbruņojums kļuvis smagāks un bruņas pastiprinātas (priekšā 120 mm, aizmugurē — 80 mm) tanka svars — visu konstruktoru sāpju bērns — ir palicis tas pats — 50 tonnas. „Uzlabotais JS III ir" apgādāts ar vienu 600 PS dīzeļmotoru.

Salīdzinājumā ar jaunajiem sabiedroto smagajiem tankiem — amerikāņu Patona, angļu Centuriona un franču MAX — kuŗu svars arī ir ap 50 tonnu, bet apbruņojumā 10—12 cm lielgabals ar sākuma ātrumu 1000 m sekundē, un kaut arī to motori ir stiprāki nekā JS III (piem. franču MAX apgādāts ar vienu 1000 PH motoru) — krievu tanks ir stiprāks uguns ziņā, kamēr pēdējie tikai ātruma ziņā.

Reizē ar tanku uzlabojumiem, krievi ir pagatavojuši arī jaunus ts. tanku iznīcinātājus „SU 122.", kas uzmontēti uz JS III šasijām un ir apbruņoti ar 12,2 cm lielgabalu (motorizēts prettanku lielgabals). Par savu rietumu konkurentu viņš ir pārāks jau ar mazākiem apmēriem, tā, piem., par amerikāņu mot. prettanku lielgabalu viņš ir 30 cm zemāks. Līdz ar to viņam ir vieglākas maskēšanas spējas.

Uzvaru izšķir kājnieks

Visi šie jauninājumi zemes ieroču uzlabošanā rāda, ka arī krievi, līdzīgi saviem rietumu „sabiedrotajiem," visādiem bruņošanās rūpniecības jauninājumiem stipri vien palīdz „miera nodrošināšanā," pie kam šķiet abi lielie parti savus jaunatklājumus pavisam rūpīgi un neatlaidīgi pārbauda Korejas kaujas laukos. Un kaut arī šīdiena pieder atombumbu laikmetam un, šķiet, ka nākamo kaŗu tomēr ievadīs atombumbas sprādzieni, jo katrs nākamais kaŗš sākas ar to ieroču lietošanu, ar ko iepriekšējais kaŗš beidzies, tad tomēr visi kaŗa speciālisti turas pie vecu vecā kaŗa mākslas atzinuma: uzvaru izšķir kājnieks, jo citādi tik lielas pūles neveltītu tieši zemes ieroču uzlabošanai un modernizēšanai. Un kaut arī jau nākamā sadursmē paredzama zemes jeb taktisko atomieroču izlietāšana, tad tomēr arī ložmetējam, lielgabalam un tankam ierādīta vēl goda pilnā uzvaras izšķirēja vieta, lietojot to pašu šāviņdzinēja spēku, ko lietoja jau pavisam sen, jo tomēr tas ir lētāks, labāks un arī pierastāks. Sevišķi svarīga šo ieroču lietāšana būs tiešī padomju armijās, kur cilvēku materiāls ir un būs tomēr mazvērtīgāks, nekā tas ir zemēs šinī pusē dzelzs priekškaram. Un mazvērtīgs cilvēku elements nebūs piemērots moderno taktisko atomieroču lietāšanā.

Ja krievi gribēs gaidīt, kamēr viņu nākamie pretkaŗotāji tiek pie plašas taktisko atomieroču konstruēšanas, tad var būt sen par vēlu, un tā nākamais kaŗš var jau izšķirties arī bez uzlabotajiem un modernizētajiem zemes pulvēru ieročiem.

Dzīvosim, redzēsim! V. H.

Dr. D. Bīskaps

Saaukstēšanās

Angļu un amerikāņu ārsti no influencas šķir kā īpašu slimību parasto saaukstēšanos, katarrālo drudzi vai akūtu deguna un rīkles gala glotādas katarrālo iekaisumu. Šāda veida saaukstēšanās nav kāda vienveida slimība, bet ļoti dažādas cēlonības. Lielākais vairums slimības gadījumu ceļas no virusa. Vienai daļai par cēloni ir akūta infekcija ar baktērijām, kas pastāvīgi atrodas aizdegunē un rīkles gala glotās un, ķermeņa pretestībai samazinoties, izsauc līdzīgas pazīmes. Pa daļai tas ir chroniska kaulu iekaisuma (sinusitis) uzliesmojums un pa daļai tā nav nemaz infekciozas dabas, bet asinsvadu reakcijas parādības.

Slimība ir ļoti lipīga un izplatās tie īpaši pilienu infekcijas ceļā, tas ir, ar sīkām aizdegunes un rīkles gala glotām, kas tiek izsviestas gaisā ar klepu un šķavām; izplatīšanās iespējama arī inficētiem mutautiņiem, dvieļiem, dzeramiem un ēdamiem traukiem, bērnu rotaļlietām. Vislipīgākā stadija ir pirmās trīs akūtās slimības dienas, kubācijas laiks (laiks no pielipšanas līdz pirmajām slimības zīmēm) ir ļoti īss, apm. 24—36 stundas. Slimais, pareizāki sakot, inficētā persona spējīga inficēt veselos 4—6 stundas pirms viņam pašam parādās pirmie slimības simptomi.

Slimības simptomi ir visiem ļoti labi zināmi, jo gandrīz katrs no mums piedzīvojis 2—3 lēkmes ikkatru gadu. Galvenie simptomi ir šādi: tipiskas akūtas iesnas ar šķavām, sūrstēšana degunā un sajūta, it kā deguns būtu piebāzts; drīz no deguna sāk tecēt ūdeņains šķidrums, kas nākošā dienā top glotains un strutains; drīz rodas galvassāpes, rīkles gala iekaisums, drebuļi, drudzis, traucēta oža un garša, ēstgribas zudums, sauss klepus ar sūrstēšanu aiz krūšu kaula un vispārējs nogurums. Slimības simptomi pieturas vairākas dienas, un ja nepievienojas komplikācijas, slimnieks ātri atveseļojas. Slimības attīstību veicina straujas temperatūras maiņas, kā arī ilgs mitrs un auksts gaiss. Auksts sauss gaiss nav slimības attīstības veicinātājs.

Immūnitāte pēc pārciestās slimības ir ļoti īsa — 25 dienas, ilgākais 7 nedēļas. Mēģinājumi, radīt mākslīgu immūnitāti ir bijuši nesekmīgi. Ar to arī izskaidrojama tik bieza slimošana ar saaukstēšanos, kas slimību gadījumu skaita ziņā ieņem 47 proc. no visām slimībām un 71 proc. no elpojamo organu slimībām. No ASV Veselības departamenta ziņojumiem redzams, ka ikkatrs Amerikas iedzīvotājs ar to slimo 2—3 reiz gadā, studenti 3 reiz un valsts ierēdņi 2 reizas.

Priekš dažiem gadiem pierādīts, ka saaukstēšanās slimības viruss veicina elpojamo organu infekciju ar citu slimību dīgļiem, proti ar pneumokokiem, streptokokiem, stafilokokiem, influencas baciļiem, katarrāliem mikrokokiem un citiem. Tagad jau vispārīgi atzīts, ka šis viruss noorganizē, tā sakot, aizmuguri grūtu elpojamo organu slimību spējai attīstībai. „Mēs pilnīgi nezinām faktorus, kas ir atbildīgi par piepešu tautas masu saslimšanu ar saaukstēšanos," saka merikāņu ārsti. „Sav. Valstīs plosās ik gadus trīsreiz šī slimība un aizsniedz savu augstāko punktu janvārī un februārī, aprīlī un maijā, septembrī un oktobrī. Epidēmijas pavasarī mēdz būt vieglākas un janvārī un februārī ir visnopietnākas, kā to norāda grūtas komplikācijas, tā arī darba pārtraukumi. Uz to jāvērš arī mūsu tautiešu uzmanība un piesardzība.

Šlimnieks paliek gultā, pie vieglas diētas ar auglu sulām un citrona limonādēm; ik 3—4 stundas dod pa pulvērim vai tabletei, kuŗā ir aspirīns 0,3, fenacetīns 0,15 un kofeīns 0.03. Karsts „groks„-karsts ūdens, cukurs un glāzīte konjaka vai džina — ir ļoti noderīgs vecākām personām. Pret klepu lieto Dovera pulvēri vai kodeinu; muti un rīkles galu skalo vairākkārt dienā ar siltu sālsūdeni, kumelīšu tēju, ūdeņraža pārskābi vai kalija permanganāta atšķaidījumu. Ja klepus ir ļoti sauss un krūtis liekas pilnas un smagas, uz krūtīm liek sinepju plāksteŗus vai sinepju apliekamos, kuŗus sagatavo šādi: uz atiecīga lieluma audekla drēbes uzziež sinepju miklu (no parastām sinepēm un kviešu miltiem līdzīgās daļās un nedaudz silta ūdens), pārklāj ar tīkpat lielu marlija gabalu un apliek ap krūtīm, ar marliju iekšpusē, t. i. tieši pie ādas, tad pārsien ar vilnas šalli vai platu saiti, tā, ka sinepju kompresse cieši piegul ādai. Kad āda paliek sarkana un slimnieks top nemierīgs (pēc 10—15 min.), apliekamo noņem, ādu ar sausu drēbi noslauka un iepūderē ar kādu indiferentu pulvēri. Var lietot arī mazākus apliekamos, piem., uz krūtīm vien vai uz sāniem vai muguras, kur stipri dūrēji vai sāpes.

KANADĀ

1.7

Mūsu valsts dibināšanas dienas ateeres svinības Montreālā šogad izvērtās par plašāko un svinīgāko sarīkojumu Montreālas latviešu saimē.

Kā senāk Latvijā, tā arī še trim dā, svinības ievadīja svinīgais svētku dievkalpojums 17. nov. vakarā latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudzes baznīcā. Dievkalpojumu vadīja māc. A. Gaudiņš. Ar svinīgu godbijību dievkalpojuma dalībnieki sveica Latvijas karoga ienešanu Svētku dievkalpojumu kuplināja soliste Zenta Duka un ērģelnieks K. Hartmanis. Ar kopēju lūgšanu Dievs, svētī Latviju — noslēdzās garīgais akts.

Laicīgais akts notika plašajā Plateau Hall zālē 18. novembrī ar nepieredzēti plašu tautiešu piedalīšanos.

Skatuve bija gaumīgi dekorēta ziedieem, ar Latvijas karogu un lielo Latvijas ģērboni vidū. Pēc karoga ienešanas svētku rīcības komitejas priekšsēdis plkv. K. Tirzītis atklāja svinības un uzaicināja klātesošos nodziedāt Kanadas un Anglijas himnas. Pēc tam plkv. Tirzītis izjustos vārdos apsveica tautiešus un aicināja godināt kritušos brīvības cīnītājus ar klusuma brīdi.

Svētku runu teica konsuls V. Tomsons.

Mūsu pārstāvis starp citu ikvienam atgādināja uzticību Latvijai saglabājot nacionālo domu un stāju, arī trimdā mēs varam darboties dzimtenes labā!

Svētku sveicienus nesa Montreālas igauņu un lietuvju biedrību pārstāvji un Kanadas Federālā Parlamenta loceklis P. E. Cotē, novēlēdams latviešu tautai spēku un izturību. Klātesošie svinīgos apsveikumus uzņēma ilgstošiem aplausiem.

Koncertā piedalījās iecienītās dziedātājas L. Karlsone, N. Valdovska, deklamēja: Alma Zariņa-Mača, E. Skapsts un J. Verenieks. Kādziesmas, tā dzeja pārcēla klausītājus mūsu dzimtenē Latvijā.

Sirsnīga pateicība no visiem Montreālas latviešiem pienākas R. Vītiņam par pašaizliedzīgo darbību svētku sarīkošanā.

*

St. Džonsā (Nfldā), 18. nov., latviešī pulcējās Latvijas valsts dibināšanas 33. gada dienas atcerei. Svētkus ievadīja prof. Ed. Jākobsons; runu teica A. Graudiņš: Trimdā dzīvojošie latvieši katru gadu svin 18. novembri. Kas šai dienā pirms 33 gadiem notika? Sanāca kopā cilvēki, lai pasludinātu visu latviešu ilgas un sapņus par brīvu, patstāvīgu Latviju. Latvijas neatkarības doma kā neapturāma dzirksts apņēma jauniešus un vīrus, kuŗi, nepietiekami apģērbti un ar vāju apbruņojumu stājās pretī ienaidniekiem austrumos un rietumos.

pēc tam runātājs uzaicināja ar piecelšanos godināt mūsu brīvības cīnītājus un cīnītājus, kas aizstāvēja Latvijas patstāvību. Kopīgi nodziedāja Latvijas valsts himnu.

Sekoja bērnu priekšnesumi. Aizkustinoša bija mazās 4 gadīgās Kristīnes Miķelsones deklamācija. Saliktām rociņām bērns lūdzās: Gaidot bērnu aciņ platas, šodien debesīs vēl skatās... S

Tbc miršanas gadījumi samazinājušies līdz zemākai pakāpei

1950. gada iepriekšējie skaitļi uzrāda tālāko ievērojamu Kanadas tuberkulozes miršanas gadījumu sarukumu, spriežot pēc nesen publicētiem Statistiskā biroja datiem. Jāpasvītro, ka šie skaitļi aptver arī Kanadas jaunāko provinci — Ņufaundlandi.

Visas provinces uzrāda vispārīgo skaitļu samazināšanos, izņemot vienīgi Prinča Edvarda salu. Mazā sala gan uzrāda šo skaitļu pieaugumu, bet tas nav pārāk bīstams, jo ar tuberkulozi 1950. gadā miruši tikai 29 cilvēki.

Jaunais zemākais skaitlis ir divdesmit uz 100.000 iedzīvotāju, kas visai izdevīgi izceļas, salīdzinot ar Savienotām Valstīm.

Tās trīs provinces, kam 1949. gadā bija visaugstākais skaitlis: Kvebeka, Britu Kolumbija un Jaunbrunsvika, uzrāda vislielāko samazināšanos. Ontario provincei atkal ir viszemākie skaitļi ar tikai 13 mirstību.

No 3.582 mirušiem 2.022 bijuši vīriešu kārtas. Visvairāk apdraudētās grupas ir jaunas sievietes no 20-29 gadiem un vīrieši vecumā no 40-69 gadiem.

KANADA DOD INDIJAI PAR $10 MILJONIEM KVIEŠUS

Indija saņems par $10.000.000 augstākā labuma Kanadas kviešu.

Jau agrāk Kanada piedāvāja kā dāvanu pag. gada rudenī nosalušus kviešus, bet Indija teica, ka labāk ar mieru gaidīt, kamēr Kanada varēs piegādāt augstākā labuma kviešus.

Kanada ir saistījusi kviešu darījumu ar noteikumu, ka no tirgotājiem ieņemtā nauda jāizmanto tādu pasākumu financēšanai, ar kuŗiem var pacelt zemes dzīves standartu. Tas saskan ar Kolombo plāna politiku.

Kolombo plāns ir sešu gadu kopvalsts programma, lai celtu Dienvidāzijas tautu saimniecību, lai tā spētu pretoties komūnistu agresijai. Kanadas ieguldījums ir $25.000.000-$15.000.000 Indijai, $10.000.000 Pakistanai. Līdzekļi, ar ko samaksāt par kviešu iepirkumiem, nāks no summām, kas atvēlētas Indijai.

MAZS DZELZCEĻŠ ONTARIO PROVINCE

Pasaules mazākais komerciāli izmantotais dzelzceļš, liekas, ir Hantsvilles—Lekofbejas līnija, ko pazīst ar nosaukumu Portages dzelzceļš. Tā kustamais sastāvs velkas pa 42" sliedēm vienu ar vienu astotdaļu jūdzes. Dzelzceļa līnijas iekārtā ietelp divas mazās lokomotīves, divas platformas un viens preču vagons. Pasažieŗus pārvadā kādreizējās Toronto un Atlantijas Sitijas zirgu tramvaja vagonos. Dzelzceļam ir arī sava telefona līnija, ūdens rezervuārs un stacija. Maksa abos virzienos, kas vēl nesen bija tikai 15 centi, tagad ir pacelta uz 50 centiem.

Mag. hist. P. Dreimanis.

Zemgales lielkungs Viestarts

13. g. s. sākumā Zemgalē valdīja lielkungs jeb ķēniņš Viestarts. Kādreiz Zemgalē vēl nebija apvienota vienā valstī. Tad tai vēl nebija lielkunga, bet bija tikai kungi atsevišķos novados — Tērvetē, Upmalē, Dobelē, Spārnenē, Dobē, Silenē, Žagarē. Viņi dzīvoja katrs sava novada pilī, ko bija uzcēluši attiecīgā novada iedzīvotāji. Tie uzturēja kārtību pēc sava kunga norādījumiem, gāja karā viņa vadībā, uzticēja viņam savā vārdā ziedot dieviem. Tāds izcils vīrs jeb kungs bija valdnieks, kam bija vara pār sava novada iedzīvotājiem.

Atsevišķiem kungiem bija grūti katram par sevi aizsargāt savu novadu pret stipru ārējo ienaidnieku; kopējiem spēkiem tas būtu vieglāk izdarāms. Arī saimniecībā novadu apvienošana vienā valstī būtu izdevīga; piem., tirgotāji varētu bez traucējumiem braukāt pa visu Zemgali un pārdot preces, citu zemju izstrādājumus un atsevišķu novadu ražojumu pārpalikumus. Minēto un citu apsvērumu dēļ Zemgales novadi apvienojās vienā valstī. Tad visi kungi un viņu pavalstnieki (novadu iedzīvotāji) klausīja apvienotās Zemgales lielkungu, kam bija lielāka vara nekā atsevišķu novadu kungiem. Viņš vadīja visus Zemgales iedzīvotājus un valdīja pār tiem. Viņam bija vara visā Zemgalē. Kungi saņēma no lielkunga norādījumus un atbalstīja viņu pasākumos, kas nāca par labu visai Zemgalei:

Kad un kā ir notikusi Zemgales apvienošanās, nav vēl zināms. Tomēr var nojaust, ka šī apvienošanās ir notikusi dažus gadu simteņus pirms Viestarta valdīšanas. Uz to zemgaļus varēja pamudināt cīņa pret ārējiem ienaidniekiem — lībiešiem, lietuviešiem un krieviem, ar ko iļskaidrojama aizsardzības piļu novietošana gar zemes robežām. Krievi pie Zemgales dienvidaustrumu robežas pienāca 7. g. s. beigās pēc Kr. dz. Pēc tam viņu spiešanās uz ziemeļiem nemitējās ilgāku laiku, kamēr ar tiem 13. g. s. uzsāka cīņu vairāki pretinieki, arī somi, igauņi un vācieši.

Latvijas iedzīvotājiem pirmajiem bija jācīnās pret krieviem. Sevišķi apdraudēti bija zemgaļi. Tāpēc viņiem vajadzēja parūpēties par visu spēku sakopošanu, ko viņi arī ir izdarījuši, apvienodamies vienā valstī un aptverādami krievu virzīšanos uz rietumiem. 1108. gadā pēc Kr. dz. Zemgales valsts bija jau tik stipra, ka sakāva lielu Polockas karaspēku.

Nopietnas cīņas ir notikušas arī Daugavas krastos pret lībiešiem. Tur apvienotā Zemgale ir uzcēlusi visvairāk piļu savas ziemeļu robežas aizsardzībai. Vispāri aizsardzības piļu novietošana gar Zemgales robežām norāda uz to, ka tās ir cēlusi apvienotās zemes vara, Zemgales lielkungs.

Par Zemgales valsts organizāciju spēku un varenību liecina arī tās simtgadīgā cīņa pret vāciešiem 13. g. s., kad ienaidnieks guva uzvaru tikai tāpēc, ka viņš nepārtraukti saņēma palīgspēkus no Rietumeiropas, kur Teutoņu ordenim bija daudz zemju un tos laikos labākais karaspēks Eiropā .

Tāda bija Zemgales valsts, kad tanī valdīja lielkungs Viestarts. Tad Senlatvijā centās nostiprināties iecelotāji vācieši. Viņus vadīja ļoti veikls vīrs Rīgas bīskaps Alberts. Tam cienīgs pretinieks bija lielkungs Viestarts, kas ar tādu pašu veiklību aizstāvēja savu Zemgali, ar kādu bīskaps Alberts centās to iegūt. Galu galā svaru kauss nosvērās Viestartam par labu: viņa valdīšanas beigās Zemgale vēl arvienu bija brīva un neatkarīga. Lai to panāktu, viņš sākumā pat draudzējās ar bīskapu Albertu un gāja palīgā pret zemgaļu ienaidnieku Turaidas lībiešiem, kas deva viņam iespēju iepazīties ar vāciešu karošanas paņēmieniem. Noslēdzot ar tiem draudzības līgumu, lielkungs Viestarts deva bīskapam Albertam ķilnieku no visām Zemgales kungu pilīm, kas nepārprotami liecina par Zemgales lielkunga varu visā zemē, pār visiem Zemgales novadiem un to kungiem.

Mežotnieki bija atļāvuši vācu kristīgās ticības sludinātājiem dzīvot savā pilī bez lielkunga atzinuma un pat ziņas. Tad lielkungs Viestarts ar karaspēku devās uz Mežotni sodīt nepaklausīgos pavalstniekus un pārdzīt no turienes vāciešus. Ar to viņš lauza agrāk noslēgto līgumu ar bīskapu un uzsāka ar vāciešiem atklātu cīņu.

Jau agrāk, tuvāk iepazinies ar iecelotājiem, lielkungs Viestarts kļuva atturīgāks attieksmēs pret viņiem: piem., negribēja piedalīties viņu karagājienā uz Lietuvu, atsaukdamies uz to, ka viņa dievu zīmes esot tam nelabvēlīgas. Pirms šī karagājiena lielkungs Viestarts ziedoja saviem dieviem un zīlēja par tā iznākumu. Zīmes bija nelabvēlīgas, un karagājiens tiešām bija neizdevīgs. Zemgaļi tanī tomēr vēl piedalījās. Pēc tā lielkungs Viestarts mainīja savas attieksmes pret vāciešiem. Minētās dievu zīmes atbalstīja viņa nodomu: lielkungs uzsāka cīņu pret iecelotājiem. Viņš karoja pret tiem vairākas reizes un pie tam ar labiem panākumiem.

Kad ar ieročiem vāciešiem neizdevās pakļaut zemgaļus savai varai, tad viņi mēģināja to panākt ar viltu. Bīskaps Alberts aicināja lielkungu Viestartu uz Rīgu. Tur viņu pieņēma bīskaps un kāds vēl augstāks garīdznieks spoži svinīgā sanāksmē, parādīja Zemgales lielkungam pienācīgu godu un pēc tam centās viņu pierunāt kristīties un kristīt zemgaļus kas tad būtu pakļauti bīskapa varai. Lielkungs Viestarts nebija pierunājams. Viņš tikai atļāva atsevišķiem katolu garīdzniekiem sludināt Zemgalē kristīgo ticību.

Tātad dižais Zemgales dēls lielkungs Viestarts pārvarēja kā vācu iecelotāju ieroču varu, tā arī viņu viltību. Zemgale viņa valdīšanas beigās bija brīva un neatkarīga valsts.

MODINIET VAROŅUS

MĀC. ARNOLDA LŪŠA SVĒTRUNA LĀČPLĒŠA SVĒTKOS 1951. GADĀ

Sena leģenda stāsta, ka dzīvojusi kāda maza tauta, kam daudz ļauna nodarījuši tās stiprākie kaimiņi. Tie nopostījuši viņas druvas un tīrumus, tie nodedzinājuši viņas ciemus un izlaupījuši viņas pilsētas. Lai glābtos no ienaidniekiem, nelaimīgie ļaudis nolēmuši celt stipru cietoksni, uz kuŗa drošiem mūŗiem tie atrastu patvērumu briesmās un nestundā.

Bet tad no kalniem nokāpis kāds gudrs sirmgalvis, kas dzīvojis klinšu vientulībā un lūdzis Dievu. „Klausaities, mani ļaudis," viņš sacījis, „jūsu cietoksnis tikai tad būs neiņemams ja jūsu vidū atradīsies kāds jauneklis, mātes vienīgais dēls, kas ļaus sevi dzīvu iemūrēt cietokšņa pamatos."

Svētījiet karu! Modiniet savus varoņus un — lai pulcējas visi kaŗa vīri: Pārkaliet izkaptis zobenos un sirpjus šķēpos. Un — vājais lai saka: „Es esmu stiprs!"

V.D. Pravietis Joēls, 3, g.

Visā valstī nu vēstneši aiznesuši šo ziņu, un ļaudis neticībā kratījuši galvas. „Dieva nolikums ir bargs un neizpildāms," viņi sprieduši. „Jo kur gan atradīsies māte, kas gribēs ziedot savu vienīgo dēlu, un — kur būs jauneklis, kas labprātīgi mūros apraks savu ziedošo dzīvību"...

Bet — kad noteiktā diena atnākusi, pie vēl nepabeigtā cietokšņa pulcējušies simtiem jauniekļu — un ikviens no tiem uzlūkojis par savu godu un pienākumu — atdot savu dzīvību tautas un tēvzemes labākai nākotnei.

Un gudrais sirmgalvis atkal nokāpis no kalna, un teicis: „Tāds ir Dieva prāts. Nevienam no šiem jauniekļiem nebūs mirt cietokšņa mūros, jo viņi paši ir stiprākais cietoksnis mūsu tēvzemē. Viņi ir kā vairogi, kas mūs pasargās"...

Tiešām, pieminot savus brīvības cīnītājus — un visi mūsu karavīri ir cīnījušies par mūsu brīvību! — mēs varam teikt, ka šim sirmgalvim bijusi taisnība. Nabadzīga un nožēlojama ir tā tauta, kam nav savu varoņu. Tādai tautai nav ne pagātnes, ne nākotnes.

Jo — tautas dzīvo tikai caur saviem varoņiem. Ar savām asinīm tie iesvētī tēvzemes brīvības karogu. Savas dzīvības tie noliek uz tēvzemes altāŗa, celdami valstis, kuŗu spožums ilgi neizdziest. Varoņi iet — un viņus aicina cīņā, lai viņu tauta dzīvotu. Tāds ir Dieva gribēts nolikums. Un to mums atgādina arī Vecās Derības pravietis, kas pirms gadu tūkstošiem, redzēdams savai tautai draudošās briesmas, iesaucās: „Svētījiet kaŗu! Modiniet savus varoņus — un lai pulcējas visi kaŗaviri"...

Svētījiet kaŗu! Cik neparasti skan šī vieta Svētajos Rakstos, šai grāmatu grāmatā, kas atkal un atkal cilvēkus skubina censties pēc miera, mīlēt savus ienaidniekus, lūgt par tiem, kas mums pāri nodarījuši.

Jā — vai mēs drīkstam svētīt kaŗu? Vai drīkstam teikt, ka tie vīri un jaunekļi, kas ar pulveŗa dūmos nokvēpušu seju stāvējuši pie tēvzemes robežām, ir vīri un varoņi...

Šai brīdī es atceros kādu dievkalpojumu sirmā Arhibīskapa katedrālē, Rīgā. Tūkstošiem dievlūdzēju bija piepildījuši krāšņo baznīcu, jo — toreiz mēs izvadījām cīņā savus pirmos leģionārus. Es biju aicināts sprediķot šai dievkalpojumā. Es kāpu kancelē, un mana sirds bija smaga kā akmens. Es raudzījos uz šiem zēniem, kuŗu acīs vēl mirdzēja rīta saule, Dievs zina, cik grūti man bija izrunāt vārdu: Ejiet. Man gribējās saukt: palieciet! glābieties! Bet — es redzēju mūsu brāļus un māsas, kas bija aizdzīti tālā trimdā; es redzēju cietumos ieslodzītos, nomocītos... Šie jaunekļi bija viņu vienīgā cerība... Un — viņi aizgāja.

Šajos gados es neesmu vairs saticis nevienu no viņiem. Nevienu — no simtiem. Jo — viņi nepārnāca. Un tad — man prātā nāk kāds marta vakars Aizkraukles mācītāja sētā. Pie manis ir atnācis kāds jauneklis — nē, kāds zēns. Viņš ir savu vecāku vienīgais dēls. Tie negrib viņu atdot cīņai, kuŗas iznākums jau pārredzams. Jo — pāri Daugavas ūdeņiem skan ne visai tāli lielgabalu dārdi. Kā sārta magone katru vakaru ugunsgrēka blāzmā zied tāla debesmala...

Un tagad —šis jauneklis stāv manā priekšā un jautā: „Ko lai es daru?"

Ko lai es atbildu viņam?

Es atšķiŗu šo grāmatu un lasu stāstu par Ābrāmu, kas grib upurēt savu dēlu — Izāku. Ja Dievs prasa upuŗus, vai tā nav zīme, ka bez upuŗiem nekas nav sasniedzams. Un — ja mūsu Kungs un Pestītājs nebūtu miris pie krusta Golgātā, vai tad piepildītos viņa vārdi: „Patiesi, ja sēklas grauds iekrīt zemē un nesatrūd, tas paliek viens, bet — ja tas satrūd, tas nes daudz augļu."

Tad es pasniedzu šim jaunekļim svēto vakarēdienu — un viņš aiziet... Tāpat — kā simti pirms viņa — un — simti — pēc viņa. Aiziet, lai neatgrieztos...

Es esmu darījis to, ko varēju darīt kā mācītājs. Es esmu lūdzis Dievu par viņu un viņu svētījis. Likumus pārveidot es nevaru. Kamēr pasaulē valdīs ļaunums, varmācība un netaisnība, kamēr stiprākais centīsies nomākt vājāko un lielais neievēros mazākā tiesības, tikmēr cilvēcei būs tikai viena iespēja:

Un — to mums rāda pravieša Joēļa vārdi: „Svētījiet kaŗu. Modiniet savus varoņus. Un — lai pulcējas visi kaŗaviri."

Mūsu tauta kļuva dzīva caur saviem varoņiem. Tie vājam devа spēku teikt: „es esmu stiprs!" Tie kļuva par latviešu tautas Alkazāru,par Latvijas neieņemamo, nesagraujamo cietoksni. Es atkārtoju: nesagraujamo cietoksni. Jo tas ir varoņu celts latviešu sirdīs. Mūsu dzimtenē palikušie brāļi un māsas šodien žvadzina verdzības važas. Bet viņu cīņa nav beigusies. Jo ganuzēns, stāvot sava tēva norā, kur kā aklas acis pret debesīm blenž granātu izraktās bedres, dzird vējā atraisītu karogu vēdas un, atceroties kritušos varoņus, atskārst, ka viņš ir un viņam jākļūst par Latvijas cietoksni un spožāko vairogu. Fiziski tautas var atbruņot. Bet — viņu tēvzemes mīlestība dzīvo caur varoņu garu un varoņu nestiem upuŗiem.

Arvīds Kalniņš

KĀ MĒNESS LAIKU RĀDA

Emigrējot uz Kanadu, biju jau sagatavots ar daudzām vēstulēm par šīs zemes īpatnībām un ļaudīm. Tā arī nākot ar kanadiešiem tiešā saskarē, dabūju pats piedzīvot visu to, ko biju dzirdējis. Pats par sevi saprotams, ka katrai tautai ir savas īpatnības, dzīves izpratne, savi sasniegumi saimnieciskā un kultūrālā dzīvē. Diezgan maz varēsim atrast kaut ko līdzīgu savai dzimtenei. Izņēmums varētu vietām būt zeme un daba, kamdēļ dažbrīd latvietis Kanadā jūtas, kā savas dzimtenes laukos un mežos. To gan nevaru teikt par savu atrašanās vietu. Nav te balto bērzu, nav mūžam zaļojošo egļu mežu. Taču zeme ir tā pati un zemes smaržu izjūt to pašu. Sākot jauno dzīvi starp šejienes ļaudīm, vispirms tika vērots, tad salīdzināts un dots savs spriedums. Še tad arī nonākam pie Kanadas vienkāršā cilvēka. Ikdienišķā dzvē, darot darbu un risinot pārrunas, atklājās šī civēka garīgā pakāpe un pareizā vai aizgārnā dzīves uztvere — izpratne.

Kā humoru varu uzskatīt kādu dienu dzirdēto. Vienu vakaru saimnieks man rāda uz lielajiem Greizajiem Ratiem un saka: „Rītu būs slikts laiks." Jo lūk, Greizo Ratu aste stāvot uz leju. Aizrādiju, ka tas tā ir katru vakaru, un uz rīta pusi ieņem citu stāvokli.

Sapratu saimnieku, kas ir ar pamatskolas izglītību, bet tāds pats brīnums bija jāpiedzīvo no saimnieces, kuŗai esot vidusskolas izglītība. Arī viņai vienu vakaru mēnesis rādīja sliktu laiku, jo lūk mēness ragi stāvot uz to pusi, kad sagaidāms slikts laiks. Bija jāpasmaida atkal.

Šādus piemērus varētu minēt diezgan daudz, piemērus, kas pierāda, ka dabas norises mūsu tēvu tēviem bija daudz skaidrākas. Mūsu tēvu tēviem nekad Greizo Ratu stāvoklis nav rādījis uz sliktu laiku.

KANADAS JENDA

Kaut ar kavēšanos noorganizējies Kanadas Jendas Skautu stābs un reizē ar to skautu darbs, kas veltīts mūsu jaunatnes audzināšanai nacionālā garā un mūsu kultūras saglabāšanai, ieiet produktīva darba posmā.

Pirmais, ko Jenda lūdz: vadītāj un vadītāja vietniek! Kuŗa un cik tālā Kanadas kaktā jūs sasniegtu šis aicinājums, atsaucieties, lai varētu iekārtot kartotēku un jūs apzināt. Nav izšķirīgi, vai darbojaties vai esat pasīvs un ko domājat par nākotni. Mēs gaidām!

Tad — vientuļo skaut! Tak nevar ticēt, ka Tu, kas kādreiz bijis jautrajā skautu pulciņā, varētu viens vientuļš ilgi izturēt un neatsaukties vientuļo skautu pārzinim, kuŗš Tevi meklē kā ar uguni. Raksti jau šovakar. Mēs gaidām!

Uz sarakstīšanos!

Vad. J. Deksnis,
327 Carlton St. Toronto, Ont., Canada

Gundars Grīslītis

JAUNIE MEISTARI

(Fragments no plašāka darba).

Saulaina, silta vasaras diena. Debesis gaiši zilas. Tikai rets košī balts mākonis aizslīd pār Lazdupes pilsētiņas namu jumtiem. — Pilsētiņas? Tā viņu sauc, šo Raiņa un Lielo ielu ar piena, pārtikas un grāmatveikaliem vienā un kurpnieka, drēbnieka un frizieŗa darbnīcām otrā ielas pusē, kaut gan labāk to varētu dēvēt tikai par ciemu; pat stacija, kas brālīgi dalās ar pastu, un zem viena jumta pilsētiņas valde, ugunsdzēsēju punkts, skola un policija kaunīgi paslēptos katra lielpilsētas nama priekšā. Un tomēr nepilnie 500 lazdupieši var sevi lepni saukt par pilsētniekiem.

Dārzi, koki, krūmi mijas ar pelēkiem vienstāva koka nameļiem, no kuŗiem dažs labs pelnītu tikai būceņa vārdu — jumts, kādreiz klāts baltiem jumstiņiem, gadu ritējumā kļuvis pelēks, dažuviet uz tā kuplo pat zalgana sūna, skurstenis, varbūt sarkans bijis, apdrupis, atlikušās ķieģeļu drumslas nomelnējušas, sienas sašķobījušās, liekot dažreiz pat nobrīnīties, kā tās vēl nav sagāzušās, logi, mazām spīdošām rūtīm, kuŗas klāj gan putekļi, gan mušu traipi, draud izgāzties ar visām eņģēm.

Pulkstenis rāda stundu pēc pusdienas, kad saules tveice visneciešamākā, tādēļ svešinieks nobrīnītos, nesastapdams ne Raiņa, ne Lielā ielā nevienu cilvēku.

Šo klusumu pēkšņi pārsķeļ ass durvju troksnis un divas skaļas balsis viņā. Raiņa ielas galā.

„Dabūju, dabūju. Nebija jau viegli, bet tikmēr lūdzos, kamēr iedeva; bet nobrīdināja atnest tūlīt atpakaļ," teica pirmā balss.

„Nebūs jau tik traki. Izskriesim katrs reizi, un cauri," piebalsoja otra, rupjāka.

Pirmais bija dzelzceļnieka Līduma dēls, 13 gadus vecs, linu gaišiem matiem, pagaru seju, otrs — veikalnieka Smiltiņa Vilis, gadu vecāks par pirmo, tumšākiem matiem, garāks.

Nonākuši birzs malā, viņi apstājās pie nomīdītas takas, un Vilnis, Līduma dēls, izņēma no svārkiem tēva aizdoto kabatas pulksteni.

„Skrien tu pa priekšu," viņš sacīja Vilnim, kas bija pagājies tālāk.

„Skrien vien tu pirmais," uzrunātais izvairījās, atgriezdamies iemītā celiņa galā, un noskatījās, kā draugs notupās uz ceļa. „Es paiešos uz priekšu, lai varu redzēt, kad tu esi viņā galā."

Vilis, paņēmis pulksteni roķā, devās, noieto attālumu acīm mērodams, uz takas otru galu, līdz, apmēram pusē nonācis, apstājās.

„Gatavs?"

„Gatavs."

Nogaidījis, kamēr sekunžu rādītājs sāka tuvoties skaitlim 12, tas skaļi sauca: „Viens, divi, trīs!"

Tai brīdī Vilnis sitās kājās un, galvu plecos ierāvis, nojoņoja Vilnim, kas vēroja pulksteni, garām.

Sasniedzis ar mietiņu apzīmēto mērķi, tas griezās atpakaļ un ziņkārām acīm raudzījās biedrā, kas, galvu pār pulksteni noliecis, pusbalsī rēķināja:

„Mazais rādītājs divi pirms 12..., tagad bija septiņi..., nē, vairāk... pēc 12. Tas ir... deviņi ar pusi."

„Deviņi ar pusi?" Vilnis neticēja. „Tik daudz?"

„Varbūt esmu kļūdījies," Vilnis pārrēķināja vēlreiz, bet rezultāts bija tas pats.

— Kā pēkšņi pārmainījās Viļņa seja! Acis, kas vēl tikko tik jautri bija smējušas, paslējās aiz plakstiņiem, piere sarāvās grumbās, bet mute savilkās tā, it kā tikko būtu iekodusi skābā ābolā.

„Kas tev bija?" pieskriedams prasa Vilis, bet tad, ieraudzījis asinis, nometas draugam blakus. „Asinis? No kā?... No kājas?... Kas tev iedūrās?"

Vilnis mēmi norāda uz naglu, pielikdams pirkstu, cik dziļi tā bijusi iedūrusies.

Šī šausmīgā nagla? Un sarūsējusi!... Tu vari vēl saindēties!"

„Še!" viņš izrauj savu kabatas lakatiņu un sniedz Vilnim.

„Apsien, lūdzu," tas nočukst, asarām pār vaigiem ritot.

Neveikliem pirkstiem Vilis aptin ievainoto papēdi un, nesaprazdams, ko darīt, ieprasās: „Paiet varēsi?"

„Kur nu!" sāpēs iesmejas Vilnis.

Apsietajam lakatiņam spiežas cauri sarkani asins plankumi....

Te Vilim iešaujas padoms prātā. „Nāc, sēdies man mugurā; es tevi aiznesīšu," un viņš notupstas, ļaudams draugam apsēsties uz pleciem.

Uzmanīgi viņš griežas mājup, kamēr galvā tam nemitas domas: „Kā gan tur varēja rasties nagla? Es skrēju, arī Vilnis jau reizi skrēja — nemanījām neviens. Cits arī neviens tur nestaigā..."

„Kaut tik vien nesaindētu asinis, kaut tikai viss izietu labi," čukst Vilnis. „Bet vai tikai Vilis pats to naglu tur nebija nolicis? Kāpēc viņš pats neuzskrēja tai virsū? Kāpēc arī es pirmo reizi nekā nemanīju? Un kāpēc Vilis tā gribēja, lai skrienu otrreiz?" un viņš jautājoši paskatās drauga sasarkušajā sejā, bet, redzēdams tanī tikai līdzcietību un apmulsumu, šīs domas atmet. „Nē, nē, Vilis tas nav! Un viņš vēl man tagad palīdz!"

„Nē, nē, Vilis tas nav," un no sirds tam noveļas kā smags slogs.

Arī sāpes — liekas — kļūst mazākas... (Nobeigums sekos)

SPORTS

TORONTO LATVIEŠU YMCA'S KLUBA SPORTISTIEM

Toronto Latviešu Y kluba valde izsludina sporta nodarbību nedeļās kalendāru.

Galda teniss — piektdienās no plkst. 6-10, sestdienās no plkst. 12-10, 8. istabā. Galda tenisa nozari vada pazīstamais galda tenisists J. Eglītis, kas arī sniedz inrormāciju. Telef.: WA 9109.

Volejbols — pirmdienās un trešdienās no plkst. 7-8, sestdienās no plkst. 12-14.

Basketbols — pirmdienās no plkst. 9-10, otrdienās no plkst. 7-8, trešdienās — 9-10, piektdienās — 8-10.

Vieglatlētika — pirmdienās un trešdienās un piektdienās no plkst. 19-20,30.

Vingrošana rīkos — otrdienās no plkst. 8-10.

Peldēšana — baseins pieejams visu dienu no plkst. 9 rītā līdz 10 vakarā, iznemot laiku no 4-6, kad baseins nodots zēnu lietošanā. Peldēšana notiek grupās, sākot ar iesācējiem un beidzot ar sacīkšu peldēšanu un ūdens polo.

Tuvāku informāciju par šeit minētām un neminētām sporta nozarēm sniedz Y kluba p-ks Ž. Zentiņš. Biedru maksas zēniem līdz 12 gadiem $6.00 gadā, bet no 12-17 gadiem $12.00 gadā. Biedru karte dod tiesības piedalīties visās sporta nozarēs.

BRĪVA IEEJA

Toronto Latviešu Sporta Kluba valde nolēmusi kluba sporta sarīkojumos neņemt ieejas maksu no mūsu jaunatnes līdz 16 g. vecumam.

Jaunatne ir tā tautas daļa, kam ir daudz rosmes un daudz ideju un domu, bet kam nav līdzeklu, tādēļ šāds Sporta Kluba lēmums ir loti apsveicams un kā rets piemērs arī laba priekšzīme citām latviešu organizācijām.

LATVIJA — TORONTO SPORTA KLUBA OFICIOZS

Saziņā ar galveno redaktoru Toronto Latviešu Sporta Klubs laikrakstu „Latvija — Amerikā" izsludina par savu oficiozu.

o

Toronto Latviešu Sporta Kluba biedriem, iepērkoties sporta piederumus un rīkus (arī slēpes) ar kluba valdes starpniecību iespējams saņemt 25% atlaidi.

o

Toronto Latviešu Y Kluba galda tenisisti pilsētas un apkārtnes vienību sacensībās augstākā līgā piedalās ar 2 vienībām:

Eglītis Borduško un Kuga pēd. spēlē zaudēja ar 5:16 Broadview Dužiom, kas pag. gadā izcīnīja 2. vietu, kamēr otra vienība: Avotiņš, Simsons, Apsītis zaudēja Danforth East York izlasei 8:12. Y kluba galda tenisisti Eglītis, Kuga un Borduško 25. nov. pieveica Toronto lietuviešu 2 vienību ar 11:10.

Atgādinām, ka turnīrs ar handikapu notiks 2. dec., plkst. 10 Y telpās. Var piedalīties visi Toronto latviešu galda tenisisti.

o

Toronto Latviešu Sporta Klubs Ziemassvētku eglītes vakaru rīkos kopā ar Toronto skautu un gaidu vienībām groziņu vakarā veidā ar savstarpēju apdāvināšanos. Šinī vakarā, kur piedalīsies Toronto sportisti, skauti un gaidas ar piederīgiem, Toronto Latviešu Sporta Klubs pasniegs gaidu vienībai dāvāto karogu, ko iesvētīs māc. A. Čops. Sarīkojums notiks Sv. Andreja baznīcas telpās. Datumu, sazinoties ar pārējām organizācijām, paziņos vēlāk.

TUVINĀSIM UN VIENOSIM MŪSU JAUNATNI

Tautas vecākajai paaudzei pieder pagātne, vidējai tagadne, bet viesīu centros, kur dzīvo 3-4.000 mūsu tautiešu, mēs esam izklaidēti pa pilsētas dažādiem rajonos — nākotne. Nevaram zināt, kur jaunatnei — nākotnei — mūsu visjaunākai paaudzei, kas, ko viņi dzīvos mūsu skolas gaitās reti sastopot latviešu bērnus, bieži satiekas un draudzējas ar pārējo tautu bērniem. Mēs esam izkaisīti pa dažādām zemēm un pat lielākos latviešu centros, kur dzīvo 3-4.000 latvieši, tomēr ikviens mēs vēlamies, lai mūsu bērni vairāk tiktos un draudzētos savstarpēji, vienmēr paturot prātā, ka mēs esam latvieši un ka tādiem mums arī jāpaliek.

Blakus saviem parastiem mērķiem un uzdevumiem mūsu jaunatnes tuvināšanas un vienošanas darbu cenšas veikt mūsu skautu un gaidu organizācijas un latviešu skolas, tādēļ ļoti patīkami konstatēt, ka par šo mums visiem svarīgo jautājumu domājusi arī Toronto sporta kluba jaunā vadība, radot sevišķu jaunatnes sekciju, kas piedzīvojušu paidagogu vadībā un sadarbībā ar skautu un gaidu organizācijām, palīdzēs veikt mūsu jaunatnes audzināšanas un tuvināšanas darbu, reizē, bez nolūka audzināt rekordistus, un netraucējot skolas darbu, piesaistīt jaunatni veselīgajām sporta nodarbībām pievēršot vērību vispusībai un garīgam un fiziskam līdzsvaram, audzinot cīņas sparu, drosmi, enerģiju un uzņēmību, kas nepieciešama ikvienam individam. Toronto latviešu sporta klubs pašlaik veic priekšdarbus jaunatnes ziemas nodarbībām vingrošanā, dažādās sporta spēlēs, šachā, bet vecākām grupām arī galda tenisā, volejbolā basketbolā un slēpēšanā. Vasarā paredzēti meža skrējieni, vingrošana brīvā dabā, peldēšanā, vecākām grupām arī vieglatlētikā un bumbu spēlēs. Vasaras skaistākajā laikā visām jaunatnes grupām būs 2 mēnešu vasaras nometne. Dalībnieku veselības stāvokli periodiski pārbaudīs latviešu ārsti.

Nodarbības paredzēts sākt jau šinī mēnesī, par ko sekos tuvāki norādījumi laikrakstā.

Lai apzinātu dalībnieku skaitu un sadalījumu pēc vecuma grupām, dalībnieki no 6-16 gadiem pieteicami:

Toronto sporta kluba p-kam E. Šteinhardam, telef. JU 1046, vai viņa vietniecei V. Pālenai — LO 9770 un kluba sekretāram J. Jansonam M 4842.

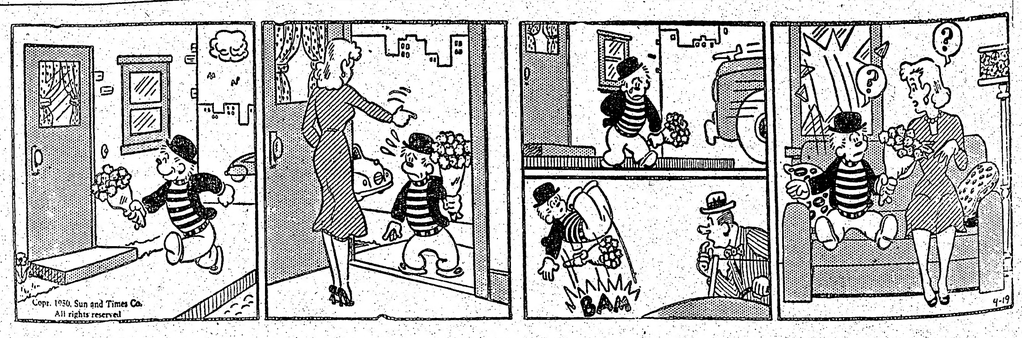

Laime nelaimē

ŅUS

OS 1951. GADĀ

s savai tautai draudošās smas, iesaucās: „Svētījiet ka- Modiniet savus varoņus — ai pulcējas visi karaviri"... vētījiet karu! Cik neparasti šī vieta Svētajos Rakstos, grāmatu grāmatā, kas atkal atkal cilvēkus skubina cen- pēc miera, mīlēt savus ie- niekus, lūgt par tiem, kas ns pāri nodarījuši.

— vai mēs drīkstam svētīt u? Vai drīkstam teikt, ka tie un jaunekļi, kas ar pulvera os nokvēpušu seju stāvējuši tēvzemes robežām, ir viri varoņi . . .

ai brīdī es atceros kādu diev- pojumu sirmā Arkibīskapa edrālē, Rīgā. Tūkstošiem diev- zēju bija piepildījuši krāšņo nīcu, jo — toreiz mēs izva- m cīņā savus pirmos leģio- us. Es biju aicināts spredi- šai dievkalpojumā. Es kāpu celē, un mana sirds bija sma- kā akmens. Es raudzījos uz n zēniem, kuru acīs vēl mir- ia rīta saule, Dievs zina, cik ti man bija izrunāt vārdu: et. Man gribējās saukt: pa- iet! glābieties! Bet — es zēju mūsu brāļus un māsas bija aizdzīti tālā trimdā; es zēju cietumos ieslodzītos, no- cītos . . . Šie jaunekļi bija vi- vienīgā cerība . . . Un — viņi gāja.

šajos gados es neesmu vairs icis nevienu no viņiem. Ne- nu — no simtiem. Jo — viņi pārnāca. Un tad — man prātā k kāds marta vakars Aizkrauk- mācītāja sētā. Pie manis ir nācis kāds jaunieklis — nē, ds zēns. Viņš ir savu vecāku ēnīgais dēls. Tie negrib viņu dot cīņai, kuŗas iznākums jau rredzams. Jo — pāri Daugavas leņiem skan ne visai tāli liel- balu dārdi. Kā sārta magone tru vakaru ugunsgrēka blāz- ā zied tālā debesmala . . .

Un tagad —šis jaunieklis stāv anā priekšā un jautā: „Ko lai daru?"

Ko lai es atbildu viņam?

Es atšķiru šo grāmatu un lā- u stāstu par Ābrāmu, kas grib urēt savu dēlu — Izāku. Ja ievs prasa upuŗus, vai tā nav me, ka bez upuŗiem nekas nav asniedzams. Un — ja mūsu tungs un Pestītājs nebūtu mi- s pie krusta Golgātā, vai tad iepildītos viņa vārdi: „Patiesi, a sēklas grauds iekrīt zemē un esatrūd, tas paliek viens, bet — ja tas satrūd, tas nes daudz ugļu."

Tad es pasniedzu šim jaunek- im svēto vakarēdienu — un iņš aiziet . . . Tāpat — kā simti irms viņa — un — simti — pēc iņa. Aizies, lai neatgrieztos . . .

Es esmu darījis to, ko varēju tarīt kā mācītājs. Es esmu lūdzis Dievu par viņu un viņu svētīju. Likumus pārveidot es nevaru. Kamēr pasaulē valdīs ļaunums, varmācība un netaisnība, kamēr stiprākais centīsies nomākt vā- āko un lielais neievēros mazā- kā tiesības, tikmēr cilvēcei būs tikai viena iespēja:

Un — to mums rāda praviešu Joēļa vārdi: „Svētījiet karu. Mo- ciniet savus varoņus. Un — lai pulcējas visi karaviri."

Mūsu tauta kļuva dzīva caur saviem varoņiem. Tie vājam de- va spēku teikt: „es esmu stiprs!" Tie kļuva par latviešu tautas Alkazāru, par Latvijas neieņema- mo, nesagraujamo cietoksni. Es atkārtoju: nesagraujamo cietok- sni. Jo tas ir varoņu celts lat- viešu sirdīs. Mūsu dzimtenē pa- likušie brāļi un māsas šodien žva- dzina verdzības važas. Bet viņu cīņa nav beigusies. Jo ganuzēns, stāvot sava tēva norā, kur ká ak- las acis pret debesīm blenž gra- nātu izraktās bedres, dzird vējā atraisītu karogu vēdas un, at- ceroties kritušos varoņus, at- skārst, ka viņš ir un viņam jā- kļūst par Latvijas cietoksni un spožāko vairogu. Fiziski tautas var atbruņot. Bet — viņu tēvze- mes mīlestība dzīvo caur varo- ņu garu un varoņu nestiem upu- riem.

Arnolds Bagun-Bērziņš

VILCIENĀ UZ VOLCHOVU

Atmiņas par 26. Tukuma bataļjona gaitām.

(Turpinājums)

Esmu gandrīz pilnīgi aizmidzis, kad vilciens pēkšņi apstājas. Pēc dažām minūtēm atveŗas vagona durvis, un pret balto sniega fonu parādās karavīra siluets. Diviem viriem no vagona jāiet saņemt rītdienas pārtikas deva. Virsseržants un viens zinnesis paņem dažas kastes un izkāpj uz perona. Arī es uzceļos un izkāpju ārā. Pieeju pie aptumšotās stacijas ēkas, kuŗas priekšā deg dažas tumši zilas spuldzes. Šo spuldžu gaismā ar grūtībām izlasu stacijas vārdu — Luga. Nākamai lielākai stacijai uz austrumiem ir jābūt Novgorodai, un Novgorodai, pēc pēdējās informācijas, cauri iet fronte. Vienā pusē, no rietumiem skatoties labajā, ir Ilmeņa ezers, no kuŗa iztek Volchova, un ietek Ladogas ezerā. Interesanti zināt, kur mūs īsti izsēdinās, un kuŗā frontes sektorā būs jāstāv.

Lugā jau manāms piefrontes gaiss. Šī atmosfaira nav tiešām aiztrakstāma, jo tajā nav nekā iezīmīga un acīm redzama vai ausīm dzirdama, tomēr tā ir nepārprotama un to sajūt katrs karavīrs. Vairāk kā jebkuŗ iepriekš šeit sajūtams divainais frontes pievilkšanas spēks, kas mūs visus pievelk, kā milzīgs magnēts sīkas dzelzs skaidiņas. Liekas, ka pati atmosfaira ir tapusi spriegāka un ka no austrumu puses mūs skar kādi neredzami stari, kuŗi liek arī mums pašiem kļūt spriegākiem, skatam asākam un ausīm dzirdīgākām. Vilciens stacijā stāv ilgi. Apnicis staigāt pa tukšo peronu. Lielākā daļa zēnu jau sakāpuši atpakaļ vagonos, un ārā dzirdamas tikai nedaudzas balsis. Pēdējās ziņas ir, ka no šejienes mēs braukšot tieši cauri līdz gala piestātnei. Daži jau sāk cilāt un pārbaudīt savas mantas, lai gan nav zināms, cik ilgi vēl būs jābrauc. Beidzot, pēc vairāku stundu gaidīšanas un nīkšanas lokomotīve atkal nosvilpjas, un vilciens lēni, kā noguris zirgs, dodas pēdējā ceļā posmā. Tā gaita kļuvusi vēl lēnāka un uzmanīgāka, un tās apstājas vēl biežāk kā agrāk. No sākuma katrā pieturā domājām, ka nu jākāpj laukā, bet tad redzam, ka ceļš laikam vēl ilgi nebūs galā. Liekamies atkal katrs savā vietā un darām to, ko karavīrs parasti dara, ja gaidīšana ievelkas pārāk ilgi un apstāk|i to atļauj, snaužam, jo kā viens no bataljona speciāliem teicieniem skan: „Katrs norauts mirkļītis tuvina mūs totālai uzvarai. Kaŗš ir briesmīgs, bet miers būs vēl briesmīgāks."

Mirkļītis ieilgst. Dažreiz tas pārtrūkst, kad vilciens nevienam nezināmu iemeslu dēļ apstājas, bet katru reizi pēc nedaudzām minūtēm tas atkal tusnīdams dodas tālāk, un mēs par jaunu slīdam caurā miegā, kas pilns sprieguma un gaidu. Tās ir divas īpatības, miegs uz pavēli un miegs, kas tomēr nav miegs; tās karavīrs iegūst un attīsta līdz apbrīnojamai pilnībai, dzīvojot īpatnējos cīņas apstākļos. Bieži vien vairāku dienu laikā gulēt tikpat kā neiznāk. Tet mierīgos apstākļos, tuvā aizmugurē organisms kompensējas un miegs ieilgst neparasti ilgi. Kādreiz, tikko tiešais uzdevums veikts — karavīrs nodevis posteni nākamai maiņai, tas iemieg neiedomājami neērtos apstākļos, troksnī, aukstumā un pat lietū. Bet, pat miegā zemapziņa ir pieskaņojusies sasprindzinātajiem apstākļiem un, lai cik noguris arī karavīrs būtu, tas uzmostas vienā mirklī, tiklīdz manāma mazākā pārmaiņa vai dīvainība apkārtnē. Dažreiz tas ir kaut kas tāds, ko nomodā pat nemanām — vienkārši uzmostamies un paši nezinām kāpēc, tikai jūtam, ka kaut kur dziļi apslēpti mūsos zvana trauksmes zvans, kuŗa skaņa kā ar roku atņem visu miegainību un nogurumu. Šis zvans bieži vien ir izglābis vienam otram dzīvību. Un tā arī tagad, apziņa, ka tuvojamies ceļa mērķim, liek miegam kļūt vieglam, un, tiklīdz apklust vienmuļā riteņu klaboņa, esam atkal nomodā. Caur mazo lodziņu stūrī, pie vagona griestiem sāk spiesties iekšā palsa gaismiņa. Miegs kļūst vēl vieglāks, un tad esam pilnīgi atmodušies. Atveram vagona durvis, laiks ir kļuvis siltāks. Debesis apmākušās, diena pelēcīga un vienmuļa. Lielais mežs dzelzceļa stigas malā izbeidzies, un abās pusēs redzams alkšņu biezoknis, arī tas kļūst mazāks un drīz pavisam izzūd, braucam pāri klajumiem un koku līnija ir atkāpusies kaut kur tālu pamalē. Gaŗām paslīd kāda maza stacijiņa, kuŗā neapstājamies un pat nepalēninām gaitu, vilciens sāk ritēt uz priekšu ātrāk kā zirgs, kas jūt staļļa tuvumu. Zinām, ka drīz jābūt ceļa mērķim. Sākam kārtot savas mantas, sarullējam segas un apsprādzējam tās apkārt mugursomām, no latiņām noceļam savas šautenes un tās pārslaukām mētelu stūros, daži jau apliek uzkabi un visi nepacietīgi gaidām, kad ceļš beigsies. Vilciens atkal iebrauc prāvā alkšņu pudurī, aiz tā apkārtne sāk grimt uz leju, un mēs ceļamies tai pāri, kamēr vilciena uzbērums sasniedz īsti prāvus apērus. (Nobeigums sekos)

Edv. Silgalvis

Mans ceļojums apkārt zemes lodei

(Turpinājums)

Nākošās dienas priekšpusdienā sasniedzām Ņujorkas Pensilvēnijas dzelzceļa staciju, kuŗas sliežu ceļi, platformas un stacijas telpas atrodas apakš zemes, no kuŗienes ar elektrisku liftu var uzbraukt šī dzelzceļa sabiedrībai piederošā 22 stāvu modernā viesnīcā — Pensilvēnijas hotelī. Tur ieņēmām divi istabas, kur bez daudzām dažādām labierīcībām, atradām visāda lieluma šujamās adatas ar taņīs ievērtiem melniem un baltiem diegiem viesu vajadzībām. Eiropas un Ķīnas viesnīcās neko tamlīdzīgu nebijām piedzīvojuši.

Apbraukājot un apskatot pilsētu, apciemojām tos savus draugus un paziņas, kuŗu adreses mums bija zināmas. Dienu pirms izbraukšanas no Ņujorkas nobraucām uz mūsu ģenerālkonsulātu, kur laipnais ģenerālkonsula vietnieks V. Kalējs mums nodeva vairākas uz konsulātu adresētas vēstules un dzimtenes laikrakstus. Uz kādas konsulāta darbinieces ieteikšanu apmeklējām iepretim konsulātam Radio City Music Hall, kas ir lielākā pasaulē un par ko mēs bijām jau daudz dzirdējuši vēl Ķīnā dzīvodami.

Pārbraukuši visam kontinentam no viena Amerikas krasta līdz otram un daudz ko jaunu piedzīvojuši, skatījuši vaigu vaigā Arizonas kovbojus un sarkanādainos indiāņus, ar jūtamu apmierinājumu par redzēto un piedzīvoto sākām gatavoties aizbraukšanai no dūmakaini — puteklainās Ņujorkas un vispāri Amerikas. Nodzīvojuši tur piecas dienas, atstājām viesnīcu, lai dotos uz Ziemeļvācijas Lloida 52 tūkst. tonnu lielo okeana milzeni Brēmen, kam 5 min. pēc 12 naktī vajadzēja noiet uz Eiropu.

Ieradušies uz kuģa, bijām pārsteigti saņemot krāšņu rožu velti no tautietes Danča kundzes, kas kopā ar savu vīru, rūpnieku Gustavu Danci, bija atnākuši mūs pavadīt, kaut gan agrāk nebijām redzējušies. Milzīga ļaužu pūļa skaļu laimīga ceļa novēlējumu pavadīts, mūsu kuģis precīzi 5 min. pēc pusnakts atstāja piestātni. Pabraucot gaŗām Brīvības statujai, viens pēc otra sāka izzust nakts tumšā Ņujorkas debesskrāpju tumšie, tikai galotnēs apgaismotie sīlueti.

Paliec sveicināta tu, ielākā pilsēta pasaulē, kuŗā viss ir pārmērīgs!

UZ DZIMTENI

Atstājuši Amerikas krastus, mēs devāmies uz Eiropu, uz mūsu lielā ceļojuma gala mērķi — Latviju.

Pirmās divas dienas Atlantijas okeans bija ļoti mierīgs bet traks dienas rītā tas sāka bieži vien rādīt savu ļauno īpašību — vilnos mētāt mūsu kuģi. Dzestrais ziemelis, stipra lietus pavadīts, mūs piespieda meklēt siltākus uzvalkus, kuŗus nebijām cilājuši kopš izbraukšanas no Japānas. Šī bija pirmā un vienīgā nepatīkamā diena visā mūsu gandrīz divu mēnešu ilgstošā — no Kantonas līdz Rīgai — ceļojumā. Tuvojoties Eiropai, laiks atkal noskaidrojās, un pie Francijas krastiem jūŗa bija mierīga. Ja nebūtu gadījusies mums ceļā šī lietainā dienā, varbūt mūsu „Brēmene" šinī braucienā būtu atkal atguvusi rekorda ātruma zīmi — Zilo lenti.

Piestājuši tikai uz pāris stundām Šerbūras ostā, lai dotu iespēju pasažieriem kas brauca uz Franciju, izkāpt malā un izkraut pastu visām Eiropas kontinenta valstīm, uzsākām tālāko ceļu uz Bremenhafenu, ko sasniedzām nākošās dienas priekšpusdienā, No šejienes dzelzceļa vilcienā cauri Berlīnei uzsākām sava gaŗā ceļojuma pēdējo posmu.

Nākošās dienas pēcpusdienā tuvojāmies Latvijas robežai. Mūs pārņēma jūtas, kādas ir bērniem, tuvojoties ilgi neredzētai mīļai mātei. Niecīgi un nenozīmīgi uzreiz kļuva visi daudzie iepriekšējā ceļojumā gūtie patīkamie iespaidi par teiksmaino Ķīnu, par Japānas ziedošiem ķiršu dārziem, par Klusā okeana burvīgumu, par ziedošām un dziesmotām Havaju salām par saules staros vizmojošiem Kalifornijas dārziem: sirds neko citu vairs nevēlējās kā tikai mīļi piekļauties pie savas māmuļas—dzimtenes dārgās krūts, sakust ar to vienā pukstējienā un elpojumā — liela prieka, spēka, miera un laimes izjūtā.

(Nobeigums sekos)

Maskava cilvēcei gatavo „melno nāvi"

3. Pasaules kaŗā atombumba būs novecojies iznīcināšanas līdzeklis. — Kremlis gatavo „bioloģisko kaŗu: slepenas laborātorijas Džeržinskā, Jevpatorijā N r.2, Korejā u. c. Komūnisti ražo mēra, smadzeņu plēves iekaisuma u. c. grūti ārstējamu epidēmisku slimību baciļus, lai ar tiem iznīcinātu cilvēci.

(Nobeigums)

Reiz Voroņins jautājis vāciešiem, vai viņiem esot kādas ziņas par psittakosinu — nedziedināmu papagaiļu slimību, ko izplata putni un kuŗai neesot pretlīdzekļu. Voroņins labi pazinis arī šo slimību un tās baciļus.

Kas attiecas uz psittakosinu, tad, kā amerikāņu zinātnieki noskaidrojuši, ar 1 kb cm šo baciļu koncentrātu var nogalināt 15 milj. cilvēku, pie kam epidēmiju var viegli izplatīt, baciļu koncentrātu iz smidzinot no lidmašīnām vai šaujot raķetes, kas eksplodējot indi izsmidzina lielos attālumos. Šī koncentrēta iegūšanai nav vajadzīgas pat speciāli iekārtotas laborātorijas.

SLEPENA PADOMIJAS LABORĀTORIJA KOREJĀ

Īsi pēc tam, kad 1945. g. Pad. Savienība okupēja Ziemeļkoreju, Pehenjānā ieradusies kāda krievu ārste, kas atvedusi dažādus aparātus un iekārtojusi slepenu laborātoriju. Laborātorijā novietotas 5000—6000 žurkas un peles pa 20—30 būrīti. Dzīvnieku spalvu, kā tas nesen noskaidrojies, apstrādā ar ķīmiskiem preparātiem, kas veicina utu un blusu vairošanos. Zināms, ka utis un blusas izplata lipīgas slimības.

Ārsti un bakteriologi Korejas laborātorijā, izmantojot žurkas un peles, izdarījuši mēģinājumu ar Sibirijas mēra un smadzeņu iekaisuma slimību dīgļiem.

Kad amerikāņu desanta daļas izkāpa Inčonā, darbi laborātorijā ritēja pilnā gaitā, bet drīz pēc tam, ASV spēkiem iesolojot Pchenjānā, laborātorijas vadītāja ar krievu personālu aizbēga, atstājot žurkas un peles savam liktenim. Tikai pēdējā laikā periodikā parādījās ziņas, ka Korejas laborātorijā komūnisti izdarījuši mēģinājumus „bioloģiskā kaŗa" vajadzībām.

Tagad zināms, ka pēc Pchenjānas ieņemšanas kāds korejiešu ārsts devis amerikāņu majoram Dž. Gormlijam norādījumus, un pēdējais, ielaužot durvis, iekļuvis laborātorijā, kur to pārsteigusi 5000 izsalkušo dzīvnieku neciešama pīkstēšana. Kad majors tuvojies žurku būrīšiem, korejietis to brīdinājis, aizrādot, ka žurkās un pelēs esat tikdaudz baciļu, ka ar tiem varot nogalināt ne tikai viņa armiju, bet arī visus Korejas iedzīvotājus.

Zīmējoties uz vācu zinātnieku sniegtajām ziņām par Pad. Savienības gatavošanos „bioloģiskam kaŗam", jāpiezīmē, ka tās nav vairs sensācija, jo zināms, ka Kremlis šo jautājumu apsvēris un praktiski sācis gatavoties jau Otrā Pasaules kaŗa laikā, un īsi pēc tam, ko apstiprina arī gadījums Korejā. Tāpēc pazīstot komūnistus un viņu mežonīgos cīņas paņēmienus, nav šaubu, ka Maskava nākošajā kaŗā izmantos visus iespējamos cilvēku iznīcināšanas līdzekļus, ieskaitot mākslīgi radītas bīstamu slimību epidēmijas.

Spriežot pēc vāciešu izteicieniem, Pad. Savienība paredzējusi slimību dīgļus nogādāt uz sabiedroto zemēm ar lidmašīnām, putniem un raķešu šāviņiem. Voroņins stāstījis par gāju putniem, kuŗu mēles un gļotādas piesātināšot ar mēra un citu slimību baciļiem, kas, putniem lidojot, pāri svešajiem apvidiem, tikšot izkaisīti. Kaut arī tas izklausās pēc fantazijas, tomēr norāda, ka Maskava šinī virzienā pārbauda visas iespējas.

Vāciešiem šis Voroņins lopiskais plāns bijis tik riebīgs, ka tie atteikušies no līdzdalības baciļu ražošanā, un tāpēc abi nogādāti uz Maskavu, kur Lubjankā čekisti viņus spīdzinājuši. Tomēr Voroņinam, kas pārzinot visas PSRS bakterioloģiskās laborātorijas, zinātnieki bijuši vajadzīgi, kāpēc tie nosūtīti uz Omskas laborātoriju, kur apsardzībā spiesti strādāt pie choleras, mēra, psitokozisa u. c. baciļu ražošanas. Tur vācieši vēl vairāk pārliecinājušies, ka komūnisti gatavo „bioloģisko kaŗu."

Pēc kāda laika tajā pašā Omskā tiem pavēlēts gatavot nekaitīgu škidrumu, kuŗa fiziskās īpašības gluži līdzīgas baciļu piesātinātiem, lai pašu zemē izdarītu pētījumus „nāves mākoņu" radīšanai, to pārvietošanās ātruma noteikšanai, atmosfairisko ietekmju noskaidrošanai utt.

Tomskā, vācieši ziņojuši, esot kāds vācu profesors Telmanis, kas pētot iespējas baciļus izkaisīt ar raķešu šāviņiem, ko novadot uz merķi ar radio palīdzību. Tātad — bakteriju bumbas. Ar šādu bumbu palīdzību esot paredzēts izšaut milzu daudzumos dažādu slimību baciļus vienlaicīgi. Esot atrasts arī slimību dīgļu maisījums, kas radot kādu sevišķi bīstamu slimību, ko medicīna vēl nepazīstot.

Bet arī brīvās tautas, zinot komūnistu gatavošanos „bioloģiskam kaŗam," rokas klēpī netur. Tāpat sabiedrotiem ir laborātorijas, kuŗās pēta iespējas izsargāties no Maskavas gatavotām slimību briesmām, meklējot iespējas tās aizkavēt vai novērst. Kad kaŗa min- Džonsons publicēja savu prez. Trūmenam sniegto ziņojumu par bioloģiskiem ieročiem, Padomju prese izkliedza apavinojumus pret Savienotām Valstīm, kas gatavojot „bioloģisku kaŗu". Sateliti pat izdeva uzsaukumu, kuŗā prasīja aizliegt bioloģiskus ieročus, kaut gan paši kopā ar Maskavu tos ražo.

Vai Kremlim izdosies savu sātanisko nodomu praktiski īstenot, no trūcīgajām ziņām par „bioloģiska kaŗa" iespējām vēl grūti spriest. Katrā ziņā, bioloģiskie ieroči Staļina noziedzīgajās rokās ir pārāk bīstami visai cilvēcei — arī viņa paša pārvaldītajām tautām. Č

Sporta loma

Bickis

(Nobeigums)

Tā kā latviešu presē daudz kaŗots, vai sports jaunatnei vēlams vai kaitīgs, dodam vietu mūsu laikrakstā domu izmaiņai šai jautājumā, ierosinot izteikties kā sporta draugus, tā pretiniekus.

Profesionālismu mēdz apzīmēt par vienu no sporta nezvēra galvām. Bet, ja sports ir māksla, tad profesionālisms ir nenovēršama konsekvence un nav arī nekas ļauns. Neviens par ļaunumu neuzskata profesionālus māksliniekus.

Tomēr sportam visbīstamākais ir apslēptais profesionālisms, kas tik kupli zaļo amerikāņu mācības iestādēs, bet ar ko vieglākā formā slimo visas pasaules (arī latviešu) sporta organizācijas. Tas gan, varbūt, veicina sporta sasniegumus, bet kropļo pašu sporta ideju un sportistu morāli. Pēdējā laikā daudzajos sporta skandālos tieši vainojams šis maskotais profesionālisms.

Rekordi ir delikātākais jautājums strīdū ap sportu. Tiesa, dzenoties pēc rekorda, dažs labs sportists ir ne vien sabojājis savu veselību, bet pat zaudējis dzīvību (motorsports). Diemžēl, rekords un ar to saistītā īslaicīgā slava, ir palicis gandrīz vai vienīgais dzinējspēks amatieru sportā. Un tā spēks ir varens, jo dažu cm vai sek. daļu dēļ, sportists pūlēsies putainu muguru mēnešiem un pat gadiem. Ja padomā par eksperimentos bojā gājušiem zinātniekiem un no badošanās pāragri mirušiem dzejniekiem, ir, varbūt, netaisni pārmest tiem, kas ziedo savu veselību vai pat dzīvību sporta sasniegumu dēļ. Nelaime tā, ka šo „varoņu" skaits pārāk strauji aug un viņi paši nemaz neapjēdz, ka darbojas prestiži dievietei, kam sakās kalpojot. Mazu cerību dod liberālā rekordu klasifikācija. Ir pasaules, olimpiskie, valsts, pilsētas, pagasta un personīgie rekordi. Ja nu sportisti sāktu saprast, ka vissvērīgākais no visiem rekordiem ir katra personīgais rekords, ieguts bez pārmērīgas piepūles, tad sports būtu lielā mērā atgriezies pie sava pirmuzdevuma. Bet tos, kas būtu ar mieru sevi ziedot rēcoša pūļa pātagām stadionos, vajadzētu rūpīgi izmeklēt sporta speciālistiem no vispiemērotākiem. Kamdēļ gan cilvēkam šinī ziņā jāpievērš mazāk uzmanības nekā sacīkšu zirgiem.

Parasti sportam vēl pārmet, ka tas kalpo vienīgi miesai, atstājot garu pilnīgi novārtā. Tas nebūs gluži pareizi. Saprotams, intellektam sports nespēj dot neko, bet nevar noliegt tā ietekmi uz raksturu, attīstot gribas spēku, neatlaidību, izturību, kopības izjūtu u. c. Jā, sacīkšu dalībnieka panākumus lielā mērā izšķir viņu psiholoģa spējas. Arī šachs, kuŗa piederību intellekta pasaulei šķ kāds apšaubīs, vēl joprojām tiek pieskaitīts sporta disciplīnām. Bet modernais, samākslotais sports arvienu vairāk attīsta tādas īpašības, kā brutālitāti, skaudību, atbildības sajūtas trūkumu, piemēram, amerikāņu futbols (regbijs). Tur uzvaru nosaka bieži arī psiholoģija — treneŗa spējas savus spēlmaņus iepriekš nokaitināt un tad īstā brīdī viņus izlaist arēnā. Bet krietni aunāka kā pašiem portistiem ir šīsdienas sporta ietekme uz skatītāju masām. Šeit neapšaubāmi ir darīšana ar zemāko instinktu izraisīšanu un apmierināšanu. Raksturīgs lai ir apmeklētāju skaits sacīkstēs. Vislielākais tas ir bokseŗiem un vis zemāk noslīd dažādās vieglatlētikas sacensībās, kas patiesībā ir visīstākais sports. Arī atbildība par sporta huļigānismu visvairāk gulstas uz skatītājiem. Var apgalvot, ka sports, būdams cilvēka izveidots, kaut kā pāraudzis savu veidotāju un kā sportistus, tā skatītājus tas tur kā hipnozē.

Jau no Romas ķeizaru laikiem sporta spējas novadīt tautas enerģiju zināmā virzienā ir pratuši dažādi diktātori. Ja jaunatne savas intereses saista pie sporta lēcot un skrienot, bet pārējie tautas locekļi savu nemieru atbrīvo, rēcot sporta arēnā, tad nav ko baidīties no revolūcijām.

Varbūt dažam no līdz šim teiktā būs radies iespaids, ka sports nemaz tāds briesmonis nav. Tomēr! Sports ir sen pāraudzis savas normālās robežas, mainījis savu īsto dabu un uzdevumus un tā kļuvis bīstams ne vien indivīdam, bet visai sabiedrībai. Ir jau ļauni, ka tas tiešām bieži bojā veselību, ko stiprināt ir bijis tā uzdevums, bet nozieguma ir atļaut tam izvērsties plašumā un veidot citas vērtību kategorijas. Jā, sports iznīcina pats savu būtību, jo no visplašāko masu nodarbības, tas arvienu vairāk pārvēršas sporta zvaigžņu priekšnesumos. Ir taisnība, latviešu sports līdz šim ir maz grēkojis šinī ziņā, un līdzšinējais strīds īstenībā ir nereāls, jo pretinieki pārmet latviešu sportam citu grēkus, bet sportisti neizprotamā kārtā ņemas aizstāvēt to, ko paši bieži neatzīst. Tomēr brīdinājumi ir vietā, jo arī latviskam sportam draud tās pašas briesmas. Nezvērs gan ir jau par lielu un varenu, lai to varētu iznīcināt, bet ir cerības to savaldīt un pieradināt viņu paredzētam darbam. Un šis uzdevums guļas it īpaši uz pašu sportistu pleciem. Ja mūsu sporta vadītāji būtu pareizi izpratuši savu uzdevumu un sūtību, tad droši vien, prof. Starcam nebūtu vajadzējis pacelt savu balsi un arī šo rakstu būtu parakstījis kāds no viņiem.

UN DZĪVE RIT TĀLĀK

Ontario provincē sākusies medību sesona un dažš labs medniekš šauj virsū visam, ko tikai var ieraudzīt. Tādēļ arī medību rajonos dzīvošie lauksaimnieki censās nodrošināt savu inventāru. Viens no oriģinālākiem izrādījies Ņuhempšīras lauksaimnieks L. W. Čerčils, kam pag. g. nošauta kaza un kāds mednieks ielaidis smago renkuļu lādiņu vēdināšanai ārā pakārtajā lāčādas grīdsegā, — tādēļ šogad L. W. Čerčils visam savam ganāmpulkam, ar lieliem burtiem, uz sāniem uzkrāsojis: GOVS.

Kāds Londonas drēbnieks saņēmis vēstuli no ASV, ar šādu saturu: „Joprojām esmu jums parādā par kaŗa laikā nopirkto uzvalku." Drēbnieks izšķirstījis savā veikala grāmatas, bet laikā no 1939.—1945. g. izdarītos ierakstos nav uzgājis uz vēstules rakstītāju attiecināmu parādu. Tad amerikānis atsūtījis 12 dol. čeku un paša drēbnieka 1917. g. 6. jūnijā izrakstītu rēķinu.

Dr. G. Nettlers, socioloģijas profesors Santa Barbaras kolledžā — Kalifornijā, vaļas brīžos ielauzies savu kaimiņu mājās. Zaglīgais profesors piekerts, kaut bijis arī sava otrā amata speciālists, studentiem lasījis lekcijas — noziegumu atklāšanā.

Nevarkā — Anglijā 21 g.v. Roberts Kerrijs apprecējis 47 g. vecu sievu, kas ir 22 bērnu māte un arī jau vecmāmiņa. „Es gribu vēl pusduci bērnu," pirms laulībām izteicās laimīgā līgava.

Amerikāņu ievadnieks Franks Farrells teicis: „Ēģipte laikam grib Suecas kanāli tādēļ, ka tās ķēniņš Faruks acīmredzot kļuvis par resnu savai vannai."

Skorpions

ATOMENERĢIJA DZĪVOKĻU APKUREI

Londonā paziņots, ka angļu zinātnieki esot atraduši iespēju izmantot atomenerģiju telpu apkures vajadzībām.

Apgādes ministrija, kas pārzina britu atomenerģijas pētniecību, paskaidro, ka pēc vairākiem sekmīgiem izmēģinājumiem, pirmā atomenerģijas apkures iekārta uzstādīta atompētniecības institūtā Harvelā.

Atrisinot dažādus tīri praktiskus jautājumus, ko arī vairs neaizkavē nekādi principiāli šķēršļi, atomenerģiju varēs izmantot apkures vajadzībām ļoti plašos apmēros, tā izkonkurējot ogļu apkures sistēmas, kas daudz nelietderīgākas.

KOMŪNISTU SPIEGI RIETUMVĀCIJĀ

Kā komūnisti vervē un apmāca aģentus spiegošanai Rietumvācijā

Komūnistu dipomāti isipego iretu
Bij. poļu žurnālists Boguslavs Borovics kas nesen pārbēga rietumos un lūdza amerikāņu iestāžu aizsardzību pēc divi gadi spiegošanas komūnistu labā Rietumvācijā, sekojošā rakstā iepzīstina ar to, kā Maskavas uzticības personss vervē cilvēkus spiegošnas dienestam un kā tos apmāca spiegošanai.

Laudis, ko komūnisti sūta uz ārzemēm kā diplomātiskā dienesta darbiniekus, sagatavo īpašas apmācības kā spiegošanā, tā diplomātijā, pie kam šīs apmācības ir ļoti stingras.

Dienestam Polijas ārlietu ministrijā mani izraudzīja 1949. gada pavasarī. Tas bija laiks, kad daudzi poļu diplomātiskā dienesta darbinieki atteicās atgriezties mājās un steigšus pameta darbu poļu sūtniecībās un konsulātos.

POLICIJAS TERRORS LABI PALĪDZ

Liels vairums poļu intelligences bija atklāti izteikušies pret komūnismu, daudz noraidīgo vārdi bija zināmi partijas instancēm, kālab bija lielas grūtības sameklēt kaut cik piemērotus laudis diplomātiskam dienestam. Tur nevarēja iztikt ar pašu komūnistu pagrīdniekiem, kam nebija ne valodu, nedz zināšanu. Bet citiem, kam bija zināšanas un valodu prasme, nebija komūnistu partijas uzticības.

Lai tiktu drīzāk pāri kļūmīgai situācijai, ārlietu ministrijas personālnodaļa lūdza poļu komūnistu partijas centrālo komiteju, kas nesaudzīgi pārbaudīja katru iecelšanu dienestam ārzemēs, lai tā palīdz kadru sagādē.

Centrālā komiteja ieteica ārlietu ministrijai mēģināt vervēt darbiniekus, prasot palīdzību no vietējām komūnistu partijām. Domāja, ka varētu ņemt partijas biedrus vai to kandidātus, ja nebūtu šaubas par to patiesu lojālitāti pret partiju.

Biju partijas biedrs Poznaņā, Polijas pilsētā, apmēram divi gadi. Partijas vietējā komiteja bija iedomājusies, ka arī mani varētu nodarbināt ārlietu ministrijas dienestā. Gribēju palikt savā līdzšinējā darbā par ziņu reportieri un par programmas ziņotāju Poznaņas radiofonā, kas bija visas Polijas radiosistēmas daļa.

Lai ātrāk izšķirtos par jauno darbu, nācās satikties ar drošības policiju. Tā prata iebiedēt pat visdroširdīgāko. Draudēja arī ar to, ka sarkanarmija ir Polijā un tā nejokojas ar partijai pilnīgi nepaklausīgiem.

Tā mana biedra karte nokļuva ārlietu ministrijas personāldaļas rokās. Nu bija atrasts tieši tāds virs, kā viņi meklēja: politiski izglītots žurnālists, kas pie tam zina arī svešvalodas.

Jau toreiz biju precējies. Mana sieva un dēls palika Polijā kā ķīlnieki. Šāds stāvoklis, pēc viņu domām, atņemtu man jebkādu iedomu par palikšanu Rietumos.

Šķīros no ģimenes un devos uz Varšavu. Ārlietu ministrija mani tūdaļ izraudzīja darbam poļu konsulātā Frankfurtē, kur man būšot jāredigē kāds laikraksts. Lai iepazītos ar darbu, kas man būs veicams, mani nosūtīja uz iekšējās drošības ministriju Kozikova ielā.

Tur sagatavoja spiegošanas darbam cilvēkus, kas bija oficiāli paredzēti par darbiniekiem ārlietu ministrijā, ar darba vietu ārpus Polijas.

Mani piekomandēja kādai sievietei, viņas vārds bija Gronzka. Viņa mani iepazīstināja ar maniem nākamajiem pienākumiem.

Rediģēšana ir blakus lieta āktopēķ

„Redaktora pienākumi pie poļu laikraksta Rietumvācijas amerikāņu joslā nebūs jūsu vissvarīgākās funkcijas," viņa sacīja pašā sākumā.

REDIĢĒŠANA IR BLAKUS LIETA

„Jūs esat izraudzīts zināmiem pienākumiem, ko mēs saucam par „pretizlūkošanu." Berlīnē pulkvedis Moellers dos jums tālākās instrukcijas."

„Jūsu ziņojumus no Rietumvācijas pārsūtīs diplomātiskā bagāža poļu militārai misijai Berlīnē. To atcerieties labi, kamēr jūs būsit ārlietu ministrijas darbinieks un būsit ārzemēs, jūs vadīs Varšavas drošības dienests.

Poļu militārā misijā Berlīnē uzkavējos apmēram vienu mēnesi. Tur bija visai dīvaina un nepatīkama atmosfaira. Cits citu uzlūkoja ar aizdomām, vijās visnejēdzīgākās intrigas. Neviens nebija drošs, ka viņu nepazudina kāds cits tā darba biedrs, kas sava līdzstrādnieka vārdos vai darbos saredzējis ko ļaunu, ziņojis uz Varšavu, un tad gals klāt.

Militārās misijas politiskās nodaļas vadītājs pulkv. Moellers, kas lauzīdamies runāja poliski, bija rūdīts revolūcionārs. Viņš man noteica pavisam īsi:

„Jūsu oficiālajiem pienākumiem, redaktora darbam, jūs nevarēsit veltīt daudz laika. Visus laikrakstā ievietojamos materiālus piesūtīs gatavus no Varšavas. Laikraksts sludinās poļiem, ts. pārvietotām personām, ka viņiem jāatstāj amerikāņu josla un jāatgriežas Polijā.

Jūsu galvenais darbs būs informācijas avotu un pašas informācijas sagāde.

NEKĀDS DIPLOMĀTISKAIS DIENESTS

Mums ir jāzina itin viss par amerikāņiem, par viņu militāro okupāciju un gluži viss, kas notiek viņu okupācijas joslā."

Nu man viss bija kļuvis pilnīgi skaidrs. Nekāds diplomātiskais dienests, nekāds darbs redakcijā, bet vienīgi spiegošana.

Nu tas sākās. P

Ingrida Vīksna.

LITERARIZĒTĀ VĒSTULE

Pašķirstot trimdas laikrakstu lapas, duļras acīs, ka tur starp dažāda satura rakstiem aizvien biežāk parādās īpašs reportāžas paveids, ko varētu nosaukt par „literārizēto vēstuli." Atšķirībā no personiskas vēstules, kas domāta noteiktam adresātam un nekādā gadījumā svešām acīm, šī vēstule avīzē domāta visai lasītāju saimei, kaut arī tanī ir akcentētas personīgas izjūtas un pārdzīvojumi. No otras puses, salīdzinot ar parastu korespondenci, ar „rakstu laikrakstam," šī literārā vēstule mazāk pretendē uz objektivitāti, mazāk kavējas pie noteikta temata, bet improvizētā veidā paužpilnīgi subjektīvus pārdzīvojumus, pieredzi un atziņas. Palaikam tā ir pilna pagātnes, reminiscenču un izjūtu.

Ja pasaules literātūrā ir plaši pazīstami ievērojamu personu vēstuļu sējumi, kas, pa lielākai daļai iznākuši pēc viņu nāves, atklājot dažādu dzīves posmu pārdzīvojumus un attieksmes pret sava laika biedriem, — tad arī šīs vēstules parasti ir bijušas rakstītas kādai vienai, noteiktai personai: sievai, draugam, mātei, mīļākais vai tml. Populārākās no tām ir Goetes, R. M. Rilkes, Brovningu, Šekspīra vēstules, latviešu literātūrā: Raiņa Poruka, Blaumaņa un vēl daudzu citu.

Turpretim tagad, kad latvieši izklīduši pa visiem pieciem kontinentiem un tiem līdzi arī liela daļa mūsu rakstnieku, gadu tecējumā izveidojusies ,literārizētās vēstules forma, kas tagad kļuvusi par visvairāk lasīto rakstu laikrakstā.

Ja pašreiz varam saskaitīt 7 latviešu laikrakstus: abas Latvijas, Laiku Amerikā, Londonas Avīzi Anglijā, Austrālijas Latvieti Austrālijā, un Latvju Vārdu, Latvju Ziņas Zviedrijā, tad nav gandrīz neviena šo laikrakstu numura, kurā nebūtu publicēta kāda vēstule. To, ko agrāk lasītājiem vēstīja ārzemju speciālkorespondenti, tagad pastāstā visas pasaules malās izklīdušie rakstnieki, dzejnieki un žurnālisti.

Vēstules, kas nākušas no mazāk rūdītu rakstītāju spalvas, vēstot vairāk par tīri ārējiem apstākļiem zināmā vietā, pa laikam uzsvērot speķa, sviesta, zābaku un vīnu cenas, laikrakstu slejās mainās ar tādām, kas spilgtu personīgu atklāsmju zīmogotas, tām ir sava iekšēja likumība un forma, noteikta literāra vērtība, un šo vēstuļu vietā varētu būt arī grāmata, ne tikai zūdīgā laikraksta lapas.

Bez tam šīs vēstules daudz vairāk nekā kuŗš katrs cits literārs sacerējums — tiešāk un skaidrāk — atklāj rakstnieka izjūtas un pārdzīvojumus, ko stāstā, novelē vai romānā parasti slēpj plaša personāža dažādo raksturu tēlojumi. Līdz ar to plāšākām lasītāju masām šais vēstulēs avīzei rakstnieka personība nav vairs jāmeklē sarežģītā literārā analizē, bet tā pieināk pati klāt daudz draudzīgāk, atklāti izsūdzot savas kļūmes, smieldzi un prieku. Bez tam nedrīkst aizmirst, ka katrs cilvēks ir gauži ziņkārīgs, un tieši tur varbūt slēpjas literārizētās vēstules lielā popularitāte, ka tā ļauj iemest skatu kāda notālēm pazīstama vai pat apbrīnota cilvēka personīgās dzīves logā.

Bez lasītāja intereses un zinātkāres apmierināšanas, šīs vēstules slēpj arī bagātīgu materiālu krājumu mūsu literātūras vēsturniekiem, pētītājiem, un kritiķiem, sevišķi nākotnē, kad būs jāmeklē aizbirušie avoti, mūsu radītāju mākslinieku pazemes gara straumju pētīšanai. Šīs vēstules atklās ne tikai apstākļus, kādos katrs rakstītājs vadījis savu trimdas laiku, bet arī tā attieksmes pret savu valsti, tautu un tās kopīgo likteni.

Kaut arī rakstot šīs rindas, nav pieejami trimdas laikrakstu komplekti un japamatojas visvairāk uz atmiņu, tad tomēr aptuveni var atzīmēt vārdus, kas visvairāk izteikušies šai žanrā.

Viens no cītīgākajiem vēstuļu rakstītājiem, kā liekas, būs laikam Pēteris Aigars, kuŗa tīri personīgo iespaidu skices bieži nomaina arī politisko apstākļu vērtējumi. Pēteris Ērmanis vēstulēs laikrakstos ir pavēris savus bagātīgos literāro atmiņu apcirkņus lasītāju skatiem, kavēdamies pie laika biedriem un

Ilona Leimane

Sēžu ar savu mazo draudzeni Inesi Ināru hoteļa viesistabā un sarunājos. Lielāko tiesu runāju pati, Inese Ināra tikai smaida un pa reizei, nespēdama valdīt savu sajūsmu, paskaļi iegavilējas. Viņas gaviles dzidras, sirsnīgas un nevienu netraucē.

Ilmārs Batraks

NEGAISĀ

Zibeņi atveŗas debesis...
Nu, cilvēcīgais spītnieks,
Tu paceltu galvu smej pret vētru!
Vai neredzi koku saliektos stumbrus?
— Aiz šausmām ik lapa lūdz žēlastību.
Vai nedzirdi vēju?
— Kā pārbiedēts suns viņš gaudodams skraida pa ielām.

Vai nejūti lietu?
— Miriadas krītošu lāšu
akli pļaujas likteņa gribai.
Dārd pērkons;
Kāds runā,
Tu nesaproti...

PASAULĒ

mīgām acīm. Jā, viņa lido... Viņa sava laika bērns un viņai lidmašīnā tikpat labi kā vecvecmāmiņai pasta ratos, ar pulkstenīti pie ilkss.

Mana mazā draudzene dzimusi Afrikā. 5 mēnešus veca tā sēdusies lidmašīnā un devusies no turienes uz Romu. Vecāki Romā viņai piestūmuši lielu dāvanu — modernākā tipa bērnu ratiņus. Tajos sēdot viņa fotografēta pie Sv. Pēteŗa bazilikas un Leonardo da Vinči, Mikelandželo, Rafaeļa un citiem ievērojamākiem mākslas darbiem tēvs pats to pienesis uz savām rokām.

Tagad Inese Ināra Parīzē. Viņai mugurā skaists, silts modes pilsētas jaunākais modelis. Tas viņai un viņas 8 mēnešiem brīnišķīgi piestāv un viņa izskatās smalka un elegaņta. Mēs sēžam nelielā viesnīciņā, Parīzes mākslinieku kvartālā. Viņas vecāki izgājuši ieelpot franču Bābeles izdaudzināto atmosfairu. Pēc dažām dienām viņi atstāj Eiropu un dodas pāri lielajiem ūdeņiem uz savu jauno trimdas zemi.

Inesei Inārai patīk, kad runā kas ap mums un kas ieskrien prātā.

— Tu smaržo pēc Sabiles āboļzieda, — smejos, piedurdama savu degunu viņas sārtam vaigam. Pieskardamās otram vaigam, saku: — Šis te sārtumiņš smaržo pēc Smiltenes deviņvīruspēka... Vai ne? —

Ineses Ināras tēvs smiltenietis, māte sabiliete un smaržas nav nekādas sadomātas smaržas.

Turpat krēslā guļ balta kaķene ar baltu bērnu.

— Skaties, — saku mazajai draudzenei, — lūk, divas meldermeitiņas... Staigādamas gar sava tēva — kaķīša riekstu un mandeļu gaņģiem, tās apputējušas gluži baltas... Tavs vectēvs arī dzirnavnieks un malis. Tava māmiņa arī balta arī apputējusi gluži balta Zemgales rudzu un kviešu miltu putekļiem... —

Stāsts Inesei Inārai patīk. Viņa izslienas kājās un sevišķā sajūsmā sauc: — bal... bal... —

Tā sēžot, mums paslīd garām daudz pasaules cilvēku. Pie durvīm, kaktā ,karājas viesnīcas istabu atslēgas, katrs nāk, noliek vai paņem un aiziet.

— Mēs tagad pasaulē, — stāstu Inesei Inārai, — mums nav savu māju... mūsu mājas — mūsu Latvija. Tur kā nekur viss spožs un teiksmains... Zili meži... zaļi meži... zelta cauna ozolā... —

Pēkšņi man ausīs ieskanas silta, dvēseliga balss un es tūlīt to pazīstu. Šīs Skalbes rindas man bieži skandēja priekšā mana gudrā, mīļā un jaukā skolotāja. Austru viņu sauca un vēlāk viņa bija mana lielā un skaidrā draudzene. Šķiroties, tā uzlaida man uz pleca Latvijas mārīti, raibo laimes kukainīti, piesacīdama tam drīz atvest mani atpakaļ.

— Tu nepazīsti Latvijas mārīti, — saku Inesei Inārai, — bet viņa tevi pazīst... Viņa pēc smaržas vien, pasaulē sameklēs visas latviešu meitenes un pārvedīs tās atkal mājās. Viņa tevi atsedinās vectēva ābeļdārzā pie galda un tu tur rakstīsi pasakas par arabu sādžu Melegu, tuksnešdēla balto mēteli burnusu un Afrikas putnu ibisu... Pati mārīte sēdēs zīmuļgalā un lūkstēs tev vārdus... Tu tos tikai piepīsi vienu otram... —

Pie loga atzveltnī, sēž garš, vājš kungs un pētīgi uz mums nolūkojas. Man gandrīz jau gribas sacīt Inesei Inārai: — lūk, gaŗais onkulis ar gaŗajām kājām... cik tas nabadziņš vājš un izdilis... — Bet nepaspēju, gaŗais onkulis ceļas un nāk taisni pie mums un prasa, vai mēs nesarunājoties latviešu valodā. Viņš tikko te ieradies no Amerikas, no Oregonas valsts, kur daudz jaužu tā runājot kā mēs. Viņš tur jau iepazinies ar latviešu rakstnieku Anšlavu Eglīti un viņa kundzi gleznotāju Veroniku Janelsiņu... Pats viņš arī gleznotājs un mērojis tālo ceļu, lai gūtu iespaidus no franču mākslas...

Tā tiešām brīnumaina sagadīšanās.

— Ak, Inese, Ināra, — smiedamās runāju — tava astoņu mēnešu gaŗā dzīve tik krāšņa un bagāta... Vīss pienāk pie tevis, tā pats no sevis, un skubina uz skaistiem, labiem darbiem... Nu pasaki taču man, ko darīsi, kad izaugsi liela? —

Inese Ināra skatās manī pavisam nopietni, it kā pārdomādama atbildi. Viņa skatās, skatās un tad pēkšņā priekā iegavilējas: — la... la... la... —

Inese Ināra grib dziedāt. Viņa līksmi sauc — dziedāšu! Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme...

Parīzē, 18. novembrī

AR HERTU LŪSI PA ATMIŅU TAKĀM

Ņujorkas pilsētas daļā, kas sauca Džamaika, lielāko tiesu ir ģimenes mājiņas. Vienā no tām ir apmetusies mūsu operdziedātāja Herta Lūse. Ar laipnu smaidu viņa saņem apmeklētāju un pastāsta par savām rūpēm, kas saistās ar viņas koncerta sarīkošanu Ņujorkā. Lūse atrodas Amerikā jau vairāk kā gadu un uzstājusies jau daudzos koncertos Bostonā, Čikagā un Kanadā. Visur tautieši tai izrādījuši lielu atsaucību. 9. decembrī būs viņas pirmais patstāvīgais koncerts Ņujorkā. Dziedātāja nožēlo, ka Ņujorkā nav latviešu koncertu aģentūras, kādas ir Čikagā un Bostonā.

Viņa tikko atgriezusies no Čikagas un Milvokijas, kur tā dziedāja 17. un 18. novembrī. H. Lūse koncerti Latvijas valsts svētkos ir veca tradicija. Mums vēl atmiņā Lūses un Brechmanes-Štengeles koncerts baigā gada 17. novembrī Konservātorijas telpās. Tas izvērtās par apslēptu demonstrāciju, un klausītāji uz to bija gatavojušies kā uz svētku koncertu. Daudzas apmeklētājas bija ieradušās tautas tērpos. Klausoties latviešu tautu dziesmu skaņās, klausītāji raudāja.

„Mēs ar Mildu tanī vakarā bijām gan mazliet satrauktas, bet pacilātā garastāvoklī," atceras dziedātāja. „Rūdolfs Bērziņš staigāja apkārt rūkdams kā lauva, tomēr nekādu nopietnu seku nebija." Toreizējie varas vīri bija devuši savu piekrišanu rīkot koncertu nenojauzdami, kā to uztvers publika. Programmā bija rūpīgi cenzēta starp citu bija nosvītrots vārds „debess" teikumā, kur ir runa par debess zvaniem. Kad atvēra kasi, biļetes izpirka pusstundas laikā. Tad tikai sarkanie sāka nojaust, kādu kļūdu tie pielaiduši.

Lūses un Brechmanes-Štengeles 18. novembŗa koncerti turpinājās vācu laikā. Arī vācu kungiem tie nepatika, un tiem atļauju deva ar lielu vilcināšanos, pieprasot uzņemt programmā arī vācu darbus.

Vācijā māksliniece visu laiku nodzīvojusi Blombergā, no kurienes apceļojusi vai visas latviešu nometnes. Sevišķi atmiņā viņai palikuši koncerti latviešu gūstekņu nometnē Putlosā, kur atradās arī viņas dēls. Šiem mūsu zēniem latviešu dziesma toreiz atsvēra maizi.

No Vācijas Lūse devusies koncertceļojumos uz Zviedriju, kopā ar Ati Teichmani, un uz Angliju, kopā ar Ludmillu Sepi. Abas šīs turnejas vainagojušās ar panākumiem.

Lūse ir Latvijas Nac. Operas soliste līdz pat tās slēgšanas brīdim 1944. g. 1. septembrī. Kad Elza Žebranska izceļoja uz Ameriku 1939. g. Lūse pārņem dziedāšanas klases vadību konservātorijā.

Lai Dievs dod viņai turpināt darbu atkal dzimtenē.

H. Lūses koncerts 9. decembrī, pl. 7 vakarā, Sokol Hall telpās, 420 E. 71 St., N.Y.C. Pie klavierēm H. Štrauss.

A. Zv.

Olga Skudra

PĒRS LĀGERKVISTS — NOBEĻA PRĒMIJAS LAUREĀTS

Pēru Lāgerkvistu lauriem, šķiet predestinējis jau uzvārds (Lagerkvist —laura zars). Zviedru sabiedrībai šī izvēle nenāca negaidīta: viņa kandidatūru minēja jau pagājušo gadu, un šogad presē izskanēja balsis, ka zviedru tauta justos dziļi vilusies, ja šī prēmija viņam paietu secen.

Kopš 1931. g., kad Nobeļa prēmiju pieškīra pēc nāves Erikam Akselam Karlfeltam, Lāgerkvists ir atkal pirmais zviedru rakstnieks, kas saņem šo godinājumu. Karlfeltu gan ārpus Zviedrijas tagad pazīst tikai retais, un arī Lāgerkvists pagaidām plašāk pazīstams vienīgi Francijā, kur kritika sevišķi atzīmēja viņa 1950. g. publicēto romānu „Baraba", kas franču tulkojumā iznāca ar Andrē Žida ievadu. Tagad „Barabu" izdod arī Anglijā un Amerikā. Latviešiem tas būs pieejams Lizetes Skalbes tulkojumā „Daugavas" apgāda izdevumā.

Ziemeļnieku prese uzsver, ka neviens Nobeļa prēmijas laureāts nav bijis tik piemērots Nobeļa testamentārajiem vēlējumiem kā Lāgerkvists, kuŗa personība atbilst ideālajam dzejnieka—praviešatipam.

Lāgerkvists savu literāro karjēru uzsācis kā dumpinieks, saceloties pret psiholoģisko realismu un Ibsēna drāmas skolu. Vēlāk viņa naids vērsās pret primitīvismu un psihoanalizes metodēm literātūrā.

Lāgerkvists nav akadēmisks dogmātiķis bet kaisls cīnītājs, liels vārda meistars ar spēcīgu garīgu autoritāti. Viņš ir Dieva meklētājs šī vārda labākā nozīmē, bez jebkādas idilliskas tīksminašanās un sentimentālisma. Redzīgi un reljefi viņš notēlojis „cilvēku bez dvēseles" (romānā

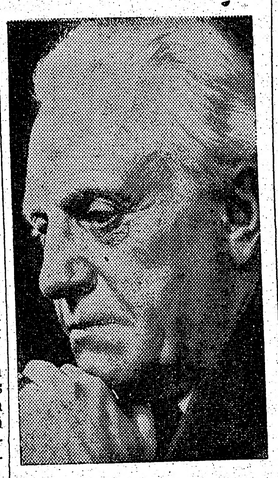

Pērs Lāgerkvists

Dvaergen), pravietiski saskatījis diktātūras režīma baigumu (darbos „Bende" un „Savilktā dūre", un ar traģiskām trīsām raudzījies Krustā sistā cilvēcīgajā tēlā (Baraba).

Viņa māksla ir attīrīta no visa svarīgākajām parādībām mūsu rakstniecībā.

Bija laiks, kad Eiropu no ASV ar savām vēstulēm bieži apciemoja Teodors Zeltiņš, kas tagad mazliet apsikušas. Liela formāta, personīgu atziņu caurstrāvotas vēstules raksta Zenta Mauriņa, un tā kā šī forma radniecīga viņas iecienīta jai esejai, tad arī Mauriņas vēstu-

(Nobeigums 8. lpp.)

— Tu esi pārgalvīga meitene, — saku Inesei Inārai. — Tu jau celies padebešos un lidinies pa pasauli kā ezera zilumiņš... Ko par to sacītu tavas dārgās sences un vecvecmāmiņas kas atdusas dzimtenes kapu kalnā? Agrāk meitenes tā nelidoja. Tad tikai ezeri skrēja pa gaisu, mākonī ietinušies... Bet ko tu? —

Inese Ināra skatās spožām, laimīgām acīm. Jā, viņa lido...

Angelika Gailīte

Kādas vasaras rotaļa

STĀSTS

— Tu vēlies, lai stāstu ko no čitas pasaules? Nu labi, sagatavojies uz pacietīgu klausīšanos.

Tas bija toreiz, īstos miera laikos.

Mans labs paziņa, kas ilgus gadus bija inženieris Krievijā, bija nopircis Leišmalē muižu. Vasaru satiekoties, viņš mani aicināja turp ciemos. Viņš esot jau runājis ar Eleonoru — tā bija viņa sieva, — ka vasaras nogali vajadzētu pavadīt draugu pulkā — un viņa esot sajūsminināta. Pie viņiem gan vasaru dzīvojot brālēns — ārsts Cīrulis ar ģimeni, bet muižas dzīvojamā mājā daudzās viesistabas un plašais parks gaidot iemītniekus, vai rāk vēl tos gaidot viņi paši. — Par dienu un vilcienu viņš vēl rakstīšot. Būšot man arī ceļa biedri.

Solījos braukt, jo Jūrmala vien mani neapmierināja. Un tā drīzumā saņēmu Egles vēstuli — tas bija šis mans paziņa, — kad jāizbrauc. Zināmā stundā stacijā satikšot līdzbraucējus. Biju ieintriģēts, jo Egle nekā vairāk neminēja.

Stacijā tiešām ieraudzīju labu bariņu jautri čalojošu jaunu ļaužu. To starpā pazinu pianistu Smildziņu un viņa draugu dzejnieku Auku. Šie ārēji tik svešādie cilvēki aizvien turējās kopā, tātad bija kas, kas viņus saistīja. Tur bija jurists Sakne ar savu jauno sievu. Arī viņi dzīvoja Krievijā, tikai kādā ziemeļu pilsētā, kur Sakne bijā tiesnesis, bet sieva studēja Pēterpilī, kurp braukāja šad tad. Par šo pāri jau bija daudz melsts priekš viņu apprecēšanās, jo Sakne bija pazīstams kā liels donžuāns, un viņu saderināšanās bija ilgusi gadiem, kamēr Sakne vēl studēja. Bet nu viņi šķita laimīgs pāris.

Tur bija arī dažas jaunkundzes, ko es nepazinu. Man stādīja priekšā: „Mana māsa," Sakne teica, iepazīstinādams ar slaidu, mazliet vīrišķīgu šatēni, atturīgu un cēlu. — Tā taču daudz varenāka par šo skaļo patmīli, — es nodomāju.

„Irbītes jaunkundze, Malda," Sakne turpināja.

— Nu, es jau Strauta kungu esmu daudzkārt redzējusi — Operas kafejnīcā, — smējās ļoti dzīva, neliela auguma meiča.

„Tiešām, jaunkundze, Jūs arī man liekaties pazīstama," atteicu, kaut gan viņu nepazinu.

— Nu gan mums jāiet vilcienā citādi tas aizies bez mums, ieteicās Smildziņš, kam rūpēja ērta vieta pie loga.

„Bet kur gan kavējas skunstnieks Aizpuris, par ko Egle mums piekodināja rūpēties?" Tas jau tāds savādnieks, viens pazudīšot, runāja sabiedriskā Malda.

— Parīžu Parīzes izbraukājis, Florences mākslas saulē gozējies — tāds nu pats nepratīs aizbraukt līdz Līvāniem, kur mūs gaidīšot zirgi, iesaucās Auka, skaļi smiedamies.

Kad visi sakāpa vilcienā, Auka tomēr palika ārpusē sagaidīt Aizpuri.

Tieši priekš vilciena noiešanas, kad Smildziņš jau sāka bažīties, vai nevajadzētu saukt Auku, nāca šis milzenis ar kādu vidēja auguma biklu vīru uzpletni.

— Te nu es jums atvedu mūsu sabiedrības kroni — smējās Auka.

Svešinieks pie šiem vārdiem taisījās atkāpties uz durvju pusi, un diezin, vai viņš nebūtu kāpis ārā no vilciena, ja tas jau nebūtu uzsācis gaitu. Tā viņam bija vien jāpaliek un jāiepazīstas. Ja nu šis krusts bija jānes, tad vismaz klusībā un notālēm, un, sasveicinājies, Aizpuris nosēdās attālākā stūrī.

— Jā, jā, mīļiši, mēs vēl tikai sapņos braucam uz Florenci, bet šim te, raug, cēlo skatu pilnas acis, un ne vien acis, arī audekli, — Auka turpināja iepazīstināšanu.

Vilciena ritmā jau atbalsojās Vāgnera Ugunsburvības motīvs. Sarunas jautri lēkāja. Irbītes jaunkundze šķīla dzirkstis. Saknes kundze šķirstīja kādu laikrakstu. Saknes māsa Elizabete tumši iezalgaņām iegarenām acīm raudzījās tālē. Te es pamanīju, ka Aizpuris klusi piecēlies, nostājies stūrī, vēroja Saknes kundzi un savā blokā taisīja uzmetumu. Pēc dažām minūtēm viņš to jau viņai neveikli pasniedza. Viņa, pārsteigta, paņēma uzmetumu: tā bija viņa — viņas smaids. Kad viņš to paspējis? Neko tāiāk neaicinādama, viņa pateicās un noglabāja zīmējumu somiņā. Bet viņas vīrs tā puszobgalīgi, pusziņkāri noskatījās Aizpurī un tad savā sievā. Bet viņa nebija mainījusies ne izteiksmē, ne pozā. Kad citi prasīja, lai viņa parādot ģīmetni, viņa jau taisījās to ņemt ārā, bet Aizpuris strauji piecēlās un ļoti noteikti teica: Nē, lūdzu, ne.

Tā toreiz palika, jo visi zināja, ka Aizpuris viegli satraucams, tādēļ vairījās.

Drīz arī jau bija Līvāni, kur gaidīja divi pajūgi. Divjūgs bija domāts Saknu pārim, Tur novietojās arī abas jaunkundzes. Pēc dažiem kilometriem kādā birztalā mums bija jāaptur, jo Aizpuris kļuva ļoti nemierīgs: viņš iešot kājām atpakaļ uz staciju. Aukam izdevās viņu pierunāt, lai pārsēžoties Saknu pajūgā. Aizpuris sākumā pretojās, bet tad notika maiņa: Aizpuri nosēdināja blakus Saknes kundzei, bet abas jaunkundzes pārnāca pie mums.

Pievakarē sasniedzām Aizkalni. Pēc vietu maiņas mēs labprāt būtu braukuši vēl ilgāk, bet tur jau skrēja pretī Cīruļu zēni. Mēs iebraucām pagalmā. Uz verandas mūs sagaidīja Egle un abas mājas dāmas — klasiski skaistā, bet vārīgā Egles kundze un pilnīgs pretstats viņai — liela auguma, spēcīga un oriģināla Izabella Cīrule. Cīrulis bija pēkšņi izsaukts pie kāda slimnieka uz tuvējo ciemu.

Šai jaunu ļaužu sabiedrībā drīz vien sarežģījās psiholoģiski samezglojumi, un man bija liela bauda tos vērot nomaļš, kaut gan, jāatzīstas, tā tas bija tikai sākumā, jo drīz es jutos pats ierauts šai mīlas rotaļā.

— Tu smīni? Jā, tā bija tikai rotaļa, skaista un aizrautīga. Gada desmitis ir pagājušas, un nu es varu par to brīvi runāt, kaut arī vēl kas iesmeldzas, par to domājot. Lai tu labāk izprastu, teikšu, ka tur jau bija daži iepriekšēji sarežģījumi, pat ar diezgan likteņīgu noskaņu. Jau ieminējos, ka Saknem bija dāmu drauga slava un ne bez pamata. Priekš dažiem gadiem bija risinājusies mīlas drāma viņa, pavisam jauna studenta, un Cīruļa kundzes, agrākās apdāvinātās aktrises Izabellas Lejas starpā. Aija Sakne bija savu saderināto saņēmusi, tā sacīt, no Cīruļa kundzes skavām. Sakne bija savai līgavai izsūdzējis grēkus, — viņam piemita arī zināma naivitāte — un Aijai tas bija sagādājis smagu pārdzīvojumu, jo viņa savā meitenīgā neskartībā nepazina dzīvi. Tagad tas bija jau pārsāpējis, un viņa apzinājās, ka tur viņas vīram atgriešanās vairs nav, lai nu citādi kā. Tomēr Cīruļa kundze, arī pēc vairākiem aizraušanās epizodiem aizvien vēl cerēja. Viņa bija Egles ierosinājusi aicināt ciemos šo pāri. Viņa gribēja spēlēties ar uguni. Viņa nevarēja aizmirst skurbumu Gaujas līčos. Bet Sakne, kā īsts patmīlis, vēroja tikai savu sievu, pret kuŗu tiecās gleznotājs Aizpuŗa tumšās vēlmes, kaut arī zināja, ka Aijai tikai žēlums un cilvēcīga interese pret nelaimīgo mākslinieku.

Skaistā Eleonora, sava vīra lutināta un saudzēta, klusībā jūsmoja par pianistu Smildziņu. Vai viņa vainīga, ka viņu pievilka tas, kas skaists? Un pianista skati vilināja kā jūŗa pati un bija auksti un mainīgi kā tā. Kad viņš vakaros piesēdās pie klavierēm un spēlēja Skrābinu vai improvizēja, Eleonora ar d'Annuncio Uguni rokās ieslīdēja blakus istabā, lai tur klausītos un nodotos saviem sapņiem.

Mēs visi to vērojām, bet likāmies neredzam, un katram sava spēle bija tā tuvākā.

Auka jautri melsa ar Maldu, kas bija jaunākā mūsu sabiedrībā.

— Un tu? draugs pārtrauca stāstu.

— Es, protams, arī nepaliku ārpus spēles. Vismaz iekšķīgi ne. Bet saproti, vēl tagad, kur esmu laimīgi nodzīvojis laulībā garus gadus, kur mana sieva jau mirusi Latvijā un meita apprecējusies, vēl tagad mani kas ietrīcas, atceroties to vasaru.

Ja esi uzmanīgi klausījies, tev nebūs grūti uzminēt, kas mani toreiz izsita no nosvērtā novērotāja stāvokļa. Tā bija, kā man toreiz šķita, lepnā labiete; tāla jaunavu vieglai jautrībai, noslēpumainā klusētāja — Elizabete Sakne. Kaut izskatā viņai bija līdzība ar daudzrunātāju, sevis apskurbušo brāli, garīgi viņa šķita pavisam cita. Teikšu — īsts Monnas Līzas tēls, tikai daiļāka par to. Sarunās, kaut paskopās, atklājās, ka viņa daudz lasījusi, lieliski uztver literātūru, ka viņai smalks humors, aizrautīgi mīl mūziku un pati mūzicē, tikai mājās, tikai sev un tuvākiem draugiem. To izdzirdis, es vēlējos, kaut drīzāk pienāktu rudens, lai mēs visi atkal būtu līgā — no Aizkalnes viņa ar brāli un svaini taisījās braukt vēl uz laukiem pie mātes. Bet rudenī, rudenī viņa būs Rigā, un es varēšu varbūt viņu apciemot un klausīties viņas spēlē, kā mēs dažbrīd klausījāmiem Smildziņu. Nē, pavisam citādi. Jo tad es dzirdēšu viņu visu pašu, vairāk nekā vārdos. To vēlējos tik karsti, ka ticēju to piedzīvot. Tā bija, jā — tā varētu būt. —

— Un nebija?

— Nu nē, tu taču zini manu vēlāko dzīvi.

— Stāsti, stāsti jel, kā tas viss jums tur nobeidzās!

— Kā nobeidzās? Jau teicu: tev jāpaciešas. Tur bija citas personas, interesantākas par mani un citi sabijā citas personas, interesantākas par mani un citi sarežģījumi, kas spilgtāk izpaudās. Nu tas pats Aizpuris Viņš tiešām neprata nekur atrast miera. Vienīgi Saknes Aijas tuvumā viņš nomierinājās. Kad kādreiz visi kāpām tornītī, no kurienes atklājās skats uz Daugaru, viņš neparko negribēja kāpt, kaut skaistais skats viņu, mākslinieku, vilināja. Tikai tad, kad Saknes kundze viņu paņēma aiz rokas, viņš padevīgi gāja līdz. — Cīrulis, jautrs un uzņēmīgs, noorganizēja lapsu medības, arī dāmas brauca līdz, bet Aizpuris, protams, nebrauca: viņš vēloties gleznot Saknes kundzi. Tā viņi palika mājās.

(Nobeigums sekos)

GADĪJUMS!! Lūdzu izgriezt un uzglabāt.

ŠIS SARAKSTS PARĀDĀS TIKAI REIZI!

Sviniet Ziemsvētkus kā dzimtenē latviešu dziesmu pavadījumā. Mēs nule saņēmām

57 ŠĀDAS LATVIEŠU SKAŅU PLATES

kuŗas nekavējoties pēc jūsu pasūtinājuma jums izsūtīsim. Visas šīs skaņu plates ir ar 78 apgriezieniem minūtē. Pie pasūtinājuma lūdzam minēt skaņu plates numuru. Ārpus Toronto minimālais izsūtāmais plašu skaits ir 5. Mēs garantējam, ka skaņu plates saņemsit labā stāvoklī. Iesaiņošanas, pārsūtīšanas un apdrošināšanas izdevumiem lūdzam pievienot $0.30 par katru plati.

EK un EM serijas skaņu plates ir 10 collu diametrā un maksā $1.10 gabalā, pievienojot pārsūtīšanas izdevumus, ja sūtījums adresējams ārpus Toronto, $0.30.

Iedziedājis ĀDOLFS KAKTIŅŠ orķestŗa pavadījumā.

EK 1029 — Viņa dziesma (Konradi); Liec, lai glāze staigā (Jāz. Mediņš).
EK. 1030 — Nevis slinkojot un pūstot; Saulīt', tecēj' tecēdama (Jurjānu Andrējs)
EK. 1031 — Es dziļi glāzē ieskatījos; Dzīru dziesma no operas „Hamlets".
EK. 1057 — „Viņas acu dzidrie stari" Grafa Lūna ārija no op. „Trubadūrs" (Verdi); „Mantiļā nu ciešāki ietinies Sebastiano dejas dziesma no op. „Ieleja" (D'Albera).
EK. 1058 — Meldera meitiņa (Ch. Ores); Jūriņ' prasa smalku tīklu.
EK. 1059 — „Laiks steidzas prom"; Cik pulkstens nositis (Studentu dziesmas).

Iedziedājis A. PRIEDNIEKS—KAVARA orķestŗa pavadījumā

EK. 1061 — Dzīru dziesma no op. „Traviata"; Meitenes sirsniņa no Verdi op. „Rigoletto".
EK. 1062 — „Cik līdzīgas šīs glezņas", Kavardosi ārija, 1. Kavardosi ārija, 3. cēl. no op. „Toska" (Pučini).
EK. 1080 —Maigums un grēks (Jāņa Mediņa); Kur tu teci, gailīti manu.
EK. 1081 — Nakts — „Lai Tev, Tu maigais draugs.." (Rubinšteina) Op. 44 No. 1 (Tulk. P. Līcīte); Man gribas mirt, kad ziedons šalko gaisā; Vorrei Morire (Todes sehnen) (Paula Līcīte).
EK. 1083 — Tā debess izteic Tā Mūžīgā spēku (Bēthovena), Augšā aiz zvaigznēm (Fr. Abta)
EK. 1084 — Nav skaita dimantiem Indiešu viesa dziesma no op. „Sadko" (Rimski—Korsakova) (Paula Līcīte); Smejies, Pajaco! no op. „Pajaci" (Leonkavallo).

Iedz. V. AŅČAROVS—KADIĶIS, N. VASILJEVS orķ. pav.

EK. 1089 — Melancholiskais valsis (Emīls Dārziņš); Lai līgo lepna dziesma (Jānis Kalniņš). Teksts Plūdoņa. M. Lavrija instrumentācija.
EK 1090 — „Dzimtene, dzimtene, tu mana dārgā..." M. Lavri. Teksts K. Jēkabsona; Lāčplēšiem (M. Lavri).
EK. 1082 — Kad biju Arkadijas ķēniņš, no op. „Orfejs ellē" (Offenbachs); Vēl klusi telpā sapnis šis san, no op. „Valša sapnis" (O. Strauss).

Iedziedājis tenors F. BALTIŅŠ, orķestŗa pavadījumā.

EM. 26 — Dažu skaistu ziedu; Tēvijas dziesma.

Iedz. Jānis ĀRE orķ. pav. Latv. Nac. operas pūtēju kvartets.

EM. 29 — Lai dzīvo sveiks!; Kā spoži spīd mans Jēzuliņš (Korālis).
EM. 30 — Stiebriņu māte opērā; Prologs.
EM. 32 — Kas tie tādi, kas dziedāja; Maziņš biju, neredzēju.
EM. 33 — Mefisto ārija no op. „Fausts" (S. Guno); Žermona ārija no op. „Traviata" (S. Verdi).

Iespēlējis Simfonisks orķestris Teodora Reitera vadībā.

EM. 34 — Berenikas dziesma no op. „Dievi un cilvēki" (J. Mediņa); Nabagu deja (A. Jurjāna).

Iespēlējis Latvijas Nacionālās Operas pastiprināts orķestris. T. Reitera vadībā.

EM. 37 — Melancholiskais valsis (E. Dārziņa); Ārija no I svītas (J. Mediņa).
EM. 38 — Latvju tautas dziesmu virkne (Rode—Mediņa) 1. un 2. daļa.
EM. 39 — Kāzu mūzika no „Karalis Brusubārda un princese Gundega" (J. Vītola); Latvju tautas maršs (E. Lebedaffa).

Iedziedājis REITERA KORIS.

EM. 40 — Līgai (J. Vītola); Gaismas pils (J. Vītola).

Iesp. Latvijas Nac. Operas pūtēju kvartets.

EM. 41 — Teici to Kungu (Korālis); Dievs Kungs ir Mūsu Stiprā Pils (Korālis).
EM. 42 — Mirdzi kā zvaigzne (E. Dārziņa); Čuči, mana līgaviņa (T. dziesma).
EM. 43 — Ak, Jeruzaleme, modies! Teici to Kungu (J. Bacha)
EM. 44 — Skaista mana brāļa sēta (P. Jurjāna); Tek saulīte tecēdama (J. Graubiņa). Soliste: Konstance Bērziņa.
EM. 45 — Pūt, vējiņi, dzen laiviņu; Sapņu tālumā (E. Dārziņa.
EM. 46 — Ak, eglīte, ak, eglīte; Klusa nakts.
EM. 47 — Es skaistu rozīt' zinu; Ak, tu priecīga.
EM. 48 — Es piedzēris kā vilcinis (A. Jurjāna); Brāļi, šodien priecājties (Gaudeamus Igitur).
EM. 49 — Minjona (E. Dārziņa); Kur tu skriesi, vanadziņi (A. Jurjāna).
EM. 50 — Daugaviņa, māmuliņa; Nu ar dievu,Vidzemīte (J. Cimze).

Iedziedājuši BRĀĻI LAIVINIEKI orķestra pavadījumā.

EM. 51 — Tumšsārtas Rozes; Slavas dziesma Gaujai.
EM. 52 — Dzer, brāļiti, dzer; Pidirallā.

Iedziedājis KĀRLIS BEDRIŅŠ orķestra pavadījumā.

EM. 53 — Čigāniete Madliene (K. Bedriņš); Slīpētais ubags K. Bedriņš).

Iesp: Vidzemes artil. pulka pūtēju ork. dir. J. Skujiņa vad.

EM. 61 — Aizsargu maršs; Latvju polka.
EM. 62 — Mazurka; „Sudmalinas" latvju tautas deja.
EM. 63 — Latvju tautas maršs; Latvju tautas dz. valsis.

Iedzied. tenors F. BALTIŅŠ vijoles un klavieru pavadījumā.

EM. 67 — Aijā, žū-žū; Sen jau rozes novītušas (Brūklenājs)
EM. 69 — Trejmeitiņas (F. Šuberta—A. Andersona: a) Nāc, paklausies, draudziņ, kā Vīne dzied"; b) Lai man to ziedonis stāsta; Tev pieder mana sirds no „Zeme, kur smaida. — Lehara — (Kārlis Stransky).
EM. 72 — Mātes sirds — tango (K. Stransky—Yellen & Pollack); Jel teic man to skanās (Kārlis Stransky—Sylvain).

Iedz. KĀRLIS BEDRIŅŠ. BRĀĻI LAIVINIEKI

EM. 73 — Tirgus sieva Klabatene (Max Schroeder; Mobilizcijas komisija (Latv. teksts — K. Bedriņa).
EM. 74 — Lauciniece un Švīts (latv. teksts — K. Bedriņa); Omuligais bezdarbnieks Gurķis (Paul Malek)..
EM 76 — Brālīt' iedzer vēl reiz; Krambambulis.
EM. 79 — Pūpēdītis — Valsis (P. Mueller); Bambalīte — Polka (Teksts K. Bedriņa).
EM. 81 — Vazaņķis un kārtības sargs (L. Kreymann); Kuŗlais Svunķis pie tiesas (Max Schroeder).
EM. 83 — Kad meitiņas iet ogās (jautra dziesmiņa); Labāk glāzes pilnas liesim (jautra dziesmiņa) un Onsteps (A. Batzema. Teksts Kārļa Bedriņa).
EM. 84 — Ko tauta dzied. Latv tautas dziesmas maršs.
EM. 85 — Melo, kā ausis svilst, komiska saruna. (Teksts K. Bedriņa); Kas maksās par bērnu? Komisks skats (Teksts K. Bedriņa).
EM 86 — Mēmais mūzikants pie tiesas. Komisks skats ar Korneta solo. (Teksts K. Bedriņa); Pie zobu ārsta. Komisks skats. (Teksts K. Bedriņa).
EM. 87 — Vecais pagasta skolotājs. Solo skats. (Teksts K. Bedriņa); Dārznieks Kāpostiņš. Solo skats ar dziedāšanu. (Teksts K. Bedriņa)
EM. 88 — Mūrnieks Māliņš. Solo skats ar dziedāšanu. (Teksts K. Bedriņa); Brīnumu dakteris. Solo skats ar dziedāšanu (Teksts K. Bedriņa).

Iedz. A. KAKTIŅŠ vai A. PRIEDNIEKS — KAVARA

EL serijas skaņu plates ir 12 collas diametrā un maksā $1.40 gabalā, pievienojot $0.30 pārsūtīšanai ārpus Toronto.
EL. 1003 — Dziesma vakara zvaigznei, no op. „Tanheizers (Vāgnera); Toreadora ārija no op „Karmen"
EL. 1007 — Grāla stāsts no op „Loengrīns (R. Vāgnera); Loengrīna atvadīšanās „Mans gulbis balts" no op „Loengrīns (R. Vāgnera).
EL. 1008 — Tu mana Aida, Dievišķā Būtne! no op. „Aida"; Rahel, No debess Tu! no op. „Žīdiete" (F. Halevi).

Veikals atvērts no plkst. 9-9 ik dienas.

ART-HANDICRAFTS 609 YONGE St.
WALTER KOPPEL Toronto, Ont., Canada
PR 4596

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA RĪKO

DEJU VAKARUS

Š. G. 1. DECEMBRĪ un 8. DECEMBRĪ,
Toronto 1087 Queen St., W. (ieeja no Dovercourt Rd)
Sākums plkst. 8 vakarā

LABA MŪZIKA — MĀJIGA ZĀLE DEJOŠANAI
GALDIŅI dejas zālē BEZ MAKSAS

Pie GRĀMATU GALDA katram iespējams iegādāties jaunu un vērtīgu svētku dāvanu draugiem un paziņām
Ieeja: dāmām un biedriem $0.75; kungiem $1.00
Izmantojiet izdevību vēlreiz jautri pavadīt laiku vecajā gadā!
(160)

DAINAS KORIS
rīko piektdien, š. g. 7. decembrī
Toronto, 1087 QUEEN St., W, (pie Dovercourt Rd), pl. 8. vakarā

Jautru vakaru

PROGRAMMĀ:

a) Jautras tautas dziesmas kuŗa izpildījumā.
Diriģente E. FREIMANE
b) Viencēliens: „Slātaviešu un čangaliešu goda mielasta komitejas sēde" no „Mērnieku laikiem".
Skatuvei iekārtojis E. KRAUJIŅŠ.
Režisore — MILDA BĒRZIŅŠ.

DEJA

Bufete ar atspirdzinošiem dzērieniem
Ieeja $1.00 (172)

FRANK VASS, B.A.
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
Toronto, Ont
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352
(169)

Balss nostādīšanu un daiļdziedāšanu
māca
JĀNIS NIEDRA
vecitaļu skola, 45 gadīga prakse Latvijas Nac. Operā, Barselonā, Theatre Sarah Bernhardt Parīzē, Covent Garden Londonā.
70 SUSSEX Ave, MI 7088, Toronto
(167)

TAUTIEŠI, vai kāds varētu sagādāt **sierniekam** ar praksi darbu? Esmu vēl Anglijā, bet ceru ap 1952. g. maiju iebraukt Kanadā.
Laipni lūdzu rakstīt: O. Grīķim, 65 Beamsley Rd., Frizinghall Bradford Yorks, England. (175)

DRAUGI UN PAZIŅAS KANADĀ un ASV,
lūdzu, rakstiet uz adresi: c-o H.E. P.C. Camp 2 La Cave Development, Mattawa, Ont. Canada
ALEKSANDRS LIELAIS
(165)

SIRSNĪGI IZJUSTU PATEICĪBU izsakām visiem it visiem, kas mūs atbalstījuši mūsu sērās un piedalījās mūsu mīļās māsas, svaines un tantes Zelmas Miķelsones, dz. Broders izvadīšanā mūžīgā mierā.
Edgars Broders ar ģim.
Toronto, 24. nov. 1951.
(171)

Dāmu drēbniece
I. ZARIŅA no Rīgas
pieņem pasūtinājumus
Tel. MI 2382, Toronto
(173)

LATVIJAS AMATA MEISTARA
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA
izdara uzņēmumus latviešu gaumē
Filmas attīsta un kopē
TEL GE 0756
PAPE AVE 445 TORONTO

IZKĀRTNES — REKLĀMAS
modernā izstrādājumā
OSVALDS MEIJERS
Latv. Amatn. Kam. amatmeistars
TORONTO
736 Pape Ave, tel. RI 5944
(135)

RŪDOLFU JAKUBOVIČU no Vecumnieku pag. „Reķiem" meklē ANNA SAKSONS-AUGUSTS, Mattawa, Ont., P. O. Box 135, Canada. (178)

JĀNI BILKIN, atsaucies, Tevi meklē OJĀRS IEVIŅŠ 42, Stirton St., Hamilton, Ont. (176)

MĒBELĒTA istabiņa izdodama vieniniekam ar virtuves lietošanu.
445 Pape Ave, Toronto, tel. GE 0756. (180),

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Zvanīt no pl. 4—8 vakarā. RI 5131, Toronto.
(179)

GLĪTI mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām izdodama 1 vai 2 personām. Tel. RA 1457, Toronto.
(177)

IZDODAMA gaiša, mēbelēta istaba divām personām ar virtuves lietošanu. Tel. MI 4235, Toronto.
(155)

LIELA istaba ar virtuvi izdodama ģimenei vai diviem vieniniekiem igauņu mājā, telef. PR 4596 (166)

NEMĒBELĒTA istaba ar virtuvi izdodami par $10.00 nedēļā, 119 Bartlett Ave, Toronto, (174)

LATVIJAS KONSULĀTS
R. N. BRYSON
Ģenerālkonsuls
320 BAY St., ROOM 1304
Tel. WA 1688
Toronto, Ontario
Latvijas ārzemju pasu izpemšana un pagarināšana

Iecelošanas, izcelošanas vīzu, pasu, dzīvokļa, darba un pavalstniecības lietas kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
Tel. RA 7149 (68)

Zobārsts
Dr. J. ABRAHAMSEN
Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,
pieņem vakaros
372 A Queen St. W. virs
Horseshoe Tavern pie Spadina Ave
Tel. WA 9354 Toronto
(30)

S. VASARĀJA
transporta uzņēmums
»BALTIC CARTAGE«
and MOVERS

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto
(142)

LUNA
FOTO STUDIJA
984 Dundas St., West, Toronto
Tel. ME 8967 (29)

Laboju un iekārtoju — vannas, dušas, klozetus, izlietnes un gāzes vadus.
231 RIVER St., TORONTO
Tel. RA 1813 (93)

INDEPENDENT FORESTERS
dzīvības,
negadījumu,
slimību
APDROŠINĀŠANA
Kanadas pārstāvis
V. BEBRIS, 79 Birchview Cresc., Toronto. Tel. RO 4820
(28)

ZIEMAS DUBULTLOGUS
izgatavo pēc mēra
TILINGA Co
15 Darcy St., mugurpusē, Toronto
Tel. PL 3121 (150)

ZIEMASSVĒTKI — 1951.
Pārtikas saiņi uz Eiropu:

8 mārc. cūku tauki	$ 4.25
16 mārc. „	$ 7.45
20 mārc. cukurs	$ 4.55
5 mārc. žāvēts speķis	$ 5.30
8 mārc. bišu medus	$ 4.60
100 mārc. kviešu milti	$13.85
100 DM (vācu nauda)	$27.80

u. c. dažāda satura saiņi
Latviešu uzņēmums
BALTIC SEA COMPANY
170 Mutual St., Phone EM 4-8614
Toronto, Ont. (105)

MĀJU PĒRKOT
V. PALMA
Tel. RI 3670
Jums latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedāvājot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos
M. J. CAMPBELL & Co
REAL ESTATE BROKER
219 Danforth Ave, Toronto.

DV GRĀMATNĪCA TORONTO
JAUNAJĀ DV NAMĀ
123 Huron St., Toronto, Ont. c/o Mr. V. Zikmanis
DV Grāmatnīca MONTREĀLĀ, 6745 Cote St., Luc Rd., Apt. 3
Montreal, P. Q., c/o Mr. O. Zilkalns
VIENMĒR KRĀJUMA (32)
JAUNĀKIE LATVIEŠU GRĀMATU
APGĀDU IZDEVUMI
Pieņem pasūtinājumus latviešu periodiskiem izdevumiem

SVĒTKU DĀVANU?

Latviešu jaukākā tradicija ir dāvināt labu grāmatu.
Iepazīstieties ar šīm un citām mūsu grāmatām

A. RUPAIŅA vēstur. romāns, triloģija —
Māra mostas, I.
390 lpp., cena — brošē. $3.50, ies. $4.00. Darbs aizpilda esošu robu mūsu literatūrā par Latgales dzīvi, ciņām un centieniem

O. LIEPIŅA romāns —
Vēlā liesma
288 lpp., cena — brošē. $2.80, ies. $3.40. Saturs no latviešu dzīves Lībekas bēgļu nometnē. Rakstnieks atklāj dažādus trimdas dzīves epizodus ar mūsu sabiedriskām personām īstajos vārdos.
Cenas vienādas ASV un Kanadā. Pasūtinot apgādā, pasta izdevumi n a v jāpievieno

Izsūtām visiem, kas vēlas, par brīvu LATVJU GRĀMATAS
ZIEMASSVĒTKU KATALOGU
Katalogi pieprasāmi par brīvu arī visās grāmatnīcās un pie latviešu draudžu mācītājiem
LATVIEŠU PRESES B-BAS
GADA GRĀMATA 1952. GADAM
Saturā mūsu labāko rakstnieku uc. literātu sacerējumi
Cena, ar piesūtīšanu, $1.00
NOVĒLAM TAUTIEŠIEM PRIECĪGUS ZIEMASSVĒTKUS UN JAUKU JAUNO GADU!
APGĀDS UN GRĀMATNICA
LATVJU GRĀMATA
(129) **Waverly, Iowa, U.S.A.**

Ziemassvētkiem tuvojoties, domājiet par dāvanām
Z A L I N S K A S
803 Dundas St., W., Toronto, Ont.
BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ PIEDĀVĀ: kungu, dāmu, bērnu apģērbus, kurpes un galantērijas piederumus.
Latviešu valoda. Latviešiem uz visām precēm atlaide
(144)

BAZNĪCAS ZIŅAS

ASV

Nujorkas latviešu draudzes adventes dievkalpojums ar dievgaldu 9. dec., plkst. 3 p.p., Betlemas baznīcā, 3 Ave un Pacifik St., Bruklinā. Māc. R. Zariņš.

Nujorkas latviešu draudzes dievkalpojums Adventes dienā, 2. decembrī, pl. 3 pp. Betlemes b-cā. Māc. R. Zariņš.

Pozt—Vašingtonā, L.I., latviešu dievkalpojums 2. dec. pl. 2 p.p. Pestītāja b-cā, 8 Franklin Ave. Māc. F. Treus.

Charlotte (N.C.) š. g. 9. dec., pl. 3 p.p. Sv. Marka ev.-lut. b-cā Atventes dievkalpojums. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Liventāls. Piedalās ērģeļu māksl. H. Lindemanis.

š. g. 25. dec., pl. 3 p.p., Sv. Marka ev.-lut b-cā Ziemassvētku dievkalp. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Liventāls un tanī piedalās ērģeļu māksl. H. Lindemanis.

Klīvlandē, Parmas baznīcas v.-lut. latviešu daudzes Adventes dievkalpojums 9. dec., plkst. 2 p.p. Parmas b-cā. Dievkalpojumu vada māc. K. Sautiņš, pie ērģelēm Vilka kundze.

Bērniem svētdienas skola turpat baznīcas blakus telpās, plkst. 1 p.p. skolotājas Elmanes vadībā. Draudzē var iestāties, paziņojot savu dzīves vietu māc. K. Sautiņam, 1478 Laudevdal Av. Lakewood 7 Ohio. Tel. LA 1-4498.

Minneapoles — St. Paula latviešu draudzes dievkalpojums 1. adventes svētdienā 2. dec., plkst. 4,30 p.p., Centrālā Lut. b-cā, Minneapolē (1300 - 4th Ave S.). Māc. Pēteris Langins.

Svētdienas skola bērniem: a) divi mazākām grupām plkst. 4,30, b) trīs lielākām plkst. 4.00.

Radio svētrīts no W.C.A.L. St. Olaf College Northfield, Minn., plkst. 6,45 rītā. Māc. Pēteris Langins. Vilnis 770.

Draudzes māc. P. Langins tagad dzīvo 4140 Park Ave, S., Minneapolis, Minn. Tel. Colfax 8238. Turpat draudzes kanceleja.

Lansingā: Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes kopas dievkalpojums 2. dec., plkst. 2 p.p., East Lansingas kolledžas ev.-lut. baznīcā.

Bronksā Sv. Jāņa baznīcā, 1343 Fulton Ave, adventes dievkalpojums ar dievgaldu 9. dec., plkst. 6 vakarā. Māc. A. Ozols.

Charlotte (N.C.) š.g. 2. dec., pl. 4 p.p. Sv. Jāņa baptistu b-cā, mūžībā aizgājušā māc. Vītola pieminas dievkalpojums, ko vadīs māc. A. Usis. Mūzikālie priekšnesumi — Zenta Elksnis. Pēc dievkalpojum referāts.

KANADĀ

(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZĒS)

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So, Hamilton, Ont. T. 7-0136)

Toronto, 1. dec., pl. 10 no rīta (Sv. Andreja b-cas telpās) LNAK Padomes sesijas atklāšanas svētbrīdis; 2. dec., pl. 4 p.p., Sv. Andreja b-cā ievedis latviešu draudzes padomi.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland St., Winnipeg, Man.).

Vinipegā, 2. dec., pl. 4 p.p., bērnu dievkalp.; 9. dec., pl. 4 p.p. (abi Pēteŗa b.); 9. dec., pēc dievkalp. b-cas zālē Annas Brigaderes pieminas vakars.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St. E., Hamilton, Ont., T. 93410).

Hamiltonā, 2. dec., pl. 4 p.p. (18 Victoria So).

Māc A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa** b-cā (274 Concord Ave) 9. dec., pl. 4 p.p. Draudzes 3 gadus pastāvēšanas svētki. 1. dec. no pl. 5-8 vakarā dāmu komitejas tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš — tirdziņā tikai latviskas lietas: audumi, sudraba rotas, keramika u.t.t. Ieeja brīva.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, T. MI 1873) **Torontā** Sv. Andreja b-cā (Jarvis un Carlton ielu stūrī) 2. dec., pl. 4 p.p. draudzes padomes ievešanas dievkalp. — ievešanu izdaris prāv. A. Skrodelis. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars ar priekšnesumiem un tējas galdu. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Draudzes vakarā Tālivaldis Ķeniņš spēlēs savus darbus.

Māc. E. Caune (11010-109 Ave, Edmonton, Alta).

Kalgarijā 1. dec., pl. 7 vak. (Pirmā lut. b-cā); **Lethbridgo**, 2. dec., pl. 3 p.p. (Christi Trinity Church); **Edmontonā**, 9. dec., pl. 4 p.p. (Sv. Jāņa b-cā)) adventes dievkalp.

Māc. A. Gaudiņš (4500 Grand Bl. Montreal, Que. Tel. EL 3422).

Montreālā, 9. dec., pl. 4 p.p. (285 Clarke Ave) Wstmount.

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis

Hamiltonā, Sv. Pāvila b-cā, dievkalpjumi: 1) svētdien, 2. dec., plkst. 19, 2) svētdien, 16. dec. plkst. 19, 3) Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums 24. dec. plkst. 17,30, 4) Ziemsvētku rīta dievkalpojums 25. dc., plkst. 8,30 no rīta. Māc. Art. Voitkus.

Baptistu draudze Torontā, Walmer Road baptistu baznīcas telpās, svētdien, 2. dec., plkst. 17, dievkalpojums. Māc. R. Eksteins.

„LATVIJAS AMERIKĀ" pārstāvji Amerikā

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanada.

2. ASV:

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

Arnolds Bērziņš, 1109 Hancock, Brooklyn 21 N. Y. un Betlemes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.

A. Bilmanis, 207 Channing St., N. E. Washington, D. C.

M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 824 R. čaks, 226 So. 76 St., Milwaukee 14, Wisc.

Boehlke St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīcu, 1201 E. Grand River Ave, East-Lansing Mich.

Jānis Lazdiņš, 3823 1/2 Central Ave, Indianapolis, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Marcella St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seatle 5, Wash.

Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.

J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.

B. Šmits, 18 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y. ....

J. Upesleja, 5322 W. Wisconsin Ave, Milwaukee 13, Wis.

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.

Rev. J. Turks, 1251, W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

3. KANADĀ:

I. Bairaks, P. O. Box 1006 Sta. C. Toronto 3, On.

A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.

H. Drupals, 10155 Waverly St., Montreal, P. Q.

E. Jurševskis, 698 York St., Hamilton, Ont.

A. Kalniņš, 71 Indian Grove, Toronto, Ont.

R. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596

Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.

Arturs Kivitis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Līdums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Pulķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3880

E. Skuja, 20 Williams St., W, Weston, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E., 6th Ave., Vancouver, B.C.

V Teteris, 87 Lebel Ave, Apt 2, Kirkland Lake, Ont.

V. Ziedīņš, Latviešu grāmatnīcu, 92 Morse St., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Luc Rd. Apt. 3. Montreal.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"
123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: DV Pārstāvība ASV, 31-43 Steinway St, Long Island City 3

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija no .....

līdz..... uz.....mēnešiem uz sekojošu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, ček u vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

BAŽAS EIROPĀ

Ir daudz pazīmju, kas rāda, ka pasaule iet pretim trešajam lielajam karam, bet tā sākums nav paredzams tuvākā nākotnē. Katrā ziņā mēs vēl nestāvam uz jauna liela kara sliekšņa. Nevar apgalvot, ka 1952. gadā karš nesāksies, bet izredzes uz tādu mieru, kāds pasaulē pašreiz, jaunajā gadā nav mazākas kā 1951.

Šādu atziņu iemantojis UP Vašingtonas biroja vadītājs L. Vilsons, kas pēdējo mēnesi apceļojis Lielbritaniju, Franciju, Vāciju un Italiju un intervējis ģen. Eizenhaueru un minēto zemju izcilākos valstsvīrus. Tiekoties ar laudīm Rietumeiropas galvaspilsētās un mazpilsētās, viņš guvis iespaidu, ka satraukums par iespējamu karu tur esot pat mazāks kā jebkur Vašingtonā.

Ģeografiski Rietumeiropa ir daudz tuvāk klāt karam nekā Savienotās Valstis. Šķiet, tas arī ir motīvs, kālab rietumeiropieši vairās atzīt, ka 3. Pasaules karš ir nenovēršams. Ļoti daudz turienes cilvēku baidās, ka sakaitinātie un nepacietīgie amerikāņi var izraisīt zibeni priekšlaicīgi. Par to Eiropā ir lielas bažas.

Esot pamats domāt, ka starp daudzajiem vēlējumiem, ko premjērs Čerčils Vašingtonā izteikšot prezidentam Trūmenam, viņš centīšoties piebremzēt Lielbritanijā novietoto atombumbu lidmašīnu lietāšanu. Žurnālista vārdiem runājot: „Vispār Eiropa neuzticas mūsu (ASV) pirkstam uz ieroča gaiļa."

Rietumeiropa gan baidās, ka temperamentīgajiem amerikāņiem mīņāšanās uz vietas pēkšņi var apnikt un tad viņi var teikt, lai tad reiz viss tas notiek. Domas par visu to eiropiešus satrauc, it īpaši iedomājoties Sarkanarmijas kājnieku masas un Staļina lidmašīnu virknes, kas tad atkal nomainītu mierīgo ikdienu.

Bet nav arī neviena amerikāņu kājnieka, jūrnieka vai lidotāja, kas alktu kauties. Ir tiesa: amerikāņu militārie vadoņi gan steidzina bruņoties, bet viņi gatavojas aizsardzībai un ir pārliecināti, ka tieši šī bruņošanās pēdējos desmit mēnešos ir jūtami mazinājusi reālas kara briesmas. Korejas karu visi eiropieši novērtē kā nepatīkamu triecienu komūnistiem. Tas bija pārbaudījums amerikāņu gribai cīnīties. Nu ir apgāzts Kremļa apgalvojums, ka Amerika pametīs savus sabiedrotos, ja pati tieši nebūs ieinteresēta.

Daudz valdību locekļu un citu augstu amatpersonu, kam īstenā situācija labi pārredzama, visai respektē kādu jau vairākkārt izteiktu atzinumu, ka Padomju Savienība pati nemaz nevēlas izraisīt karu, katrā ziņā negrib pati tieši piedalīties. Kremlis šādu politiku turpināšot tik ilgi, kamēr vien pasaāvēšot šanses sagrābt Eiropu gabalu pa gabalam ar uzspridzināšanu no iekšienes.

Ja kādreiz izdotos Vāciju pilnīgi iekļaut Rietumu lokā, tad komūnistu virzīšanās uz priekšu būtu apturēta, varbūt tiem vajadzētu pat atvilkties atpakaļ. Tas būtu pamatīgākais spēriens komūnistiem, ko vien viņi varētu iedomāties.

Bet tuvākā laikā neviens vācietis neuzvilks karavīra tērpu. Paši optimistiskākie vāciešu apbruņošanas ieteicēji domā, ka paies vismaz viens gads, kamēr pirmais vācietis liks šauteni plecos. Citi turpretim pareģo, ka nekad neīstenosies projektētā Eiropas armija, kurā piedalītos arī vācieši. Šķiet, visai iespējams, ka Kremlis Eiropā pieturēs auksta kara metodes, vismaz līdz tam laikam, kamēr taisīsies Vāciju apbruņot.

Neviens gan arī nezina, ciktāl Kremlis ir gatavs iet, lai aizkavētu vāciešu apbruņošanu. Visi ir vienis prātis, ka Staļinam tas ārkārtīgi nepatīk. Tālab domā, ka viņš būtu gatavs pat sākt karu, lai tikai neļautu vāciešiem pacelt ieročus pret austrumiem.

Vadītāji valstsvīri Rietumeiropā visu to ir rūpīgi apsvēruši un apsver atkal no jauna, bet tanī pašā laikā cer uz labāko atrisinājumu. Viņi ir diplomātiski tālredzīgāki.

Neviens Eiropas valstsvīrs simtprocentīgi nepievienojas prezidenta Trūmena rūgtajam atziņumam, ka līgumi un vienošanās ar komūnistiem ir bez kādas vērtības.

Nožēlojami, bet tā tas ir. K.K.

S. Vidberga 40 darba gadi gratikā

Mūsu grafiķis Sigismunds Vidbergs šogad var atskatīties uz 40 ražīga darba gadiem savā mākslā. Tas bija 1911. g., kad viņa darbi pirmo reizi parādījās atklātībā. Tie bija redzami kādā izstādē Pēterpilī un tūliņ pievērsa sev mākslas pasaules uzmanību. Vidberga ceļš no Pēterpils līdz Ņujorkai notecējušos 40 gados ir bagāts pārdzīvojumiem, kuŗus izraisīja lielas tagēdijas pasaules vēsturē, bet arī ražīgs mākslinieciskās veidošanās un radīšanas darbā.

Vidbergs ienāk mūsu mākslas dzīvē kā savdabīga figūra ar savu stilu, ar savu tehniku, ar savu tematiku. Tas ir kas jauns latviešu mākslā. Viņš ir 20. gs. cilvēks, kas iekļaujas izsmalcinātas kultūras dzīvē. Viņš mīl lielpilsētas atmosfairu. Rīgā viņu bieži varēja redzēt kafejnīcās draugu pulkā. Viņa dzirkstošais humors padara viņu par interesantu sarunu biedru. Bet viņa šaurajā gludi skūtajā sejā ar gludi sasukātiem matiem lasāma arī dziļa nopietnība. Vasaras Vidbergs pavadīja Mellužos, kur viņš smēlies iedvesmu daudziem saviem darbiem tēlojot jūŗu, zvejniekus un peldētājus.

Vidbergs dzimis Jelgavā 1890. g. 10. maijā. Viņa pirmais ceļa rādītājs mākslas laukā ir viņa paidagogs reālskolā, gleznotājs J. Valters. Skolu nenobeidzis, Vidbergs dodas uz Štiglica mākslas skolu Pēterburgā. Vēl skolā būdams, jaunais mākslinieks piedalās izstādēs, vispirms Pēterburgā tad Rīgā. Vienu no viņa zīmējumiem nopērk akadēmiķis Aleksandrs Benuā. Mākslas skolu Vidbergs beidz 1915. gadā ar ārzemju stipendiju, ko viņš gan kara apstākļu dēļ nevar izmantot. Viņš paliek pie skolas kā speciāluzdevumu veicējs. Revolūcijas un juku laikus V. pavada Pēterpilī, kādu laiku viņu pat mobilizē sarkanarmijā. 1921. gadā viņam izdodas atgriezties Latvijā.

Krievijā pavadītais laiks Vidbergam bija auglīgs. Šeit viņš izveidoja savu stilu, kam piemīt īpats šarms un elegance. Jau no paša sākuma viņš pievērsas grafikai. Krāsu trūkums ir aizstāts ar smalku līniju rotājumu. Šinī posmā lielāko ietekmi uz viņu atstājuši angļu grafiķis Berdslejs un krievu grafiķis Čechoņins. Aizbraucot no Krievijas, Vidbergs tur atstāj savu virzienu, kam rodas sekotāji.

Pēc atgriešanās Latvijā Vidbergs sāk strādāt grāmatu grafikā. Viņa patstāvīgās izstādes (Letas un Romonovska salonos) ļauj spriest par viņa tālāko attīstību un veidošanos. Vidberga sievietes iegūst savu tipu. Stils kļūst vēl izsmalcinātāks. Kā zīmējumu saturam, tā fonam vienīgi aistētisks uzdevumus. Viņš uzsāk jaunus meklējumus tematikā un laiž klajā kara ainu ciklu. Karavīru stāvi ir stūraini, smagi, tur izsmalcinājuma nav.

Šinī laikā iznāk viņa smalkie zīmējumi Erotika, Bilitis dziesma un vēlāk Kama Sutra. Kultūras fonds viņam piešķīris ārzemju ceļojumu. V. apmeklē Berlīni, Parīzi, Italiju, no kurienes atved līdz daudz ierosinājumu. Francijas un Italijas architektūra un skati ir viņa iemīļotas temas.

1925. gadā Starptautiskajā dekorātīvās mākslas izstādē Parīzē V. iegūst zelta medaļu par zīmējumiem porcelāna traukiem.

1938. g. Vidbergs rīko savu jubilejas izstādi Rīgā un Jelgavā. 1941. g. īsu laiku viņš ir grafikas un kompozicijas skolotājs Mākslas akadēmijā.

Ja jūs Vidbergam jautāsit, kas viņu visvairāk interesē ārpus mākslas, tad viņš atbildēs — aviācija Lidošana ir saistījusi viņa fantaziju jau no agras jaunības, bet viņš varēja reālizēt savus Ikara sapņus tikai pusmūžā. Viņš iestājās būru lidošanas skolā un ieinteresēja šinī sportā vēl dažus savus draugus no baleta un Letas darbinieku aprindām. Ik svētdienas, kā ziemu tā vasaru, viņš bija redzams Spilves pļavās. Ir vajadzīga liela pacietība, lai kļūtu par būru lidotāju. Dažas gaisā pavadītas minūtes jāatkalpo ar stundām ilgu planiera stiepšanu no nolaišanās vietas uz startu, kamēr visi skolnieki pēc kārtas dabū pacelties gaisā. Pēc aukstumā vai slapjumā pavadītās dienas Spilves pļavā V. ar biedriem —lidotājiem parasti iegriezās sasildīties kādā restorānā, kur turpinājās spriegas pārrunas par lidošanas teoriju. Lielākā daļa no viņa grupas locekļiem viens pēc otra palika neuzticīgi lidošanai, tomēr Vidbergs 1938. g. svinīgi saņēma būru lidotāja diplomu. Bet Vidbergam ar to vēl nepietika. Viņš sāka mācīties lidot ar motorlidmašīnu un nobeidza arī Rīgas aviācijas skolu ar lidotāja gradu.

Bēgļu gaitas Vidbergu vispirms noved uz Berlīni, kur viņš gatavo illūstrācijas Daugavas Vanagiem. Tur viņš pārdzīvo daudzas bumbošanas un beidzot pārceļas uz Garmiš — Partenkirchenu. Pēc kara beigām viņš dzīvo Eslingenā, kur centīgi nododas zīmēšanai. Šeit radušās viņa zīmējumu mapes Sāpju ceļš un Rīga.

Kopš 1949. gada V. uzturas Ņujorkā un gaida kuģi, kas to aizvestu atpakaļ uz Latviju. Mākslinieka darba dienas lielākā daļa paiet, gatavojot zīmējumus kaklasaišu firmām un illūstrācijas žurnāliem, bet brīvajos brīžos nododas savam iemīļotajam darbam — grafikai. Viņa dzives iepriecinājums ir mazmeita Ingeborga, kas bieži apciemo sava tēva vecākus un dažreiz pagrūž mākslinieka roku, kad tas strādā pie saviem zīmējumiem.

A. Zv.

TANŽĒRAS LATVIEŠI IERADUŠIES SAV. VALSTĪS

Latviešu bēgļu grupa, kas pag. gada 6. septembrī savā motorlaivā „Kaija" izbrauca no Beļģijas, pēc vairāk kā gada ilgas klīšanas un pārdzīvotām grūtībām un nelaimēm 27. novembrī sasniedza Ņujorku ar kuģi „Vulcania". Īstenībā šo latviešu bēgļu odiseja sākās jau 1944. gadā, kad tie atstāja dzimteni, un ar ierašanos Ņujorkā arī nav vēl noslēgusies, jo tie cer atkal atgriezties dzimtenē. Uz kuģa tos bija ieradušies sagaidīt Latvian Relief prezidents H. Lielnors, māc. A. Ozols, Latvian Relief pārstāvji J. Zalcmanis un Kaminskis, kā arī latviešu un amerikāņu preses ļaudis.

Latviešu grupa, kas bija pieteikusies darbam ogļraktuvēs Beļģijā, bija nostrādājusi obligātos divi gadus pazemē, bet uz darba vietas maiņu nebija izredzes. IRO tos ieskatīja par izvietotiem un nedeva savu palīdzību. Tad uzņēmīgie latvieši nolēma rīkoties uz savu roku un doties prom no vecā kontinenta.

Viņi salika kopā savus ietaupījumus un iegādājās laivu, kuŗa iebūvēja vecu automobiļa motoru un devās jūŗā ar nodomu sasniegt Dienvidameriku. Laivu vadīja piedzīvojis jūŗas kapteinis Augusts Ulberts. Laivā bija 10 vīrieši, 3 sievietes un 4 bērni. Oktobŗa beigās laiva jau bija sasniegusi Portugales krastus, kad sabojājās motors un laiva atradās viļņu varā. No laivas signālizēja pēc palīdzības kādam garāmbraucošam kuģim. Gibraltāras komandējošais admirālis nosūtīja glābšanas kuģi, kas ievilka laivu Gibraltārā.

Pēc 6 nedēļām pienāca no Vācijas motora daļas. Gibraltarā ilgāk vairs nevarēja uzturēties un Ziemassvētkos laiva saviem spēkiem aizbrauca uz Tanžeru, Afrikas krastā. Tomēr laiva vairs nebija lietojama tālākam braucienam. Grupai vairs nebija naudas ne tālākam braucienam, ne iztikai. Tad grupas vadītājs Erkens griezās pēc palīdzības pie Latvian Relief un caur latviešu laikrakstiem pie tautiešiem. Palīdzība bija drīz klāt. Bet tad grupu piemeklēja jauna traģēdija. Rūdolfs Kuders un Roberts Motivāns bija izbraukuši mazā laiviņā zvejot un vētrā noslīka. Viņi atstāja atraitnes ar bērniem.

Latvian Relief pielika daudz pūļu, lai dabūtu atļauju nelaimīgiem bēgļiem ieceļot ASV, kas arī izdevās. Kad vizas bija izgādātas, Latvian Relief sagādāja ceļa naudu, un 18. novembrī 14 cilvēku lielā grupa uzkāpa uz kuģa Gibraltarā, lai dotos uz Ameriku. Materiālu palīdzību grupai sniedza arī Katoļu izvietošanas padome. Viens no grupas locekļiem ieradās Ņujorkā jau agrāk, tas bija sagādājis ceļa naudu privātā kārtā.

Grupas vadītājs Erkens, izkāpis Amerikas krastā, teica:

„Mūsu trūkums bija liels. Es nezinu, kas ar mums būtu noticis, ja nebūtu pienākusi palīdzība no tautiešiem. Tūliņ pēc tam, kad mēs nosūtījām savu lūgumu, sāka nākt ziedojumi. Mēs bijām tiešām pārsteigti par tautiešu lielo atsaucību. Mēs esam ļoti pateicīgi Lielnora kungam un visiem, kas mums ir palīdzējuši."

Visi iebraukušie ir priecīgi par sirsnīgo sagaidīšanu un ar cerībām skatās nākotnē. No ostas tos aizveda uz pagaidu apmešanās vietām pie Ņujorkas latviešiem, kas piedāvāja pajumti jauniebraucējiem, kamēr tie atradīs darbu.

Iebraukušās personas ir šādas: Vilis Bernšteins; Kārlis, Emma, Roberts un Kārlis Erkens; Alfrēds Kalniņš; Arvīds Kārkliņš; Pēteris Kļaviņš; Zelma un Ligita Kuders; Anna un Erika Motivāns; Eduards Rubans un Augusts Ulberts.

DAŽOS VĀRDOS

34 vācieši, kas notiesāti par kara noziegumiem, vēl atrodas Dānijas cietumos.

*

Par gaisa spēku sekretāra vietnieku prezidents Trūmens iecēlis Edvinu Hjudžinsu, kas līdz šim bija lielās amerikāņu Vestinghaus Electric firmas vicedirektors.

*

Amerikas žīdu kongress prasa neradīt īpašu ASV vēstniecību pie Vatikāna, jo vienas baznīcas favorizēšana nevarot kalpot mieram un saderībai, drīzāk gan otrādi.

*

Iespaidīgā sociālistu partija, kuŗu vada Dr. Šūmachers, uzbrūk Rietumvācijas valdības mēģinājumam aizliegt komūnistu partiju. Tanī pašā laikā sociālisti atzīst par lietderīgu valdības mēģinājumu aizliegt jaunfašistisko sociālistisko valsts partiju.

*

Atkal atbrīvoti 25 japāņi, kas bija notiesāti par kara noziegumiem, līdz ar to atbrīvoto skaits sasniedz 436. Brīvlaisto starpā ir agrākās militārpersonas līdz pulkveža dienesta pakāpei un civilisti—tulki militārās policijas vienībās.

*

Par „Īdena pelēko" nodēvēta pelēkā krāsā, kādā lieliskās britu tekstilfabrikas krāso kādu augstvērtīgu drānas šķirni, ko ražo it īpaši eksportam. Kā zināms, lielu apgrozījumu pirms vairāk gadiem britu rūpnieki sasniedza iekšzemes tirgū un eksportā, pārdodot īpašas platmales, ko sauca „Īdena platmale."

*

Lai pētītu veidus, kā izkaust nevēlamas parādības — padošanos vājākam pretiniekam pret samaksu un citādu naudas pelnīšanu — Sav. Valstu augstāko mācības iestāžu sporta dzīvē, Federālā izglītības padome iecēlusi īpašu komisiju, kuŗā piedalās desmit ASV universitāšu prezidenti. Par šīs komisijas priekšsēdi iecelts Michigēnas Valsts Universitātes prezidents Lensingā prof. Dr. Džons Henachs. Viņa priekšzīmīgi nostādītajā universitātē mācās arī vairāki latvieši.

*

Tirdzniecības līgumu uz četriem gadiem noslēgusi Polija ar Austrumvāciju. Saskaņā ar to Polijai jāpiegādā Austrumvācijai ogles un to izstrādājumi — brūnogles, cinks un ķimikālijas. Polija saņems pretim mašīnas spēkstacijām un ķīmikāliju rūpniecībai, telefonijas aparatūras, ķimikālijas, eļļas produktus un dažādas rūdas.

*

Ap 400 komūnistisko japāņu studentu demonstrantu draudīgi aplenkuši automobili, kuŗā brauca Japānas ķeizars Hirohito. Demonstranti nosodījuši ķeizariskās kārtības atjaunošanu. Iejaukusies policija, kas nemierniekus izklīdinājusi. Šī ir pirmā reize, kad japāņu nācijas locekļi organizēti demonstrē pret savu ķeizaru, kas allaž bijis viņu dieveklis.

LITERARIZĒTA VĒSTULE

(Pārnesums no 6. lpp.)

sonīgas, izjustas un reminiscencēm bagātas vēstules raksta Ruta Skujiņa, nemēģinot slēpt savas smeldzīgās ilgas pēc mājām. Patiesas, asas vēstules, nosodot savu laiku un likteni, publicējusi Irma Grebzde, interesantus vides un savu izjūtu tēlojumus devusi Velta Toma mēģinot tomēr mazliet distancēties ar savu tematu. Nedaudzas ļoti nosaucot gan par Čiepas pasakām, īpatnējas, svešās Oregonas iespaidu pilnas vēstules iespiedusi Aida Niedra, kamēr Ilona Leimane daudzkārt izvadājusi lasītāju pa lielās brīvības pilsētas Parīzes bulvāriem un mūzejiem. Interesantas ceļojumu piezīmes rakstījis Voldemārs Kārkliņš, tāpat arī savus piedzīvojumus ceļā uz ASV, stāstījusi Margarita Kovaļevska. Nedaudzas vēstules par pirmajiem iespaidiem ASV, palikdams sev uzticīgs kā stilā, tā skatījumā, stāstījis Anšlavs Egliītis, tāpat vairākus asprātīgus un īpatus vēstuļu ciklus sniedzis Jānis Rudzītis. Smeldzīgas filozofijas un pārdomu iekrāsotas vēstules Vācijas tuvus un tālus stūŗus apciemodams, rakstījis Pāvils Klāns, šad tad pie lasītājiem ciemojušies Jānis Veselis, Karola Dāle, Lija Kronberga, Valentīns Pelēcis, Irma Liepsala un vēl dažs labs cits, bet zīmīgi, ka nevienu vēstuli laikrakstiem nav sūtījuši mūsu izteiktākie liriķi: tā nemanām ne Zinaidas Lazdas, ne Veronikas Strēlertes, ne Andreja Egliša, ne Elzas Ķezberes vārda.

Beidzot gribētu piezīmēt, ka par šīm vēstulēm varētu padomāt mūsu grāmatu izdevēji, sakopojot tās kādā sējumā, tā paglabājot tās vēlākam laikam kā nozīmīgu kultūrvēsturisku dokumentu krājumu, bet šodien sniedzot lasītājiem interesantu grāmatu, kas atspoguļotu mūsu rakstnieku pārdzīvojumus un atziņas trimdā.

Bonnas valdība pret antisemītismu

Rietumvācijas parlamentā neo nacistu, resp. Sociālistiskās Valsts partijas līderis Dr. Francis Richters teicis runu, kas vērsta pret žīdiem un Izraēlas valsti. Viņš aizrādījis, ka Izraēlas valsts radusies agresijas akta rezultātā un parlamenta viceprezidents s.-d. Šmits esot kollaborants, jo sadarbojoties ar valsti, kas kara laikā bijusi Vācijas ienaidnieku pusē.

Bonnas valdība oficiāli paskaidrojusi, ka viņa cerot, ka civilizētā pasaule Richtera izteicienu ignorēs. Ja arī kāds veltījot viņa vārdiem uzmanību, tad tajos saskatījot tikai to, ka nekautrīgi elementi nekā nav mācījušies no nesenās pagātnes, ko Bonnas valdība nožēlojot.

ONTARIO PROVINCES VĒLĒŠANU GALĪGIE REZULTĀTI:

	1951.	1948.
Progresīvie konservātori	79	53
Liberāļi	7	13
Sociālisti	2	21
Komūnisti	1	2
Liberālie strādnieki	-	1
Nenoskaidroti	1	-

D.V. KANADAS VALDE

š. g. 2. dec., plkst. 18.30.

191 Lippincott St., Toronto

rīko

KINO IZRĀDI

1.

a) Latviešu diena Toronto.

b) „Dainas" koŗa un „DižDanča" priekšnesumi KNI —

KRĀSU—SKAŅU FILMA

2.

ARROW FILM uzņēmums

BAGDĀDES ZAGLIS

Filmas sižets ņemts no arabu pasakām „1001 nakts"

Aleks. Kordas režija

Izrāde ilgst 2 st. 20 min.

Ieeja pret ziedojumiem no 50 c.

ALA IETEIC SEKOT...

(Pārnesums no 1. lpp.)

vijas diplomātisko pārstāvību. Starp Latvijas republiku un ASV valdībām ir spēkā 1928. gada. līgums, kas paredz abām pusēm iesaukt kara dienestā otras valsts pilsoņus, ja kāda no līguma slēdzējām atrodas kara stāvoklī ar kādu trešo valsti. ASV vada cīņu pret komūnismu visā pasaulē un pret komūnismu cīnās Korejā, Arī latviešu tauta ir komūnisma upuris. ASV likumi nosaka, ka iecelotāji, kas saņēmuši pirmos pavalstniecības dokumentus, ir pakļauti obligātai karaklausībai. Bēgļi, kam nav pirmo pavalstniecības dokumentu, atsakoties izpildīt karaklausību, zaudē tiesības pavalstniecības iegūšanai. Tādēļ ALAs valde atzīst, ka iesaukšanas pavēlēm būtu jāseko.

Tālāk sūtnis J. Feldmans aicināja visiem spēkiem stiprināt AL As prestižu un darba spējas, lai īstā vienprātībā varētu atrisināt mums uzliktos pienākumus.

Kasieris R. Šillers deva pārskatu par Apvienības kases stāvokli. Ieņemti no biedru naudām $2785, no ziedojumiem apvienībai un Kultūras Fondam un citiem šīkiem ienākumiem $791.15, kopā $3.576,15. Izdoti pavisam $1.834.30. Atlikums uz 1. novembri $1.741.85. Vispār ienākumi ar katru mēnesi vairojas un Apvienība materiāli nostiprinās. No Ņujorkas 18. novembŗa sarīkojuma atlikuma ALAi iemaksāti 300 dol. Kultūras Fondam un 300 dol. aprūpei.

B. Albāts ziņoja par Apvienības darbedību, kas izvēršas itin plaša. Pašreiz ALA apvienotas jau 117 organizācijas un šimtiem fizisku personu. Uzņēma par jauniem apvienības biedriem šarlotes latviešu nacionālo kopu, Kolumbus un apkārtnes latviešu b-bu, Erkhartas latviešu kopu un Ņuhamšairas Konkordas un apkārtnes latviešu kopu.

Nolēma ALAs gadskārtējo kongresu sasaukt nākamā gada februāŗa beigās vai marta sākumā Vašingtonā.

Uz Kultūras biroja vadītāja Ev Freivalda priekšlikumu par Kultūras biroja valdes locekļiem iecēla prof. R. Pāvelu un dzejnieku Ē. Raisteru. Kultūras dienās janvāŗa un februāŗa mēnešos ALAs Kultūras birojs vāks ziedojumus Kultūras fonda vajadzībām. Par latviešu mazpulku vadītāju izraudzīts agr. Ā. Eglītis. Korporācija Lettonia ziedojusi Kultūras fondam $50 jaunatnes audzināšanai latviskā garā.

Informācijas biroja vadītājs A. Bērziņš ziņoja, ka iznācis Latviešu informācijas centra izdevumā Latvian Bulletin otrs numurs angļu valodā, kas veltīts 18. novembrim un piesūtīts politiķiem, presei, organizācijām un atsevišķām personām.

Aprūpes biroja vadītājs A. Līdacis sniedza pārskatu par aprūpes darbu. Vācijā ir aprūpējamas 1900 pilnīgi darba nespējīgas personas. DV organizācija ASV ir izsniegusi pabalstu 962 gadījumos 22.222.50 DM un $98, Austrijā 134 gadījumos 12.808 šiliņi, ASV izmaksāti pabalstos $900. Citas organizācijas kopā sniegušas aprūpei $801.15 un 8 saiņus. Vācijā DV vēlas iegūt Holandes pierobežā invalidu namu 100 invalidu uzturēšanai. Nams maksā 80.000 markas. Būtu jāsniedz materiāla palīdzība šī nama iegūšanai un iekārtošanai. Iekārtota kartotēka par aprūpējamiem Vācijā, Austrijā un ASV. Apstiprina par Aprūpes biroja tehnisko vadītāju Alfr. Puķīti, bet par Aprūpes biroja juridiskās padomdošanas sekcijas vadītāju iecej mag. iur. Kārli Vanagu. Sekcija jau stājusies pie juridiskās padomdošanas tīkla noorganizēšanas visās AS valstīs, kur dzīvo latvieši.

V. L.

Ir pienācis laiks padomāt par

ZIEMASSVĒTKU DĀVANĀM

Jūs atradīsit pie mums lielā izvēlē Eiropas mākslas amatnieku darinātus priekšmetus dāvanām, kā:

SKAISTUS ĀDAS izstrādājumus ar latviskiem ornamentiem, **FOTOGRAFIJU ALBŪMUS, VĒSTUĻU MAPES, NAUDAS PORTFEĻUS, NAUDAS MAKUS, GALDA BLOKUS, ADĪTAS un AUSTAS LIETAS, KOKGRIEZUMUS, KERAMIKU IZSTRĀDĀJUMUS SUDRABĀ** un daudz citu. Atcerieties savu piederīgo un draugu **VĀRDA** un **DZIMŠANAS, IESVĒTĪŠANAS UN SADERINĀŠANĀS** gadījumus ar tautiskām pieminas lietām. Lūdzu mums piprasīt drīzumā izdodamo bagātīgi illustrēto katalogu latviešu valodā.

Mēs esam LATVIEŠU SKAŅU PLAŠU 78 RPM sadales centrs. Babātīgā izvēlē arī Eiropas klasiskās un populārās skaņu plates, kas iespēlētas it īpaši Vācijā, Austrijā un Šveicē. Dabūjami arī 33 RPM un 45 RPM ilgspēlētāji (Long Plyers), koferveidīgie un radio plašu spēlētāji (gramofoni).

Lūdzam apmeklēt mūsu izstādi un pārdošanas vietu, kas atvērta katru darbdienu no plkst. 9 rītā līdz 9 vakarā.

MĀKSLAS AMATNIECĪBA (81)

WALTERS KOPPELS

609 YONGE ST. TORONTO, ONT., CANADA. — Tel. PR 4936

LIETUVIEŠU ĒDIENU VEIKALS — VIESNĪCA

B A L T I C

870 DUNDAS ST. W. (Dundas un Manning ielu stūrī), Toronto

Ēdieni mūsu gaumē pagatavoti no svaigiem produktiem

Šeit dabūjams arī laikraksts LATVIJA AMERIKĀ

FELIX JONYNAS

(103)

Dokumentu tulkojumus, fotokopijas u. c. darbus

ātri un par pieņemamām cenām izgatavo un likumīgi apstiprina speciālisti visās Eiropas valodās.

ACADEMIC TRANSLATION BUREAU

907 Dundas St., West, Toronto 3, Ont.

Tel. PL 4880 (137)

DĀMAS UN KUNGI!

Sagatavoju auto vadītāju tiesību iegūšanai

visīsākā laikā par pieņemamu maksu

Izpildu arī auto remonta darbus. Runā krieviski, vāciski un angliski. Zvanīt EM 3-0298 katru vakaru no pl. 7— 9, izņemot otrdienā un ceturtdienā. Prasīt angliski pēc

Mr. KURTOV — 460 Dundas St., W., Toronto (149)

BRUNO PURIŅŠ

PIEDAVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ

NEKUSTAMUS ĪPAŠUMUS

TORONTO — NEW TORONTO

— MIMICO un ārpus Toronto

PĒRKOT — pārbaudiet mūsu pārdodamo māju sarakstu. Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

PĀRDODOT — 10 labākie aģenti jūsu rīcībā. Ātri rezultāti garantēti. 2 biroji — 24 st. darba laiks.

JOHN PENTURN & SON

Member the Toronto Real Eastate Board

85 RICHMOND ST, W, TORONTO

Tel. birojā EM 4-4085 Tel. mājās (B. Puriņš) ME 2790

ŠĪS NEDĒĻAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMI TAUTIEŠIEM:

CAĻU FARMA ar 6 istabu dzīvojamo ēku, garāžu, noliktavu un cāļu māju ar inkubātoru, 3 akri liela; pie farmas liels augļu dārzs un zemeņu plantācijas. 10 jūdzes no Toronto. Bez tam 5 istabu māja MIMICO — $1500 iemaksa

Sekojiet mūsu iknedēļas speciālpiedāvājumiem! (55)

PUĶU VEIKALS

LOTUS

Krāšņas ligavu buķetes eiropiešu un kanadiešu gaumē

Bagātīgā izvēlē ziedi par pieņemamām cenām.

Krājumā latviešu keramikas izstrādājumi

854 Bathurst St., vienu bloku uz ziemeļiem no Bloor

Tel. KE 3884 (99)

587 Queen St., W. Toronto **WA — 6812**

KRIEVU **MĒBEĻU VEIKALS**

QUEEN WEST FURNITURE Co

Bagātīgs jaunu un lietotu dzīvokļa un kantoŗa mēbeļu krājums

(390)

Iegriezieties un pārliecinieties paši!

VĒLATIES KLAUSĪTIES EIROPU? — nāciet vai telefonējiet

«KOSMOS» RADIO — TELEVISION Co

344A Bathurst St., Toronto. — Tel. PL 4414

Filipsa u. c. radioaparāti, veļas mašīnas, ledus skapji

Visu veidu radio labošana un pārbūvēšana

Zemas iemaksas. Bezprocentu kredits (136)

guma meiča.